

Державна аудиторська служба України
ПІВНІЧНИЙ ОФІС ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ

27.12.2017 № 07-32/1139

АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ

за результатами державного фінансового аудиту діяльності
Відкритого акціонерного товариства «Меридіан»
ім. С.П. Корольова
за період з 01.01.2014 по 01.10.2017

м. Київ
2017 рік

В аудиторському звіті представлено результати державного фінансового аудиту діяльності Відкритого акціонерного товариства «Меридіан» ім. С.П. Корольова (далі – ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, Товариство, об'єкт аудиту) за період з 01.03.2015 по 01.10.2017.

Аудит проведено відповідно до пункту 1.1.6.1 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Північного офісу Держаудитслужби на III квартал 2017 року, звернення ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова від 21.04.2017 № 12/410, Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2006 № 361 (зі змінами) (далі – Порядок №361) [1], та Методики проведення Державною фінансовою інспекцією України, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 26 червня 2014 року № 728 (далі – Методика № 728)[2].

Державний фінансовий аудит діяльності ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова проводиться в третє.

Попередній контрольний захід проведено Державною фінансовою інспекцією України за період з 01.08.2013 по 28.02.2015 роки, результати якого викладено в аудиторському звіті від 17.04.2015 року №17-25/2.

Аудиторське дослідження проведено згідно з Програмою аудиту діяльності, затвердженою начальником Північного офісу Державної аудиторської служби Карабановим О.В. 07.11.2017, перший примірник якої передано 07.11.2017 року заступнику голови правління ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова Акимовій А.О.

Безпосередньо на об'єкті контролю аудит тривав з 28.09.2017 по 27.12.2017.

Аудиторський звіт призначений для керівництва ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, державного концерну «Укроборонпром» (далі – ДК «Укроборонпром», Концерн, орган управління), а також відповідно до визначених повноважень Кабінету Міністрів України.

Аудиторський звіт підготовлено групою аудиторів відділу контролю в органах влади, оборони, правоохоронних органах Північного офісу Держаудитслужби у складі: начальника відділу Гребенюка Ю.В., заступника начальника відділу Приходько Т.В., головного державного аудитора Леоненко І.В., провідних державних аудиторів Землякової Л.І. та Авдошиної В.В.

ЗМІСТ

І. ВСТУП

ВАТ «Меридіан» ім. С.П.Корольова є правонаступником Київського заводу «Радіоприлад», заснованого в 1953 році.

У 1972 році заводу «Радіоприлад» було присвоєне ім'я відомого вченого в галузі ракетної техніки, академіка, видатного діяча світової науки С.П. Корольова.

У 1974 році завод «Радіоприлад» став головним підприємством виробничого об'єднання ім. С.П. Корольова, і на його базі в 1994 році було створене ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова.

З 2012 року та по теперішній час ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова входить до сфери управління ДК «Укроборонпром» та віднесено до переліку об'єктів державної власності, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави.

Сьогодні ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова – це сучасне багатопрофільне підприємство, яке спеціалізується на розробці і серійному виробництві електронних приладів різного призначення та на виготовленні і постачанні механічних вузлів і деталей доля фірм Західної Європи.

Наразі основним напрямком діяльності Товариства є виробництво продукції:

- радіо- і електровимірювальної апаратури (частотомірів, генераторів сигналів і синтезаторів частоти, підсилювачів потужності, вимірювачів нелінійних спотворень, комплектів повірочного обладнання, пересувних лабораторій вимірювальної техніки, лічильників та реєстраторів якості електричної енергії);
- приладів контролю навколишнього середовища (анемометрів, радіометрів);
- товарів широкого вжитку (радіоприймачів ефірного та проводового мовлення, індукційних плит, опалювальних котлів);
- **безпілотних авіаційних комплексів (БпАК) короткої тривалості польоту**, переносних комплектів повірочного обладнання (ПКПО), пересувних лабораторій вимірювальної техніки (ПЛВТ), тощо.

Деякі з видів продукції удостоєні нагород українських та міжнародних конкурсів і неодноразово демонструвалися на провідних загальнопромислових та спеціалізованих виставках в Україні та за кордоном.

Також, Товариство надає широкий спектр послуг з:

- механічної обробки металу (лазерна різка, холодне штампування, зварювання, обробка на верстатах з ЧПУ, токарні та фрезерувальні роботи, шліфування та полірування деталей та ін.);
- нанесення гальванічних і лакофарбових покриттів, тощо.

Система управління якістю на підприємстві сертифікована на

відповідність міжнародному стандарту ISO 9001:2008.

1.1 Інформація про діяльність ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова.

Відкрите акціонерне товариство «Меридіан» ім. С.П. Корольова, утворене відповідно до наказу Міністерства машинобудування, військово-промислового комплексу і конвекції України від 17.06.1994 року № 927, шляхом перетворення державного підприємства заводу «Радіоприлад» ім. С.П. Корольова у відкрите акціонерне товариство згідно з державною програмою приватизації майна державних підприємств України та Указу Президента України «Про корпоратизацію підприємств» від 15.06.1993 № 210/93[32].

Товариство є правонаступником усіх прав та обов'язків державного підприємства заводу «Радіоприлад» ім. С.П. Корольова.

Відповідно до розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.11.1998 № 888-р «Про закріплення у державній власності пакету акцій ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова у державній власності закріплено пакет акцій товариства у розмірі 50% статутного капіталу плюс одна акція[31].

Акціонером та власником 50% плюс 1 акціє є держава, в особі ДК «Укроборонпром», що згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 04.07.2012 № 716 «Деякі питання управління Державним концерном «Укроборонпром» корпоративними правами держави» здійснює функції з управління корпоративними правами держави (далі – Постанова № 716)[20].

ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова належить до переліку об'єктів державної власності, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 № 83 «Про затвердження переліку об'єктів державної власності, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави» (далі – Постанова №83) [21].

Згідно з випискою з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, виданою 13.04.2017 року Реєстраційною службою Головного управління юстиції у м. Києві, **Товариство має наступні реквізити:**

Ідентифікаційний код юридичної особи: 14312973

Місцезнаходження юридичної особи: 03124, м. Київ, Солом'янський район, бульвар Івана Лепсе, буд. 8;

Основні види діяльності за КВЕД-2010:

26.51 Виробництво інструментів і обладнання для вимірювання, дослідження та навігації
30.30 Виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування;
25.50 Кування, пресування, штампування, профілювання; порошкова металургія;
25.61 Оброблення металів та нанесення покриття на метали;
82.30 Організація конгресів і торговельних виставок;
68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна;
72.19 Досліджування й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук.

Організаційно-правова форма за КОПФГ: 231 Відкрите акціонерне товариство;

Інституційний сектор економіки за КІСЕ: S.11001 Державні нефінансові корпорації.

Адреса фактичного місцезнаходження юридичної особи: 03124, м. Київ, Солом'янський район, бульвар Вацлава Гавела, буд 8(колишня назва - бульвар Івана Лепсе, буд. 8).

У період, охопленим аудитом, Товариство функціонує на підставі Статуту (нова редакція), затвердженого загальними зборами акціонерів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова від 23.03.2009 № 11 (державну реєстрацію змін до установчих документів проведено 02.04.2009 за № 10731050009003144) [51](далі – Статут). Зміни та доповнення до Статуту не вносились.

Згідно з п. 1.2 Статуту [50]засновником Товариства є Міністерство машинобудування, військово-промислового комплексу і конвекції України.

Товариство має самостійний баланс, рахунки в банках, включаючи бюджетні і валютні, печатку та кутовий штамп зі своїм найменуванням, фірмовий бланк, знак для товарів та послуг, логотип та прапор (п.2.3 Статуту)[50].

Метою діяльності Товариства є здійснення підприємницької діяльності для одержання прибутку акціонерів Товариства, максимізації добробуту акціонерів у вигляді зростання ринкової вартості акцій Товариства, а також отримання акціонерами дивідендів (п. 3.1 Статуту) [50].

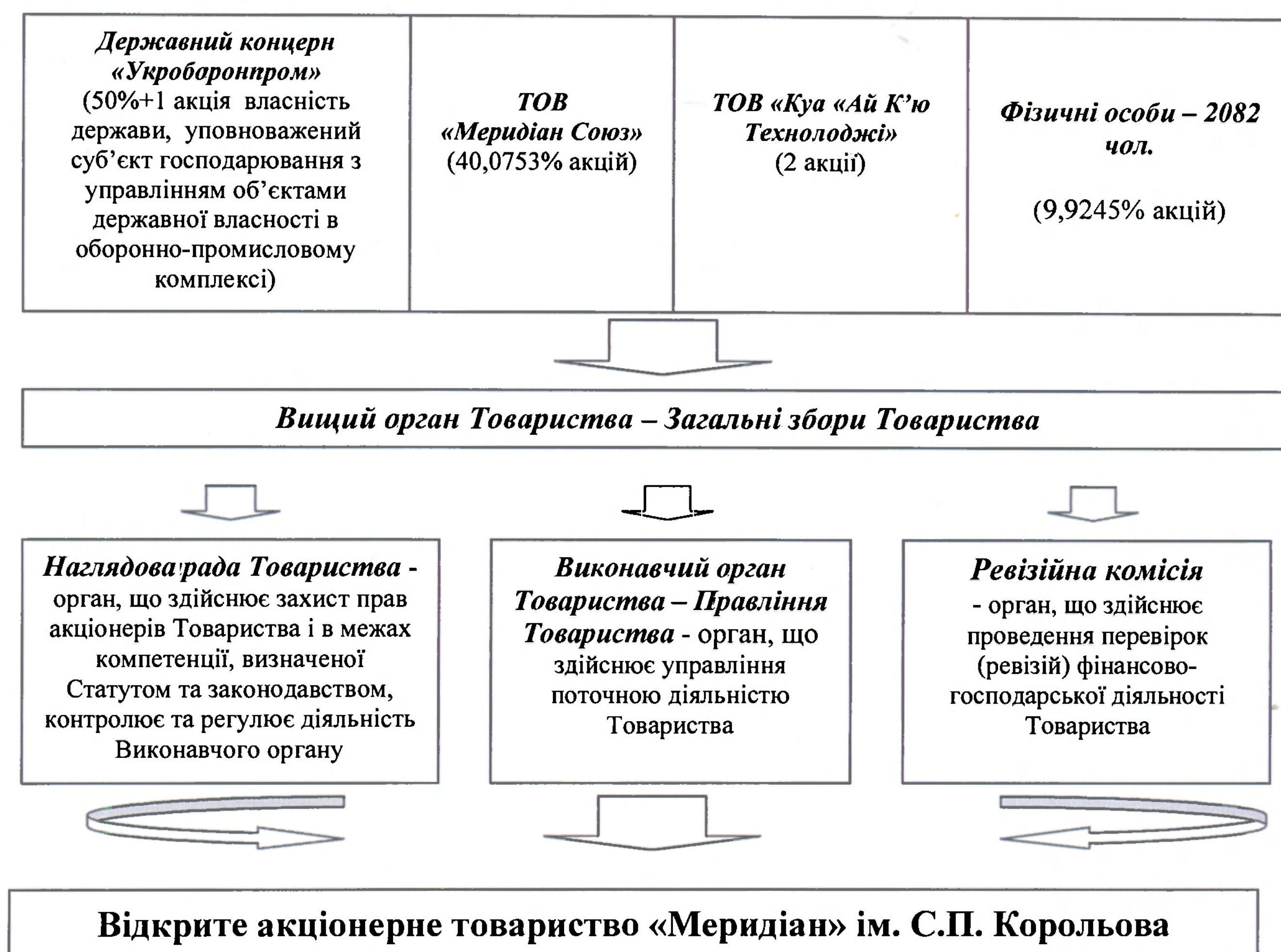
Предметом діяльності Підприємства є 55 видів діяльності, слід зазначити наступні: виробництво радіовимірювальної, медичної, аудіо, дозиметричної та радіометричної техніки, приладів для вимірювання енергоносіїв, що споживаються, товарів народного вжитку, виробів механічної обробки та інструментів, систем зв'язку, обладнання для автономних станцій, спецвиробів для Міноборони, МВД, СБУ та НКАУ; випробування та сертифікація приладів та систем; утилізація спецтехніки з регенерацією дорогоцінних металів та рідкісноземельних елементів; створення і реалізація науково-технічних та випробувальних програм, проведення науково-дослідних, дослідно-конструкторських і впроваджувальних робіт; організація і проведення галузевих, міжгалузевих та міжнародних семінарів, конференцій, виставок, ярмарків; дослідження і розробка в галузі технічних наук; торгівля, зовнішньоекономічна діяльність, тощо (п. 3.2 Статуту) [50].

Пунктами 2.5 Статуту[7] визначено, що **майно Товариства формується з джерел, не заборонених чинним законодавством.** ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова є власником майна, переданого йому засновниками та акціонерами у власність як внесок до статутного капіталу; продукції, виробленої Товариством у результаті господарської діяльності; одержаних доходів; іншого майна, набутого на підставах, не заборонених законодавством. (п.2.6 Статуту) [50].

Товариство має цивільні права та обов'язки, здійснює свою діяльність відповідно до Статуту ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, чинного законодавства України та внутрішніх положень Товариства. Товариство може бути відповідачем та позивачем у господарському, третейському та інших судах, передбачених законодавством України.

Розмір **статутного капіталу** Товариства протягом досліджуваного періоду не змінний та становить **503 716,5 грн.** Статутний капітал поділено на 1 007 433 прості іменні акції номінальною вартістю 0,50 грн кожна. Чистий прибуток на одну просту акцію склав: за 2015 рік – 2,56 тис. грн, за 2016 рік – 4,68 тис. гривень.

Структура управління ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова відображена на *схемі № 1*

Згідно з п. 7.1 Статуту[50] органами управління Товариства є:

Загальні збори вищий орган Товариства. Порядок організації та проведення загальних зборів регламентується законодавством, цим Статутом ВАТ «Меридіан» ім.. С.П. Корольова та Положенням про загальні збори Товариства. У загальних зборах мають право брати участь усі його акціонери незалежно від кількості і виду акцій, що їм належать. Акціонер має право призначити свого представника для участі у зборах. Представник може бути постійним чи призначеним на певний строк. Загальні збори мають право приймати рішення з усіх питань діяльності Товариства, в тому числі з тих, що належать до компетенції інших органів управління Товариства.

Наглядова рада Товариства орган, який здійснює контроль за діяльністю правління ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, захист прав акціонерів та вживає заходи, направлені на досягнення мети Товариства. До компетенції

наглядової ради належить вирішення питань, передбачених чинним законодавством та Статутом Товариства, а також переданих загальними зборами для вирішення наглядовою радою.

Правління є виконавчим органом Товариства, який здійснює керівництво його поточною діяльністю. Правління утворюється згідно з рішенням загальних зборів у кількості 7 членів. Персональний склад членів правління Товариства затверджується Наглядовою радою Товариства за поданням Голови правління. До компетенції правління належать вирішення всіх питань, пов'язаних з керівництвом поточною діяльністю Товариства, крім питань, що належать до компетенції інших органів Товариства.

Для проведення перевірки фінансово-господарської діяльності Товариства Вищий орган Товариства обирає (призначає) ***Ревізійну комісію*** у складі 4 (чотирьох) осіб терміном на 3 роки. Порядок формування ревізійної комісії, а також вимоги до кандидатів, права та обов'язки членів ревізійної комісії встановлюються у Положенні про ревізійну комісію Товариства.

Для здійснення діяльності **ВАТ «Меридіан» володіє низкою ліцензій, свідоцтв та дозволів**, а саме:

- ліцензія, видана Службою безпеки України від 21.10.2010 серії АВ 520215 на розроблення, виготовлення спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку, інших засобів негласного отримання інформації, торгівля спеціальними технічними засобами для зняття інформації з каналів зв'язку та іншими засобами негласного отримання інформації;

- спеціальний дозвіл, наданий Службою безпеки України від 27.11.2014 № ДОДТЛ2-2014-165 на провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею;

- ліцензія Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 19.05.2014 серії АВ 598000 на розроблення, виготовлення, реалізацію, ремонт та модернізацію військової техніки і військової зброї;

- ліцензія, видана Державною службою України з надзвичайних ситуацій від 10.06.2015 серії АЕ 641541 на технічне обслуговування систем пожежної сигналізації, оповіщування про пожежу та управління евакуацією людей;

- ліцензія Міністерства фінансів України від 02.09.2010 серії АВ 563140 на збирання, первинну обробку відходів і брухту дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння, органогенного утворення, напівдорогоціного каміння;

- ліцензія Міністерства фінансів України від 02.09.2010 серії АВ 563139 на виробництво дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння, органогенного утворення, напівдорогоціного каміння;

- ліцензія Міністерства фінансів України від 02.09.2010 серії АВ 563138 на виготовлення виробів з дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння, органогенного утворення, напівдорогоціного каміння;

- ліцензія Держатомрегулювання України від 23 01.2015 серії АА 003138 на право провадження діяльності з використання джерел іонізуючого

випромінювання.

Система управління ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова перевірена та відповідає вимогам стандарту ISO 9001:2008, про що Товариству видано сертифікат ISO 9001:2008 від 05.01.2016 зі строком дії до 15.09.2018 на виробництво деталей та вузлів машинобудування, проектування і виробництво електро-, радіо- та дозиметричної вимірювальної техніки, метеорологічних пристроїв, виробів інформаційно-комунікаційних технологій, радіо – та телеприймачів, побутової техніки, приладів обліку тепла, води, електричної енергії, пристроїв пожежного оповіщення і безпеки.

Для здійснення операцій з грошовими коштами Товариством відкрито 5 банківських рахунків у національній валюті та 10 рахунків в іноземній валюті.

Перелік банківських рахунків ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова у додатку 1 до аудиторського звіту

Відповідно до організаційної структури Товариство у своєму складі має складальний цех № 1, цех механічної обробки № 11, гальванічний цех № 13, ремонтно-інструментальний цех № 20, енерго-тепловий цех № 23, науково-технічний центр, дільницю з переробки пластмас, торговий дім «Меридіан» (фірмовий магазин), відділ по роботі з орендарями, режимно-секретний орган, воєнізовану охорона, відділ інформаційних технологій, відділ матеріального постачання та комплектації виробів, центральний склад готової продукції, виробничо-диспетчерський відділ тощо. Детальна інформація щодо організаційної структури ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова викладено у *в додатку 2 до аудиторського звіту.*

Середньооблікова штатна чисельність працівників ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова станом на 31.03.2015 складала 586 осіб, на 01.01.2016 – 562 осіб, на 01.01.2017 – 551 осіб, на 01.10.2017 – 518 осіб.

Організаційні заходи щодо порядку ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності здійснюється на підставі наказу ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова від 29.01.2016 № 12 «Про облікову політику» [55].

1.2. Обгрунтування причин проведення аудиту.

Причиною проведення аудиту є виконання вимог п. 1.1.6.1 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Північного офісу Держаудитслужби на III квартал 2017 року, вимог ст. 16 Закону України «Про управління об’єктами державної власності» від 21.09.2006 № 185-V, п. 3 постанови Кабінету Міністрів України «Питання проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту» від 25 березня 2006 № 361 та лист-звернення ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова від 21.04.2017 № 12/410.

ІІ. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТОРСЬКИХ ПРОЦЕДУР І ВИСНОВКИ

2.1. Результати аналізу фінансово-господарської діяльності ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова.

Для проведення аналізу фінансово-господарської діяльності Товариства використано методику аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 14.02.2006 № 170 [38].

Відповідно до пункту 1 статті 13 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний рік, у зв'язку з чим аналіз фінансово-господарської діяльності ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова проведено за показниками річної фінансової звітності за 2015-2016 роки та 9 місяців 2017 року.

Результатом фінансово-господарської діяльності ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова протягом 2015-2016 років був **чистий прибуток**, зокрема: за 2015 рік – **2 585,0 тис. грн**, за 2016 рік – **4 717,0 тис. гривень**. Отже, позитивний фінансовий результат мав суттєву тенденцію до збільшення. За 9 місяців 2017 року чистий прибуток Товариства – **2 517,0 тис. гривень**.

Крім того, ВАТ «Меридіан» за результатами діяльності за 2015 рік здійснило сплату податку на прибуток підприємств у розмірі 2 715,0 тис. грн, за 2016 рік – 1 570,0 тис. грн. та за 9 місяців 2017 року – 1 190,0 тис. гривень.

Доходи Товариства

Згідно з фінансовою звітністю (ф. № 2 «Звіт про фінансові результати») сукупні доходи, отримані ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова протягом 2015-2016 років та 9 місяців 2017 року становили **371 130,0 тис. грн**, а саме: у 2015 році – 114 475,0 тис. грн, у 2016 році – 154 961,0 тис. грн, за 9 місяців 2017 року – 101 694,0 тис. гривень. Отже, сукупні доходи у 2016 році мають тенденцію у динаміці до збільшення на 40 486,0 тис. грн порівняно з 2015 роком.

Динаміка зростання сукупних доходів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова за 2015 – 2016 роки та 9 місяців 2017 року наведена у рис. № 1.

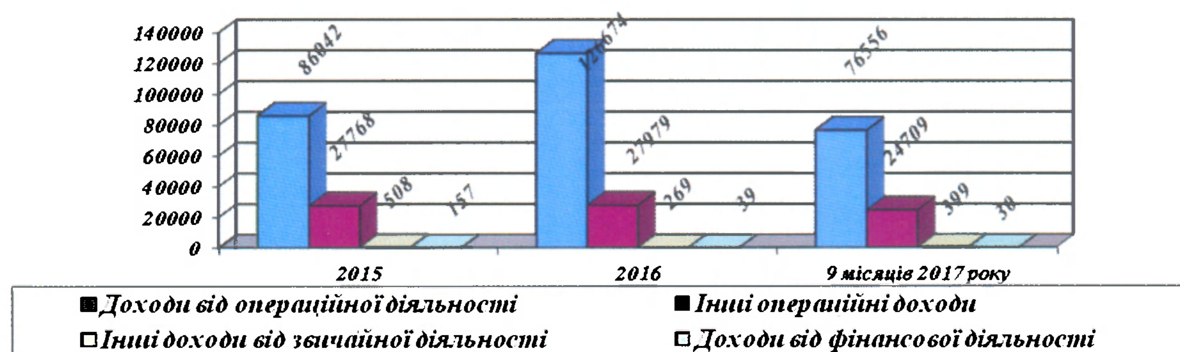

Рис. № 1 Динаміка зростання сукупних доходів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова за 2015 – 2016 роки та 9 місяців 2017 року в тис. грн.

За результатами проведеного аналізу виконання показників фінансових планів, які погодженні ДК «Укроборонпром», **в частинні отриманих доходів** за період досліджуваного періоду встановлено, що у порівнянні з плановими показниками, передбаченими фінансовими планами на відповідні роки, фактичні показники за доходами **перевиконано** у 2015 році на 18 163,0 тис. грн, (або 18,9 %), у 2016 році на 51 263,0 тис. грн (або 49,4 %) таза 9 місяців 2017 року на 22 661,0 тис. грн (або 28,7 %). Стан виконання ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова планових показників за доходами за 2015-2016 роки та 9 місяців 2017 року наведено у рис. № 2.

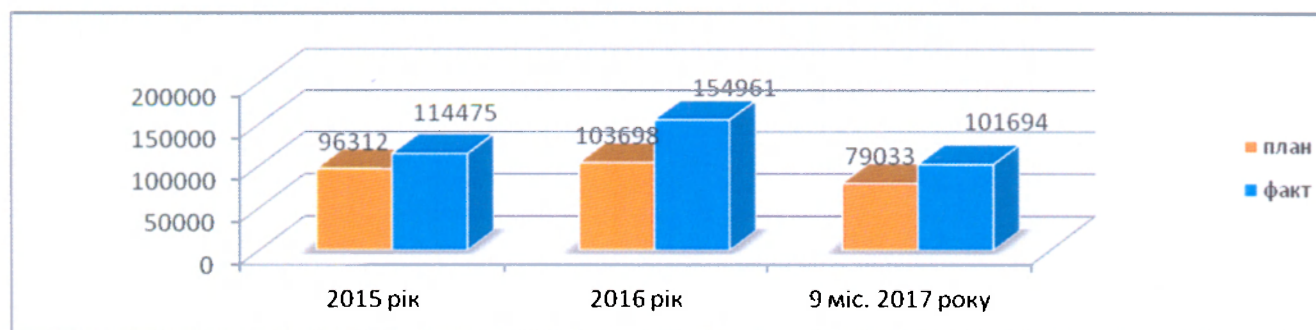

Рис. № 2 Стан виконання ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова планових показників за доходами за 2015-2016 роки та 9 місяців 2017 року (тис. грн).

Обсяг сукупних доходів збільшився за рахунок приросту чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), які у складі доходів становлять основну питому вагу та за 2015 рік дорівнюють 75,16% (86 042,0 тис. грн), за 2016 рік – 81,74 % (126 674 тис. грн) та за 9 місяців 2017 року – 75,28% (76 556,0 тис. гривень).

У загальній сумі **чистого доходу від реалізації продукції (товарів, послуг)**, отриманого ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова (289 272,0 тис. грн, або 77,94%) протягом 2015 – 2016 років та 9 місяців 2017 року становили:

- 132 223,0 тис. грн, або 45,71% – доходи від реалізації лічильників обліку електроенергії; радіовимірювальної апаратури; плит індукційних (ПІ – 3, ПІ – 4); послуг для орендарів;

- 135 510,7 тис. грн, або 46,85% – доходи від реалізації на експорт виготовлених литих, кованих штампованих деталей із сталі для електронавантажувачів;

- 21 528,3 тис. грн, або 7,44 % – доходи від реалізація продукції для оборонних відомств (фільтри для машин піхоти, для танків тощо) *(рис. №3).*

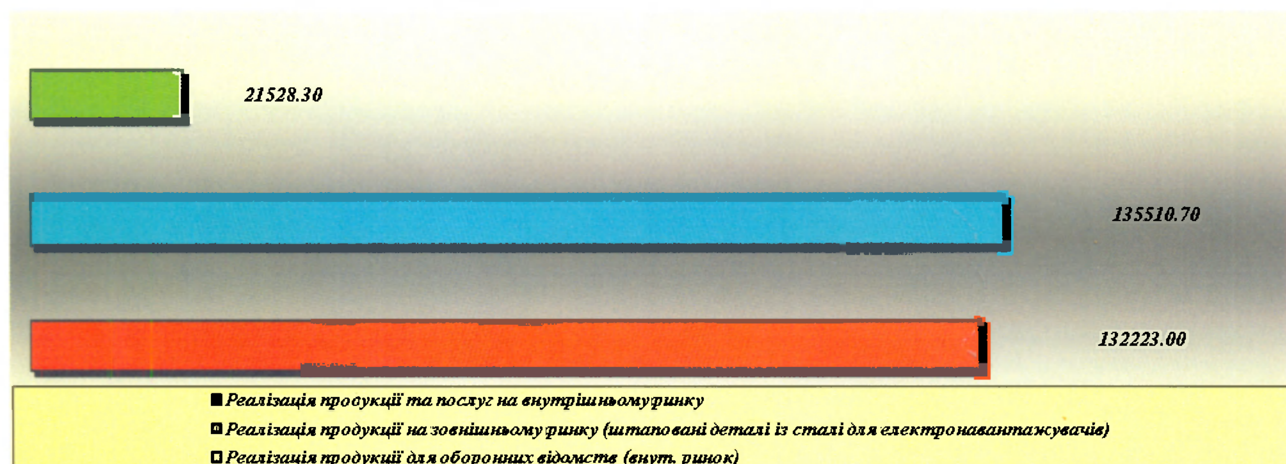

Рис. №3 Структура чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова за 2015 – 2016 роки та за 9 місяців 2017 року (тис. грн)

За 2015-2016 роки та 9 місяців 2017 року ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова отримано **Інших операційних доходів** на суму 80 456 тис. грн *(21,68 % від сукупного доходу)*, у складі яких основну питому вагу займає дохід від операційної оренди активів Товариства у сумі 72 924,0 тис. грн (або 90,6%), а саме: у 2015 році - 23 421,0 тис. грн (84,3%), у 2016 році – 26 214, 0 тис. грн (93,8%), за 9 місяців 2017 року – 23 289,0 тис. грн (94,3%). Структуру інших операційних доходів протягом досліджуваного періоду відображено на діаграмі на рис. №4.

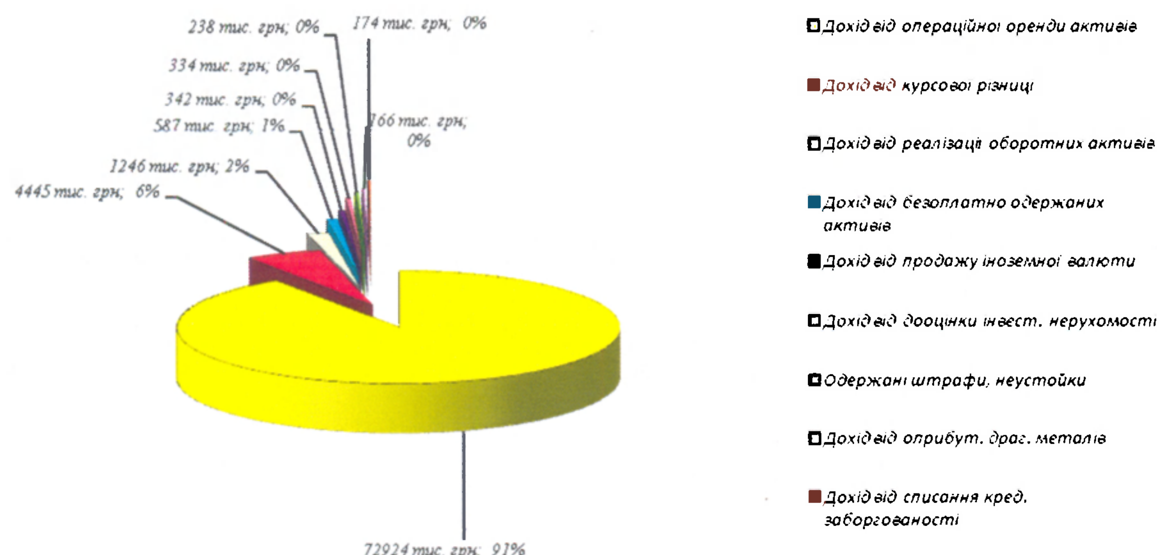

Рис. № 4. Структура інших операційних доходів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова за 2015 – 2016 роки та за 9 місяців 2017 року (тис. грн).

Водночас, фактичний показник інших операційних доходів у порівнянні з плановим перевиконано у 2015 році на 6 611,0 тис. грн (або 31,2%) – становить 27 768,0 тис. грн, у 2016 році – на 7 823,0 тис. грн (або на 38,8%) – становить 27 979,0тис. грн, за 9 місяців 2017 року – на 7 947,0 тис. грн (або на 47,4%) та становить 24 709,0 тис. гривень.

Інші фінансові доходи у дослідженому періоді не планувалися, але внаслідок отриманих відсотків по депозитним вкладенням Інші фінансові доходи

Товариства склали 226,0 тис. грн (0,06% від загального обсягу доходів). Слід зазначити, що даний дохід має наступну тенденцію, а саме: 2015 році становив 157,0 тис. грн, у 2016 році показник зменшився на 118,0 тис грн і склав 39,0 тис. грн у порівнянні з показником 2015 року, за 9 місяців 2017 збільшився на 2,0 тис. грн порівняно з показником 9 місяців 2016 року та склав 30,0 тис. гривень.

Інші доходи у дослідженому періоді не планувалися, але внаслідок фактично отриманих доходів за період 2015-2016 років та 9 місяців 2017 року від реалізації металобрухту та безоплатно одержаних активів, Інші доходи склали 1 176,0 тис. грн (0,3% від загального обсягу доходів).

Витрати Товариства

Згідно з фінансовою звітністю (ф. № 2 «Звіт про фінансові результати») сукупні витрати, понесені ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова протягом 2015-2016 років та 9 місяців 2017 року становили **361 311,0 тис. грн**, а саме: у 2015 році – 111 890,0 тис. грн, у 2016 році – 150 244,0 тис. грн, за 9 місяців 2017 року – 99 177,0 тис. гривень. Сукупні витрати мають тенденцію у динаміці до збільшення у 2016 році на 38 354,0 тис. грн в порівнянні з 2015 роком. За 9 місяців 2017 року сукупні витрати збільшилися на 260,0 тис. грн. у порівнянні аналогічним періодом 2016 року.

За результатами проведеного аналізу виконання показників фінансових планів за витратами за період, що підлягав аудиту, встановлено, що у порівнянні з показниками, передбаченими фінансовими планами на відповідні роки, фактичні показники за витратами перевиконано у 2015 році на 19 675,0 тис. грн, (або 21,3 %), у 2016 році – на 51 134,0 тис. грн, (або 51,6 %) та за 9 місяців 2017 року на 7 133,0 тис. грн, (або 26,7 %). Структура планових та фактичних показників сукупних витрат ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова за 2015-2016 роки та за 9 місяців 2017 року наведена у рис. № 5.

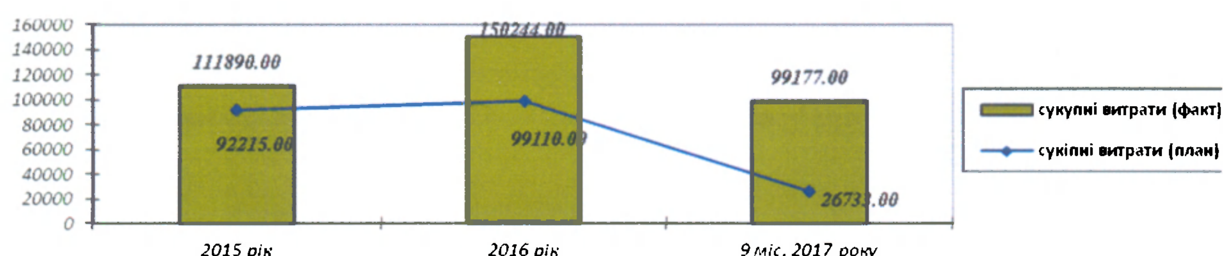

Рис. № 5 Структура планових та фактичних показників сукупних витрат ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова за 2015-2016 роки та за 9 місяців 2017 року (тис. грн)

Аналізом витрат Товариства встановлено, що загалом сукупні витрати у 2015 році збільшились на 21,3% (при збільшенні доходів на 18,9%) і становили 111 890,0 тис. грн, у 2016 році сукупні витрати збільшились на 51,6% (при збільшенні доходів на 49,4%) і становили 150 244,0 тис. гривень. За 9 місяців 2017 року сукупні витрати становлять 99 177,0 тис. гривень.

Протягом на 2015 – 2016 років та 9 місяців 2017 року найбільшу питому вагу у складі сукупних витрат становить собівартість реалізованої продукції (у 2015 році – 74 386,0 тис. грн або 66,48%, у 2016 році – 108 904,0 тис. грн, або

72,48 % та за 9 місяців 2017 року – 69 962,0 тис. грн, або 70,54%). Отже, підвищення собівартості у 2016 році в порівняні з 2015 роком становить – 34 518,0 тис. грн, або на 46,4% *(рис. №6)*.

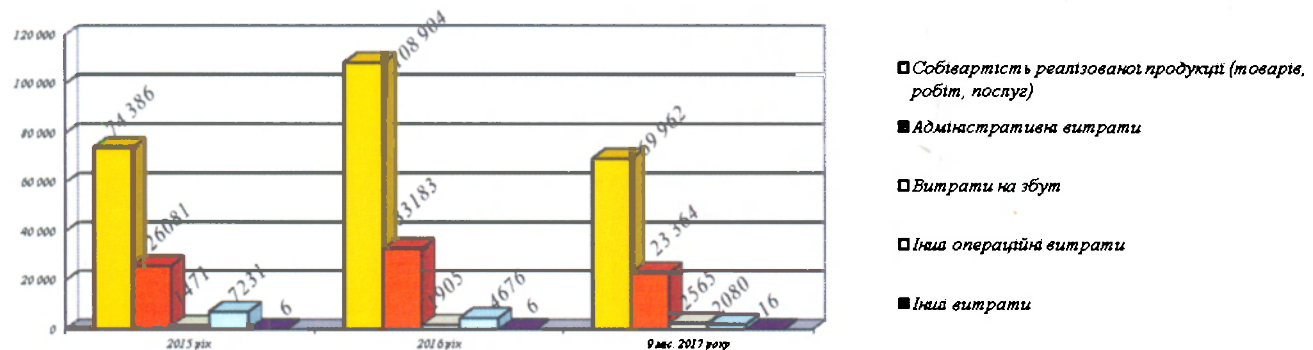

Рис. № 6 Структура сукупних витрат ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова за 2015 – 2016 роки та за 9 місяців 2017 року (тис. грн)

У структурі собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) протягом 2015 – 2016 років та 9 місяців 2017 року (*253 252,0 тис. грн)* – 39,47% становлять витрати на сировину та основні матеріали; 25,38 % – витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, 20,33% – витрати на електроенергію, 5,60% – витрати на паливо, 3,99% – податки та державну перевірку виготовленої продукції, 3,43 % – амортизація, 1,80 % – витрати для підтримання об’єктів в робочому стані (проведення ремонту, технічного огляду, нагляду, обслуговування тощо) *(Рис. № 7)*

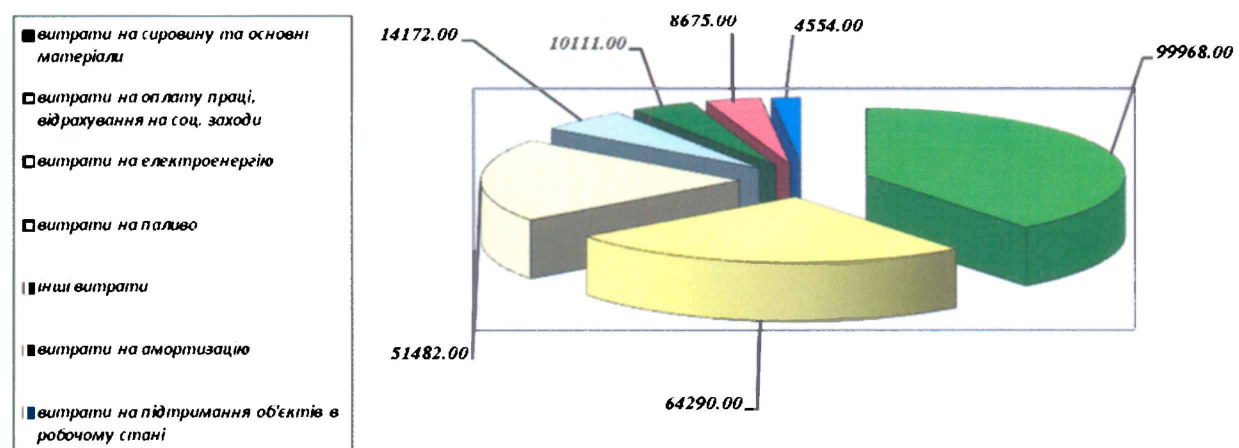

Рис. № 7 Структура собівартості реалізованої продукції(товарів, робіт, послуг) ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова за 2015 – 2016 роки та за 9 місяців 2017 року (тис. грн)

<u>Активи Товариства</u>

Аналіз структури та динаміки активів свідчить про збільшення їх вартості: у 2015 році на – 6 902,0 тис. грн у порівнянні з 2014 роком, у 2016 році на 3 509,0 тис. грн у порівнянні з 2015 роком та за 9 місяців 2017 року на

1 036,0 тис. грн у порівняння з 2016 роком. Вартість активів станом на 30.09.2017 становить 595 178,0 тис. гривень. *(рис. №8)*

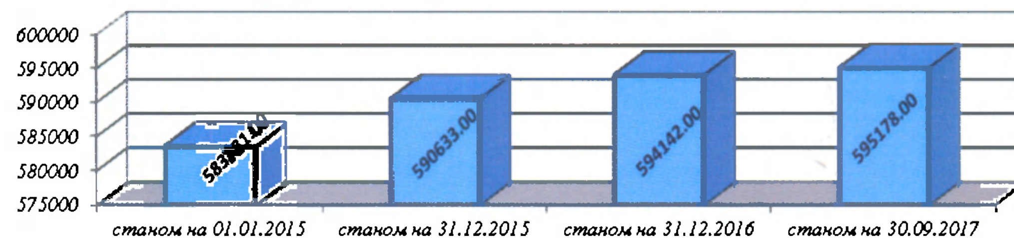

Рис. № 8 Структура та динаміки активів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова за 2015- 2016 роки та 9 місяців 2017 року (тис. грн)

Питома вага необоротних активів до оборотних активів, за період з 01.01.2015 по 30.09.2017 становить в середньому 92 % та 8 % відповідно.

У складі необоротних активів переважна частина належить інвестиційній нерухомості, яка становила в середньому за вказаний період 69,7 %, основні засоби - в середньому 30,3 % *(рис. № 9 у тис. грн).*

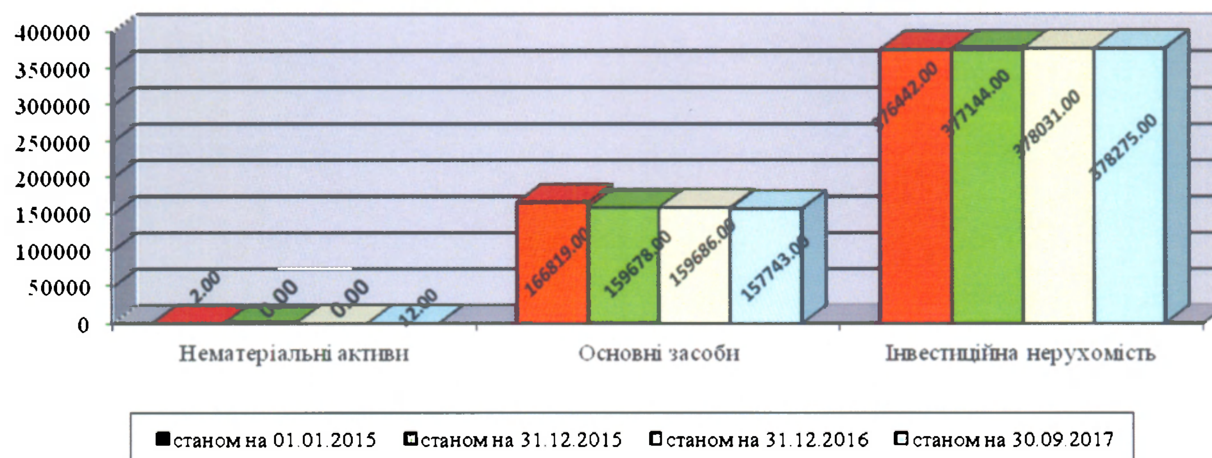

Рис. № 9 Структура та динаміка необоротних активів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова протягом 2015 – 2016 років та за 9 місяців 2017 року (тис. грн).

Протягом 2015-2016 років та за 9 місяців 2017 року у складі необоротних активів Товариства основну питому вагу займає інвестиційна нерухомість, розмір якої станом на 01.01.2016 становить 377 144,0 тис. грн (або 70,3 % від загально вартості необоротних активів), станом на 01.01.2017 - 378 031,0 тис. грн (або 70,3 %) та станом на 30.09.2017 - 378 275,0 тис. грн (або 70,6 %), відповідно.

За результатами дослідження структури основних засобів встановлено, що основну питому вагу в їх складі у 2015-2016 роках займають будівлі, споруди та передавальні пристрої, загальна вартість яких станом на 01.01.2016 становить 157 711,0 тис. грн. (або 98,8 %) та станом на 01.01.2017 – 158 211,0 тис. грн (або 99,08%), відповідно.

Знос основних засобів у 2015-2016 роках та за 9 місяців 2017 року становить: станом на 01.01.2016- 79,83%, (або 632 047,0 тис. грн), станом на 01.01.2017 - 79,96 %, (або 637 273,0 тис. грн) та станом на 30.09.2017 – 80,25% (або 640 898,0 тис. грн) відповідно, що свідчить про досягнення критичного рівня зносу основних засобів Товариства (більше 79 %) і, як наслідок, вказує на відсутність дієвої інвестиційної політики Товариства щодо їх оновлення. Динаміка нарахування зносу на основні засоби ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова протягом 2015- 2016 років та за 9 місяців 2017 року наведена у рис. № 10.

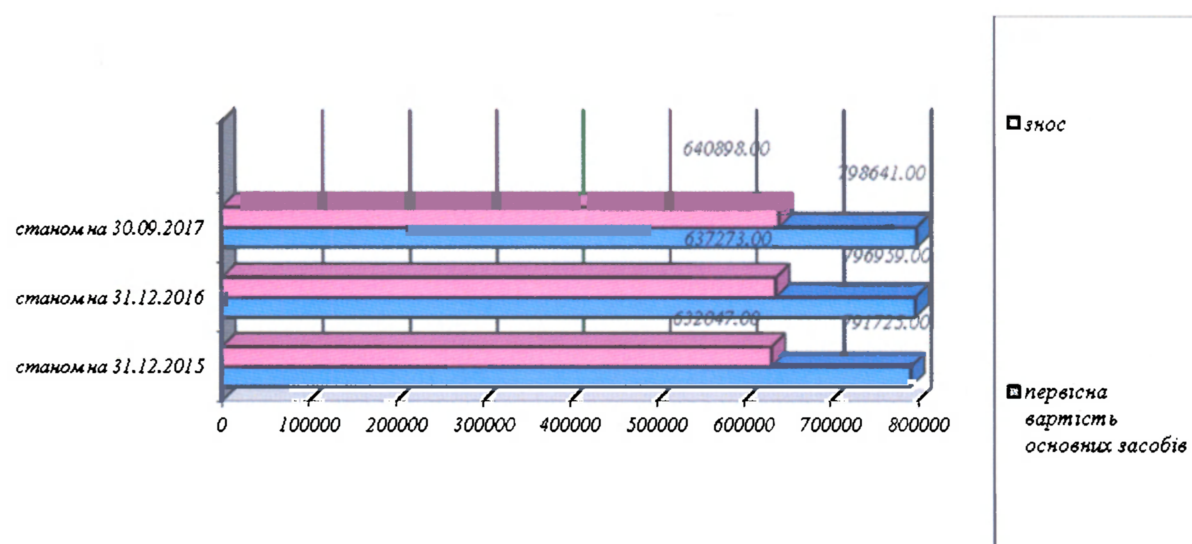

Рис. № 10 Динаміка нарахування зносу на основні засоби ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова протягом 2015- 2016 років та за 9 місяців 2017 року (тис. грн).

Протягом досліджуваного періоду оборотні активи Товариства в питомій вазі загальної вартості активів мають тенденцію до збільшення – з 6,9% (40 468,0 тис. грн) на 01.01.2015 до 9,92 % (59 051,0 тис. грн) станом на 31.09.2017 року *(рис. № 11)*.

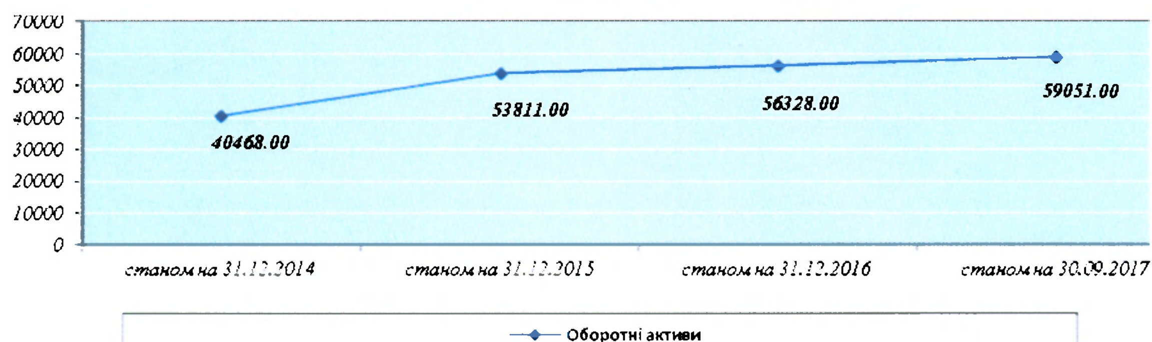
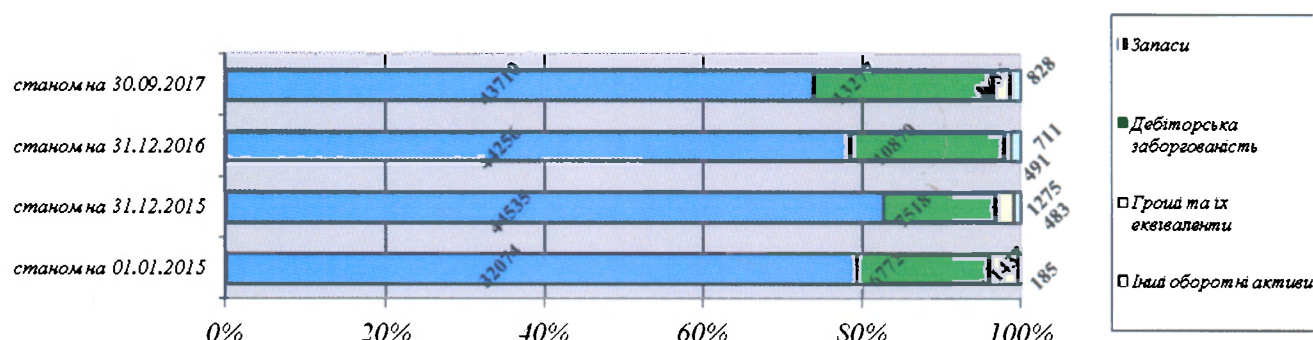

Рис. № 11 Динаміка оборотних активів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова протягом 2015 – 2016 років та за 9 місяців 2017 року (тис. грн).

У структурі оборотних активів Товариства станом на 01.01.2015 та 31.12.2015 найбільшу питому вагу мали запаси, а саме: 79,26% та 82,76% відповідно. Станом на 31.12.2016 та на 30.09.2017 питома вага запасів зменшилася до 78,57% і 74,02%, відповідно, при цьому зросла питома вага показника дебіторської заборгованості за розрахунками за виданими авансами до 3,74% і 4,90 %

відповідно. Структуру та динаміку оборотних активів Товариства відображено на *рис. № 12.*

Рис. №12 Структура та динаміка оборотних активів ВАТ "Меридіан" ім. С.П. Корольова в 2015-2016 роках та за 9 міс.2017 року (тис. грн)

Слід зазначити, що за 2015 рік коефіцієнт зростання запасів становив 1,39 та був більшим, ніж коефіцієнт зростання активів за відповідний період (1,39 > 1,0), абсолютне зростання показника запасів пов'язано зі збільшенням вартості виробничих запасів та готової продукції.

При цьому питома вага готової продукції Товариства у структурі запасів протягом 2015-2016 років зменшилась з 57,11% до 35,42% та станом на 30.09.2017 рік становила 35,12% (або 15 351,0 тис. гривень).

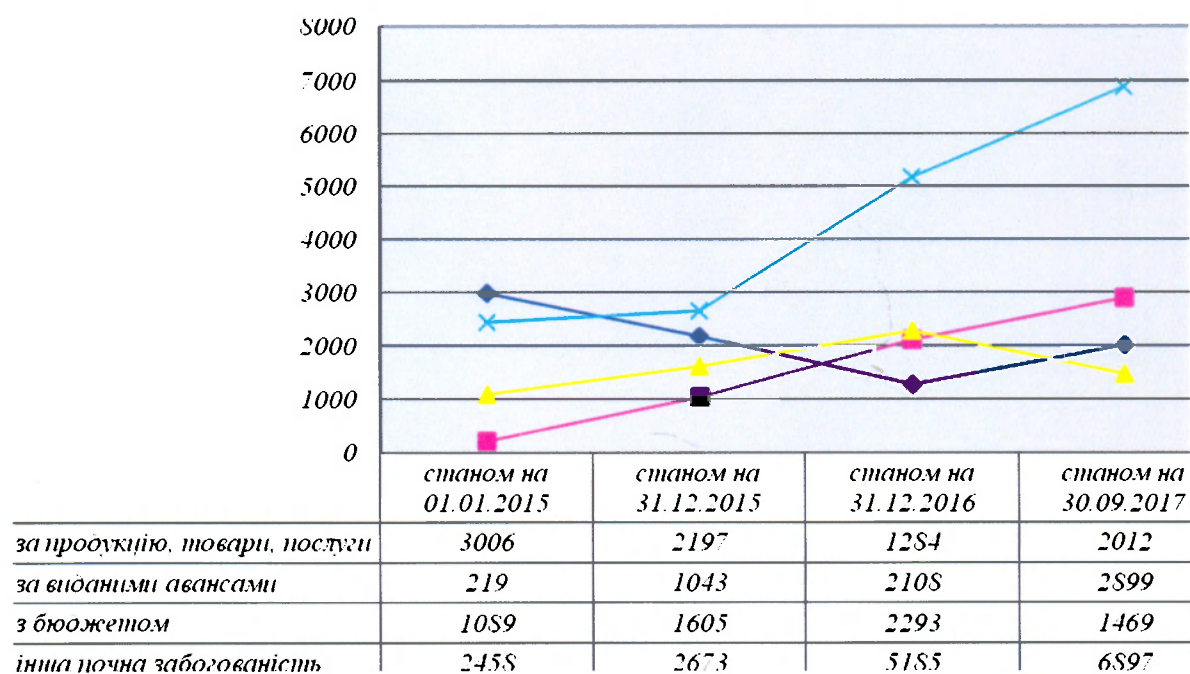
Також, спостерігається тенденція до зростання незавершеного виробництва у структурі запасів з 8 474,0 тис. грн (26,42%) станом на 01.01.2015 рік до 13 815,0 тис. грн (31,6%) станом на 30.09.2017 рік. ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова здійснює облік незавершеного виробництва на рахунку 231 «Незавершене виробництво».

Проведеним аналізом складу незавершеного виробництва встановлено, що в його структурі основну питому вагу займають прямі матеріальні виробничі витрати, пов'язанні з виробництвом продукції, обсяг яких станом на 31.12.2015, становив 8 441,0 тис. грн (або 56,68 %) та 31.12.2016 – 8 123,0 тис. грн, (або 51,07 %). За 9 місяців 2017 року основну питому вагу займають загальновиробничі витрати – 4 788,0 тис. грн (або 34,66%) та прямі матеріальні виробничі витрати виробничих структурних підрозділів – 4121,0 тис. грн, (або 29,83%).

Довгострокова дебіторська заборгованість у складі активів Товариства протягом березня-грудня 2015 року, 2016 року та 9 місяців 2017 року відсутня.

У складі оборотних активів Товариства обліковується дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги по розрахунках за виданими авансами, з бюджетом, з нарахованих доходів та інша поточна дебіторська заборгованість.

Станом на 31.12.2015, 31.12.2016, 30.09.2017 найбільшу питому вагу у структурі дебіторської заборгованості мала інша поточна дебіторська заборгованість: 35,6%, або 2 673,0 тис. грн, 47,7%, або 5 185,0 тис. грн, 51,9 %, або 6 897,0 тис. грн відповідно,структура та динаміка яких наведено у *рис. №13.*

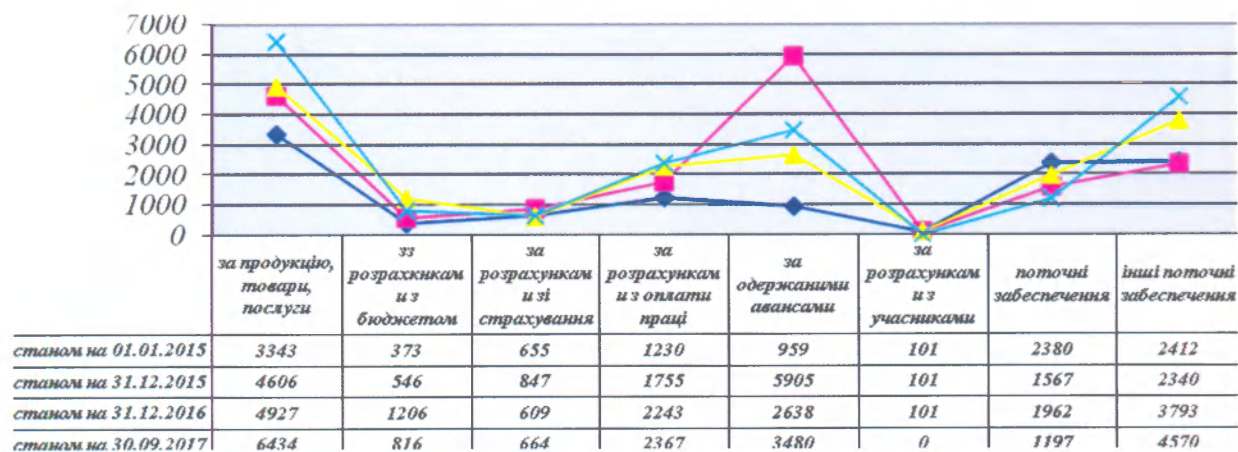
	станом на 01.01.2015	станом на 31.12.2015	станом на 31.12.2016	станом на 30.09.2017
за продукцію, товари, послуги	3006	2197	1284	2012
за виданими авансами	219	1043	2108	2899
з бюджетом	1089	1605	2293	1469
інша почна заборгованість	2458	2673	5185	6897

Рис. № 13 Аналіз структури та динаміки дебіторської заборгованості ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова за 2015 рік, за 2016 рік та за 9 місяців 2017 року (тис. грн).

Протягом періоду з 01.01.2015 по 31.12.2016 тенденцію до зменшення мала дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги. Зокрема станом на 01.01.2015 вона зменшена на – 3 006,0 тис. грн (44,39 % від загальної суми дебіторської заборгованості), станом на 31.12.2015 – 2 197,0 тис. грн (29,22% від загальної суми дебіторської заборгованості), на 31.12.2016 – на 1 284,0 тис. грн (11,81 % від загальної суми дебіторської заборгованості). Водночас, станом на 30.09.2017 інша поточна заборгованість Товариства збільшилась на 728,0 тис. грн та склала 2 012,0 тис. грн (15,15% від загальної суми дебіторської заборгованості).

<u>Зобов'язання Товариства</u>

У складі поточних зобов'язань і забезпечень пасиву балансу Товариства обліковуються поточні зобов'язання, динаміку яких *наведено в рис. №14*.

	за продукцію, товари, послуги	зз розрахкнками з бюджетом	за розрахунками зі страхування	за розрахунками з оплати праці	за одержаними авансами	за розрахунками з учасниками	поточні забеспечення	інші поточні забеспечення
станом на 01.01.2015	3343	373	655	1230	959	101	2380	2412
станом на 31.12.2015	4606	546	847	1755	5905	101	1567	2340
станом на 31.12.2016	4927	1206	609	2243	2638	101	1962	3793
станом на 30.09.2017	6434	816	664	2367	3480	0	1197	4570

Рис № 14 Аналіз структури та динаміка зобов'язань ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова за 2015 рік, за 2016 рік та за 9 місяців 2017 року (тис. грн).

Довгострокові зобов'язання в зазначеному періоді відсутні.

Загалом сума поточних зобов’язань ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова збільшились протягом досліджуваного періоду. Коефіцієнт зростання кредиторської заборгованості за 2015 рік суттєво перевищує коефіцієнт зростання активів Товариства (1,54 > 1,01). За 2016 рік, навпаки, коефіцієнт зростання кредиторської заборгованості несуттєво меншим за коефіцієнт зростання активів Товариства 0,99 < 1,01. За 9 місяців 2017 року коефіцієнт зростання кредиторської заборгованості несуттєво перевищує коефіцієнт зростання активів Товариства 1,12 > 1,0).

У структурі поточних зобов’язань Товариства основну питому вагу у 2015 році, 2016 році та 9 місяців 2017 року становила кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги (в середньому 28,35 %) та інші поточні зобов'язання (в середньому 19,7 %).

Протягом 2015 року, 2016 року мали тенденцію до зростання поточні зобов’язання з розрахунками з бюджетом (на 173 тис. грн та 660,0 тис. грн відповідно). Протягом 9 місяців 2017 року кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги зросла на 1 507,0 тис. грн, або в 1,3 раза, порівняно із сумою заборгованості станом на 31.12.2016.

Крім того, протягом всього періоду мала нестійку тенденцію поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами, а саме: станом на 31.12.2015 вона становила – 5 905,0 тис. грн (33,42% від загальної суми поточної кредиторської заборгованості), станом на 31.12.2016 – 2 638,0 тис. грн (зменшилась на 3 267,0 тис. грн. та склала 15,09 % від загальної суми поточної кредиторської заборгованості), станом на 30.09.2017 – 3 480 тис. грн (17,82% від загальної суми поточної кредиторської заборгованості).

Власний капітал Товариства

Власний капітал Товариства протягом досліджуваного періоду мав тенденцію до збільшення, окрім періоду за 9 місяців 2017 року (станом на 01.01.2016 – 1 019,0 тис. грн та станом на 01.01.2017 – 4 399,0 тис. грн, відповідно). Протягом 9 місяців 2017 року власний капітал зменшився на 1 013 тис. гривень. Структуру та динаміку власного капіталу наведено на *рис. № 15*.

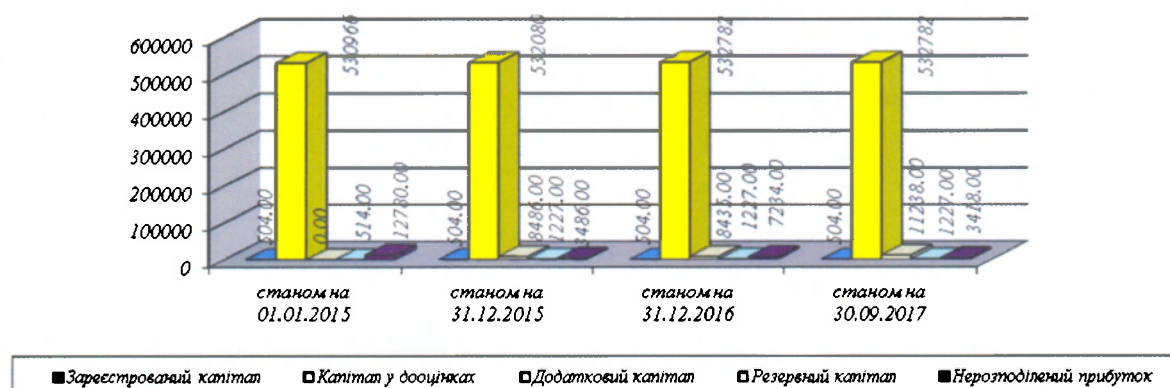

Рис №15 Структура та динаміка власного капіталу ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова за 2015 рік, за 2016 рік та за 9 місяців 2017 року (тис. грн).

Станом на 01.01.2015, 31.12.2015, 31.12.2016 та 30.09.2017 у структур власного капіталу основну питому вагу становить капітал у дооцінках: 97,47% або 530966 тис. грн, 97,49 %, або 532080 тис. грн, 96,84 %, або 532782,0 тис. грн 97,02 %, або 532782,0 тис. грн, відповідно.

Зменшення розміру власного капіталу за 9 місяців 2017 року пов'язане з зменшенням розміру нерозподіленого прибутку (за рахунок сплачених дивідендів).

Коефіцієнт зростання власного капіталу за 2015 рік, 2016 рік, 9 місяців 2017 року майже дорівнює коефіцієнту зростання активів Товариства за відповідн періоди (1,0 < 1,01, 1,01=1,01, 1,0 < 0,99, відповідно).

Оцінкою ефективності управління Товариства, проведеною за сукупністю коефіцієнтів, які характеризують прибутковість, платоспроможність та ліквідність, встановлено наступне.

Коефіцієнт рентабельності активів, який показує розмір чистого прибутку на одну гривн активів та характеризує ефективність їх використання, становив за 2015 рік - 0,0044, за 2016 рік – 0,008 (оптимальне значення >0, збільшення). У динаміці простежується незначне збільшення цього показника що свідчить про незначне прискорення оборотності активів та темпів економічного зростання та розвитку Товариства. За 9 місяців 2017 року цей показник становить 0,0042.

Коефіцієнт рентабельності сукупного капіталу, що характеризує ступінь рентабельност активів Товариства, яку забезпечує прибуток від його основної виробничої діяльності підприємств становив за 2015 рік – 0,0079, за 2016 рік – 0,0080, за 9 місяців 2017 року – 0,0055 (оптимальне значен >0, збільшення). У динаміці простежується незначне збільшення цього показника. .

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу показує частку чистого прибутку у власному капіталі. У 2015, 2016 роках та за 9 місяців 2017 року цей показник був 0,0047, 0,0086 та 0,0046 відповідно, (оптимальне значення >0, збільшення). У динаміці простежується незначне збільшенн частки чистого прибутку у власному капіталі, що свідчить про збільшення прибутковості та інвестиційної привабливості Товариства.

Коефіцієнт рентабельності діяльності, який показує наявність можливостей до відтворення та розширення виробництва, за 2015 рік становив 0,030, за 2016 рік – 0,037 (оптимальне значення >0 збільшення), що свідчить про збільшення прибутковості Товариства.

Коефіцієнт фінансової стійкості, який характеризує співвідношення власних та позикових коштів, за 2015 рік становив 12,17, за 2016 рік – 12,52 та за 9 місяців 2017 року – 11,94 (оптималь значення – не менше 1, збільшення), що свідчить про незалежність Товариства від зовнішніх фінансових джерел, достатній рівень фінансової стійкості.

Коефіцієнт покриття **у** 2015 році становив 3,05, у 2016 році – 3,22 (оптимальне значення >1 збільшення), що характеризує збільшення у 2016 році оборотних засобів Товариства для погашенн своїх боргів.

Коефіцієнт заборгованості в досліджуваному періоді становив: 0,082, 0,080 та 0,083 відповідно (оптимальне значення 0,5 — 0,7) що менше оптимального значення. Коефіцієнт заборгованості показує фінансову незалежність Товариства від залучення (запозичення) коштів. Зменшення цього показника в 2016 році свідчить про зміцнення фінансового стану Товариства та зменшення його залежності від залучених коштів.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності, що характеризує можливість Товариства ліквідувати поточну заборгованість наявними у його розпорядженні грошима та визначає частину поточної заборгованості, яку воно здатне погасити негайно, у 2015 році становив 0,07, у 2016 році — зменшився на 0,04 та складав 0,03, за 9 місяців 2017 року зріс до - 0,063, що менше оптимального значення (0,2 – 0,35). Тобто, Товариство не могло ліквідувати поточну заборгованість грошовими коштами, які є в його в розпорядженні.

Коефіцієнт зносу основних засобів у 2015 році склав 0,798, за 2016 рік 0,799 та за 9 місяців 2017 року – 0,802, що свідчить про значний моральний та фізичний знос основних засобів, Товариства.

Коефіцієнт поновлення основних засобів у 2015 році склав 0,009, у 2016 році збільшився на 0,0012 (на 31.12.2016 склав 0,0021) та за 9 місяців 2017 – 0,0087, що свідчить про невисокий рівень оновлення основних засобів Товариства.

Отже, за результатами аналізу фінансово-господарської діяльності ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, здійсненого за сукупністю коефіцієнтів, установлено, що впродовж 2015-2016 років та за 9 місяців 2017 року спостерігаються незначні тенденції щодо збільшення рентабельності його активів, показників фінансової стійкості. Водночас, у 2016 році спостерігається зменшення абсолютної ліквідності.

Аналіз фінансово – господарської діяльності Товариства та оцінка виконання фінансового плану у додатку № 3 до аудиторського звіту

Отже, за оцінкою ефективності управління за фінансовими коефіцієнтами та оцінкою ступеня виконання фінансового плану, здійсненою відповідно до Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 14.02.2006 № 170 [38] фінансово-господарська діяльність ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова може бути оцінена як умовно-позитивна.

2.2 Законодавча невизначеність та не приведення установчих документів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова у відповідність з нормами законодавства унеможливлюють ефективне управління корпоративними правами держави в оборонно-промисловому комплексі акціонерних товариств і ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, зокрема.

Державний концерн «Укроборонпром» (далі – ДК «Укроборонпром», Концерн), відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2010 року № 1221 «Про утворення Державного концерну «Укроборонпром»[22](далі – Постанова № 1221), утворено з метою підвищення ефективності функціонування державних підприємств, які проводять господарську діяльність у сфері розроблення, виготовлення, реалізації, ремонту, модернізації та утилізації озброєння, військової і спеціальної техніки та боєприпасів і беруть участь у військово-технічному співробітництві з іноземними державами, з чітко визначеним переліком державних підприємств.

Статут Концерну затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання Державного концерну «Укроборонпром» від 31.08.2011 року №993[23].

Відповідно до Статуту ДК «Укроборонпром» учасниками Концерну є державні підприємства визначені у додатку. Водночас, ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова в переліку державних підприємств - учасників Державного концерну «Укроборонпром» не зазначене.

Згідно із законом України «Про особливості управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі» від 16.06.2011 № 3531-VI

[13](далі – Закон № 3531) ДК «Укроборонпром» наділений повноваженнями, функціями, правами та завданнями стосовно його підприємств-учасників.

Відповідно до Постанови КМУ № 716 [20] ДК «Укроборонпром» передано повноваження з управління корпоративними правами держави низці акціонерних товариств, серед яких 50% акцій + 1 акція ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова.

Водночас, на виконання вимог Постанови КМУ № 716 [20] Фондом державного майна України та ДК «Укроборонпром» підписано акт приймання-передачі пакету акцій від 09.09.2012 року № 467, згідно якого Фонд державного майна України передає, а ДК «Укроборонпром» приймає пакет акцій ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова у розмірі 50% статутного капіталу плюс одна акція на загальною вартістю **251859,0 гривень.**

Пунктом 1 ст. 2 Закону № 3531 [13] визначено перелік об'єктів управління державної власності в оборонно-промисловому комплексі (в тому числі: пакети акцій, що належать державі в статутних капіталах акціонерних товариств, що провадять діяльність в оборонно-промисловому комплексі) які передано в установленому порядку в управління Державного концерну «Укроборонпром».

Статтею 7 Закону № 3531 [7] визначено особливості управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі, щодо діяльності учасників Концерну.

Отже, наразі в Законі України «Про особливості управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі» від 16.06.2011 № 3531-VI [7] не визначено повноваження Концерну стосовно управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі в частині корпоративних прав держави щодо акціонерних товариств, в тому числі і ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, зокрема.

Не урегулювання на протязі тривалого часу питання щодо приведення статутних та інших установчих документів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова у відповідність з діючими вимогами законодавства України.

Відкрите акціонерне товариство «Меридіан» ім. С.П. Корольова в діяльності керується Статутом [51] (нова редакція) 2009 року, *затвердженим протоколом загальних зборів акціонерів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова від 23.03.2009 № 11)*. Будь-які зміни до Статуту Товариством не внесено.

Довідково: *діяльність акціонерних товариств визначена Законом України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 № 514-VI (далі – Закон №514)[8].*
У абз. 1 ст. 5 Закону України «Про акціонерні товариства» [8] визначено, що акціонерні товариства за типом поділяються на публічні акціонерні товариства та приватні акціонерні товариства.

Публічні акціонерні товариства *здійснюють публічне та приватне розміщення акцій.*

Приватні акціонерні товариства *можуть здійснювати тільки* ***приватне*** *розміщення акцій. Прийняття загальними зборами приватного акціонерного товариства рішення про здійснення публічного розміщення акцій потребує внесення відповідних змін до Статуту Товариства. У тому числі стосується зміни типу товариства - з приватного на публічне. Вартість публічного розміщення для акціонерного товариства значно зростає через додаткові витрати на опублікування проспекту емісії у повному обсязі в офіційному*

друкованому виданні, розміщення через біржу тощо, водночас дозволяє необмеженому колу осіб прийняти участь у ньому протягом більш тривалого терміну.

Отже, найменування Відкритого акціонерного товариства «Меридіан» ім. С.П. Корольова з 2009 року не приведено у відповідність до норм ст. 5 Закону України «Про акціонерні товариства» [8], а саме: не змінено назву, яка, по суті, не визначає тип ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова.

Статтями 32, 33 Закону України «Про акціонерні товариства» [..] визначено, що затвердження Статуту акціонерного товариства, положень про загальні збори, наглядову раду, виконавчий орган та ревізійну комісію (ревізора) товариства, а також внесення змін до них, є виключною компетенцією Загальних зборів Товариства як вищого органу акціонерного товариства.

До аудиту надано протокол чергових загальних зборів акціонерів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова від 30.04.2015 № 13, згідно з яким на голосування виносилось питання, про зміну найменування Товариства у зв'язку з приведенням діяльності Товариства у відповідність до вимог Закону України «Про акціонерні товариства» та про внесення змін до статуту Товариства шляхом затвердження нової редакції Статуту Товариства.

Однак, під час розгляду питань порядку денного та голосування, з вищезазначених питаннях **рішення не прийнято** більш як трьома чвертями голосів акціонерів, які зареєструвалися для участі у Загальних зборах та є власниками голосуючих з цього питання акцій, а саме: за підсумком голосування утрималось ТОВ «Меридіан Союз», яке володіє 40,3% акцій Товариства.

Довідково: *пунктом 7.11 Статуту [51]визначено наступне:* ***рішення загальних зборів приймаються не менш як у 3/4 голосів акціонерів, які беруть участь у зборах, щодо:внесення змін до Статуту Товариства****; ліквідації Товариства та створення та припинення дочірніх підприємств, філій та представництв Товариства. З інших питань рішення приймаються простою більшістю голосів акціонерів (більше 50 відсотків голосів акціонерів), які беруть участь у загальних зборах.*

Відповідно до п.7.10 Статуту [51]Загальні збори визнаються правомочними за умови наявності кворуму, тобто якщо в ним беруть участь акціонери (їх представники), які мають відповідно до Статуту Товариства понад 60 відсотків голосів. Наявність кворуму визначається один раз на момент завершення реєстрації акціонерів (їх представників), які прибули для участі у загальних зборах.

Відповідно до протоколу засідання реєстраційної комісії річних загальних зборів акціонерів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова від 21.04.2016 № 2 чергове засідання на 2016 рік призначено на 21.04.2016 рік.

Проте, 21 квітня 2016 року було зареєстровано акціонерів з кількістю голосів 45,1072%, що становить менше 50% голосів від загальної кількості голосуючих акцій, у зв'язку з чим **кворуму не досягнуто** у розумінні ст. 41 Закону«Про акціонерні товариства»[8]. Річні загальні збори акціонерів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова від 21.04.2016 року визнані неправомочними.

Слід зазначити, що серед учасників вищезазначених Загальних зборів акціонер держава Україна в особі Державного концерну «Укроборонпром» з кількістю акцій 503718 (або 50,0001%) не був зареєстрований.

Щодо відсутності ДК «Укроборонпром» як акціонера на загальних зборах у 2016 році начальник юридичного відділу ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова Скаржинський М.В. пояснив наступне:*«Відповідно до ч. 1 ст. 34 Закону України «Про акціонерні товариства» у загальних зборах акціонерного товариства можуть брати участь особи, включені до переліку акціонерів, які мають право на таку участь, або їх представники до якого включено ДК «Укроборонпром».*

Постановою Кабінету Міністрів України від 30.10.2014р. №678 «Про деякі питання управління корпоративними правами держави» затверджено порядок ***надання завдань на голосування представникам держави на загальних зборах*** *господарського товариства, у статутному капіталі якого є корпоративні права держави та обов'язковість таких «завдань» для участі в Загальних зборах.*

Оскільки ДК «Укроборонпром», не отримав від Кабінету Міністрів України завдань на голосування у чергових загальних зборах, що відбулися в 2016 році, то відповідно представник (и) Концерну не мав змоги голосувати на загальних зборах Товариства.

Відповідно до п.9 ч.1 ст. 7 Закону України «Про особливості управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі» ДК «Укроборонпром» здійснює управління корпоративними правами держави стосовно пакетів акцій, що належать державі у статутних капіталах акціонерних товариств та передані в управління Концерну.

Отже, у зв'язку із відсутністю завдання на голосування, ДК «Укроборонпром» не зареєструвався для участі у загальних зборах, оскільки був позбавлений можливості голосування на зборах і як наслідок, реєстрація для участі в загальних зборах, могла призвести до втрати членства в Наглядовій раді та Ревізійній комісії Товариства, затвердження Статуту Товариства який би не відповідав цілям та інтересам Концерну і інших негативних наслідків для держави, як акціонера.

Таким чином ДК «Укроборонпром», з метою уникнення негативних наслідків для держави, скористався приписами ст. 25 Закону України «Про акціонерні товариства», (не реалізував право акціонера, щодо участі в управлінні акціонерним товариством, тим самим дотримався вимог ст. 1 Закону України «Про особливості управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі» зазначеного закону, в частині ефективності функціонування підприємств оборонно-промислового комплексу»

Пояснення начальника юридичного відділу Товариства Скаржинського М.В в додатку 4 до аудиторського звіту.

На запит Державної аудиторської служби України від 13.12.2017 року №014/1110 до ДК «Укроборонпром» щодо причин неприйняття участі у Загальних зборах концерн повідомив, що чинним законодавством не передбачено отримання доручення Кабінету Міністрів України стосовно участі представників Державного концерну «Укроборонпром» у загальних зборах акціонерів акціонерних товариств.

В той же час, Кабінетом Міністрів України 30.10.2014 року прийнято постанову №678 «Про деякі питання управління корпоративними правами держави», якою затверджено Порядок надання і погодження завдань на голосування представниками держави на загальних зборах та засіданнях

наглядової ради господарського товариства, у статутному капіталі якого є корпоративні права держави.

На виконання норм вищезазначеної постанови Кабінету Міністрів України Державним концерном «Укроборонпром» наказом від 18 березня 2016 №82 затверджено завдання на голосування представнику держави на загальних зборах ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, скликаних на 21 березня 2016 року та подано на розгляд Кабінету Міністрів України «Про погодження наказу Державного концерну «Укроборонпром» від 18 березня 2016 №82», однак Кабінетом Міністрів України не ухвалено рішення з цього питання.

Копія листа ДК «Укроборонпром» від 21.12.2017 в додатку 5 до аудиторського звіту.

Згідно з протоколом чергових загальних зборів акціонерів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова від 31.03.2017 № 14 на голосування знову виносилось питання щодо внесення змін до Статуту Товариства шляхом затвердження його нової редакції.

Однак, при розгляді питань порядку денного та голосуванні із вищезазначеного питання **рішення не прийнято** більш як трьома чвертями голосів акціонерів, які зареєструвалися для участі у Загальних зборах та є власниками голосуючих з цього питання акцій.

Відповідно до даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова в графі «Центральний чи місцевий орган виконавчої влади, до сфери управління якого належить державне підприємство або частка держави у статутному капіталі юридичної особи, якщо ця частка становить не менше 25 відсотків» зазначено Фонд державного майна України.

Відповідно до пояснення головного бухгалтера ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова Нескоромової І.М. *«Зміни до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, щодо зміни в графі «Центральний чи місцевий орган виконавчої влади, до сфери управління якого належить державне підприємство або частка держави у статутному капіталі юридичної особи, якщо ця частка становить не менше 25 відсотків», відноситься до відомостей про юридичну особу, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, які пов'язані із змінами, що вносяться до установчих документів Товариств.*

У зв'язку з тим, що станом на 10.11.2017 року, на нашому підприємстві діє редакція статуту від 02.04.2009 року та Загальними зборами акціонерів Товариства, як органу до виключної компетенції якого належить прийняття змін до статуту шляхом затвердження нової редакції, Відкрите акціонерне товариство «Меридіан» ім. С.П. Корольова позбавлене можливості внести вищезгадані зміни до Єдиного державного реєстру юридичних осіб».

Пояснення головного бухгалтера ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова Нескоромової І.М. у додатку 6 до аудиторського звіту.

Отже, уподовж 2009-2017 років зміни та/або будь-які уточнення до Статуту ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова не вносились, у зв'язку з чим не змінено тип акціонерного товариства. Також у Статуті ДК «Укроборонпром» як орган уповноважений з управління корпоративними правами держави в оборонно-промисловому комплексі та, відповідно, не внесенні зміни до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

2.3. Незначна питома вага державного замовлення на продукцію оборонного та спеціального призначення в загальному обсязі виготовленої продукції не сприяє максимальному використанні виробничих потужностей Товариства, як об'єкта, що має стратегічне значення для економіки і безпеки держави.

Відповідно до постанови № 83 [21], ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова визначено як одне з підприємств, що має стратегічне значення для економіки і безпеки держави.

Товариство має ліцензію Міністерства економічного розвитку і торгівлі України на розроблення, виготовлення, реалізація, ремонт та модернізацію військової техніки і військової зброї від 19.05.2014 серії АВ 598000 (термін дії необмежений).

При цьому, Товариство спеціалізується на виробництві як безпілотних авіаційних комплексів (БпАК) короткої тривалості польоту, переносних комплектів повірочного обладнання (ПКПО), пересувних лабораторій вимірювальної техніки (ПЛВТ), так спеціалізованої радіовимірювальної, дозиметричної, радіометричної апаратури.

Зважаючи на спеціалізований напрямок діяльності Товариства, коло замовників на спеціалізовану продукцію Товариства є досить вузьким.

При цьому більше 40 типів радіовимірювальних приладів виробництва ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова входить до переліку загальновійськових засобів вимірювальної техніки дозволених для експлуатації у Збройних Силах України.

Загалом Товариством протягом досліджуваного періоду отримало доходу від реалізації оборонної продукції та продукції спеціального призначення на загальну суму 35 097,16 тис. гривень. Інформація щодо замовників та обсяги реалізації продукції наведена в *рис .№ 12.*

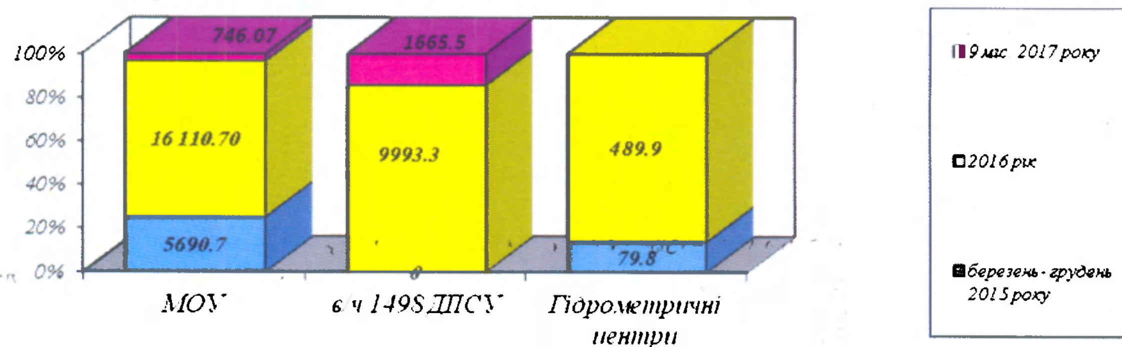

Рис. № 12 - Інформація щодо замовників та обсяги реалізації продукції ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова за 2015 рік, за 2016 рік та за III квартал 2017 року (тис. грн)

Водночас, середня питома вага отриманого доходу від реалізації оборонної та спеціалізованої продукції по відношенню до загального обсягу отриманого доходу протягом досліджуваного періоду складає 9,85%, а саме: у 2015 році – 3,01%, у 2016 році – 23,71 % та за 9 місяців 2017 року –2,84 %.Інформація про отриманий дохід від реалізації оборонної та спеціалізованої продукції по відношенню до загального обсягу отриманого доходу ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова за 2015 рік, за 2016 рік та за III квартал 2017 року зображена на рис. № 13.

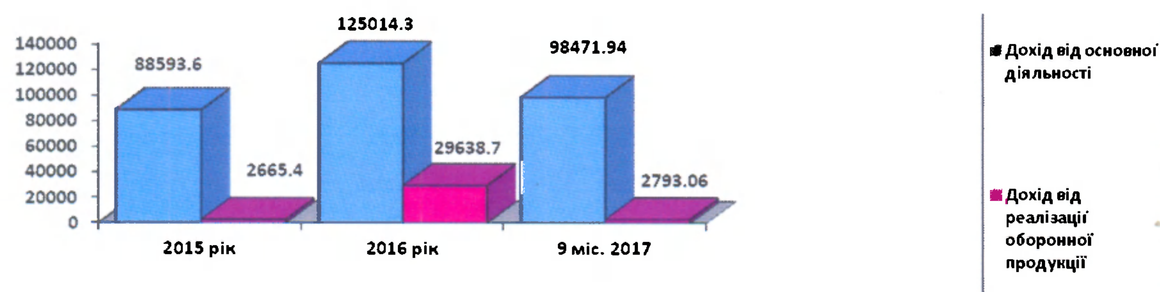

Рис. № 13 - Дохід від реалізації оборонної та спеціалізованої продукції по відношенню до загального обсягу отриманого доходу ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова за 2015 рік, за 2016 рік та за I-III квартал 2017 року (тис. грн)

Наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 23.03.2015 № 20-дск до Реєстру виробників продукції, робіт і послуг оборонного призначення, закупівля яких становить державну таємницю, включено ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова та продукцію оборонного призначення, що є предметом його виробничої діяльності, а саме: переносний комплекс повірочного обладнання (ПКПО) ДШВК 401161.001. Наказами про внесення змін до вищезазначеного наказу від 30.04.2015 № 34-дск та від 21.04.2016 року № 26-дск реєстр доповнено наступною номенклатурою продукції оборонного призначення, а саме: безпілотний авіаційний комплекс (БпАК) короткої тривалості польоту (ТУ У 30.30 14312973-162:2015) та МАРК 60 (ТУ У 33.2-14312973-074:2015 МИСК. 416311.005 ТУ), пересувної лабораторії вимірювальної техніки ПЛВТ – УА2-4 відповідно.

Довідково:Переносний комплекс повірочного обладнання (ПКПО) ДШВК 401.161.001 *призначений для застосування в якості зразкового засобу повірки електровимірювальних приладів класу 1.0 та нижче: амперметрів постійного та змінного струмів, вольтметрів*

Безпілотний авіаційний комплекс (БпАК)короткої тривалості польоту призначений для:патрульних та розвідувальних робіт; ведення спостереження та розвідки; виявлення та розпізнавання цілей, наземних і надводних об'єктів, ведення топографічної роботи.

ПАТЕНТ

Пересувна лабораторії вимірювальної техніки *ПЛВТ – УА2-4призначена для повірки засобів вимірювання (далі –ЗВ) на місцях їх експлуатування. ПЛВТ дозволяє проводити: повірку ЗВ радіотехнічних величин; повірку ЗВ електричних величин; повірку ЗВ тиску розрядження; повірку ЗВ часу; повірку ЗВ лінійно-кутових величин; повірку ЗВ маси; повірку ЗВ об'єму та вмісту.*

АнометерМАРК 60*– прилад, призначений для виміру швидкості та напрямку вітру у кліматичних зонах з підвищеною вірогідністю обмерзнення і може входити до складу автоматичної метеостанції.*

Упродовж березня – грудня 2015 року, 2016 року та 9 місяців 2017 року Товариство було безпосереднім виконавцем державного оборонного замовлення (далі – ДОЗ).

Так, ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова укладено 5 контрактів з Міністерством оборони України на виконання ДОЗ в загальній сумі 19 803,7тис.грн, а саме: контракт від 16.04.2015 № 247/1/15/22 на виготовлення 4 комплектів ***переносних комплектів повірочного обладнання ПКПО***(далі – ПКПО),вартість контракту складає 1 269,1 тис. грн; контракт від 29.05.2015 № 247/1/15/36 на виготовлення та поставку 5 комплектів **безпілотних *авіаційних комплексів БпАК короткої тривалості польоту*** (далі - БпАК), вартість контракту складає 3 776,7 тис. грн;. контракт від 25.04.2016 № 247/1/16/37 на виготовлення 4 комплектів **анемометрів МАРК-60,** вартість контракту складає 686,4 тис. грн; контракт від 10.05.2016 № 247/16/43 на виготовлення 1 комплекту ***пересувної лабораторії вимірювальної техніки ПЛВТ – УА2-4*** (далі - ПЛВТ – УА2-4***)***, а саме: *«пересувна лабораторія вимірювальної техніки ПЛИТ - УА2-4/А ДШВК 411734.006»,* вартість контракту складає 13 189,7 тис. грн; контракт від 11.05.2017 № 403/1/17/20 на виготовлення 2 комплектів ***анемометрівМАРК-60,*** вартість контракту складає 882,1 тис. гривень.

Станом на 01.10.2017 року вищенаведені контракти виконанні Товариством в повному обсязі та оплачені МОУ на суму 19 803,7 тис. гривень.

До аудиту представлено Виробничі спроможності (оборонне виробництво) Товариства на 2017 рік, у яких зазначено, що Товариство спроможне виготовити БпАК – 35 одиниць,ПЛВТ УА2 – 2 одиниці, ПКПО – 5 одиниць, часомірів електронних цифрових UA ЧЗ- 101 – 20 одиниць, генератор сигналів UA Г4- 301 – 20 одиниць, підсилювачів потужності UA У6 200 – 20 одиниць, анемометрів МАРК-60 – 15 одиниць, реєстраторів якості електроенергії РЕ -01 – 100 одиниць та інші.

З огляду на викладене, під час аудиту проведено розрахунок отримання можливих доходів Товариством від виробництва та, відповідно, реалізації комплексів БпАК, ПЛВТ УА2-4/А,Б, ПКПО та МАРК-60, з урахуванням виробничих потужностей Товариства. Інформація щодо розрахунку можливо отриманого доходу від реалізації вищезазначеної продукції наведена в *Таблиці № 1.*

Найменування продукції	*За 9 місяців 2017 року**		
	Фактично виготовлено та поставлено, шт.	*Виробничі можливості, шт.*	*Розрахунково отриманні доходи при максимально задіяних потужностях, тис. грн*
БпАК	0	35	26 436,9
ПЛВТ УА2	0	2	26 379,4
ПКПО	0	5	1750,0
МАРК -60	2	15	5733,65

* У I - III кварталі 2017 року за основу розрахунку взято ціни 1 комплекту за договорами укладеними з МОУ в 2016 та 2017 році: ціна БпАК – 755,34 тис. грн, ціна ПЛВТ УА2 – 13 189,7 тис. грн, ціна МАРК-60 – 441,05 тис. гривень.

Ціну ПЛВТ – 350,0 тис. грн, визначено за даними інформації щодо виробничих спроможностей ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, наданої заступником голови правління Ярошенком В.Б.

Інформація щодо виробничих спроможностей ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова на 2017 рік в додатку 7 до аудиторського звіту

Отже, при максимально задіяних виробничих потужностях та за умови надходжень замовлень додатковий дохід Товариства за 9 місяців 2017 року від виробництва та реалізації БпАК, ПЛВТ УА2, ПКПО та МАРК-60 міг би скласти близько **60 299,95 тис. гривень**.

Зважаючи на функціональне призначення вищезазначеної продукції ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, яка виготовляється для озброєння України, Товариство повинно мати потребу, зацікавленість, а деколи залежність від виготовлення та постачання цієї продукції.

Слід зазначити, що Товариство неодноразово зверталось до державних замовників з метою реалізації власної продукції.

Зокрема, Товариство листом від 15.03.2017 року № 12/278 звернулось до Генерального штабу-Головнокомандувача Збройних сил України щодо включення ПЛВТ УА2-4/А,Б у державне оборонне замовлення на 2017 рік. Товариство також зазначає, що за відсутності щорічних замовлень існує ймовірність втрати науково-технічного потенціалу.

Довідково: *ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова протягом досліджуваного періоду виготовив та реалізував, тільки 1 комплект ПЛВТ УА2-4/А (2015 рік)*

Отже, ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, визначене як об'єкт державної власності в оборонно-промисловому комплексі України та має стратегічне значення для економіки та безпеки держави, залежить від замовлень МОУ на державне оборонне замовлення.

2.3.1 Зволікання та/або неприйняття дієвих рішень для усунення причин перевищення фактичних витрат над договірною ціною реалізації є одним із ризикових факторів нерентабельності виробництва на Товаристві.

Аналізуючи стан виконання замовлень на виробництво продукції оборонного призначення за оцінкою отримання прибутку та рентабельності, установлено

випадки перевищення фактичних витрат над договірною ціною реалізації, погоджені із замовником - МОУ.

Загальна сума перевищення фактичних витрат над договірною ціною реалізації протягом досліджуваного періоду становить **2 741,4 тис. гривень.**

Так, при виконанні державного оборонного замовлення із виготовлення Безпілотного авіаційного комплексу «Spestator-M» фактичні витрати ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова перевищили витрати над погодженою договірною ціною з МОУ за контрактом від 26.05.2015 року №247/1/15/36 на суму **2 741,4 тис. грн,** що наведено у таблиці № 2.

Реквізити договору	Предмет договору	Фактичні витрати* без ПДВ, грн	Договірна ціна** без ПДВ, тис. грн		Відхилення ПЗ № 637 та МОУ, (+)(-)
			Погоджено ПЗ № 637	Затверджено МОУ	
Контракт № 247/1/15/36 від 26.05.2015	Безпілотний авіаційний комплекс «Spestator-M»	7008 554,30	6 518 028,90	3 776 667,41	2 741 361,49

**фактичні витрати включають виробничу собівартість, адміністративні витрати.*

*** фактичні витрати включають виробничу собівартість, адміністративні витрати та прибуток.*

Отже, як випливає з таблиці №2, наявне перевищення фактичних витрат Товариства договірної ціни реалізації власної продукції простежується погодженою у контракті з Міністерством оборони України.

Дослідженням причин перевищення фактичних витрат над договірною ціною реалізації розглянуто у двох аспектах :

- формування договірної ціни без дотримання нормативно-правових та методологічних засад ;
- Товариство не приймає рішень щодо оптимізації витрат договірної ціни.

Дослідженням формування ціни виробництва продукції оборонного призначення, виконання робіт та надання послуг встановлено, що до кожного з договорів долучено кошторис ціни, яка складається з розрахунку собівартості продукції, прибутку та податку на додану вартість.

Згідно з умовами договорів формування собівартості продукції проводиться відповідно до Методичних рекомендацій формування собівартості продукції у промисловості, які затверджені Міністерством промисловості України від 09.07.2007 № 373 (далі – Методика № 373) [55].

Поряд з цим, з урахуванням специфіки діяльності ВАТ «Меридіан» ім. С.П.Корольова порядок формування собівартості та витрат у сфері виробництва продукції оборонного призначення додатково регламентовано іншими нормативно-правовими актами та методичними рекомендаціями.

Так, постановою Кабінету Міністрів України від 27.04.2011 № 464[24] затверджено Порядок планування, формування, розміщення та коригування державного оборонного замовлення, а також здійснення контролю за його виконанням, затвердженого «Питання державного оборонного замовлення » (*де пунктами26, 26-1 26-2, 26-3, 26-4, 26-5, 26-6, 26-7, 26-8 якою визначено*

особливості формування ціни на продукцію оборонного призначення) (далі - Порядок № 464).

Постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2016 № 517 [25] затверджено Порядок формування ціни на продукції, роботи, послуги оборонного призначення у разі, коли відбір виконавців з постачання (закупівлі) такої продукції, робіт, послуг здійснюється без застосування конкурентних процедур (далі – Порядок № 517).

Цією постановою внесено зміни до пункту 26-3 Порядку № 464 [24] , зокрема збільшено граничні розміри застосування прибутку, а саме:

- у складі ціни витрат суб'єкта господарювання на придбання комплектувальних виробів (напівфабрикатів), робіт (послуг) у інших суб'єктів господарювання прибуток не може перевищувати 5 відсотків (до внесення змін не перевищував 1 відсотка),

- у складі ціни решти витрат у складі виробничої собівартості продукції (робіт, послуг), крім випадку, передбаченого абзацом третім цього пункту (у випадку залучення кредитів) – прибуток не може перевищувати 30 відсотків (до внесення змін не перевищував 15 відсотків).

Водночас, наказом Міністра оборони України від 18.10.2016 № 2591/у/2 затверджено Методичні рекомендації щодо єдиних підходів під час застосування окремих положень, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2016 № 517 (далі – Методичні рекомендації № 2591/у/2) [25].

Відповідно до Методичних рекомендацій обмежено застосування граничних розмірів прибутку, установлених Кабінетом Міністрів України, а саме:

- у складі ціни суб'єкта господарювання на придбання комплектувальних виробів (напівфабрикатів), робіт (послуг) інших суб'єктів господарювання прибуток не може перевищувати 1 відсотка);

- у складі ціни решти витрат у складі виробничої собівартості продукції (робіт, послуг), крім випадку,передбаченого абзацом третім цього пункту (у випадку залучення кредитів) – прибуток не може перевищувати 20 відсотків.

Методичні рекомендації доведено Товариству листом Міністерства оборони України від 08.11.2016 № 807.

Згідно з Положенням про представництва державних замовників з оборонного замовлення на підприємствах, в установах, організаціях, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.2009 № 1107, представництвом державного замовника здійснюються функції контролю та аналізу за собівартістю та трудомісткістю продукції оборонного призначення за державним оборонним замовленням, а також формуванням договірної ціни, видання актів про прийняття продукції та етапів робіт (послуг) та перевірку і погодження фактичних витрат (далі – Положення № 1107) [26].

З огляду на норми та принципи перелічених нормативно-правових актів та методичних рекомендацій Міністерства оборони України варто зазначити відмінні особливості формування собівартості та ціни реалізації продукції (робіт, послуг) за договорами згідно з державним оборонним замовленням Міністерства оборони України, а саме: обов'язковість контролю з боку 637 представництва замовника (далі - ПЗ № 637), обмеження граничного розміру прибутку,

економічні показники, погоджені протоколом орієнтовної ціни, не можуть бути перевищені при визначенні договірної ціни.

Дослідженням нормативних актів встановлено наступне.

Розрахунок собівартості продукції, робіт та послуг проводиться із деталізацією обґрунтування витрат за структурою статей калькуляції: виробнича собівартість (прямі матеріальні витрати; витрати на оплату робіт і послуг сторонніх організацій; прямі витрати на оплату праці основного персоналу; відрахування ЄСВ; відрядження та загальновиробничі витрати), витрати на збут та адміністративні витрати.

Обсяг накладних витрат (загальновиробничих та адміністративних) визначається розрахунково шляхом множення прямих витрат на оплату праці розробників на відсоток, розрахований окремо для загальновиробничих та окремо для адміністративних витрат співвідношенням загального обсягу відповідних накладних витрат до загального обсягу витрат на оплату основної заробітної плати розробників.

Згідно з результатами або матеріалами аудиторського дослідження основна заробітна плата виробничих працівників розрахована за нормами трудових витрат, видами робіт та вартість 1-ї н/г, згідно із законом України «Про Державний бюджет України» та з урахуванням зміни тарифів «Єдиної тарифної сітки», відповідно до наказів-постанов по Товариству.

Обов'язковість контролю ПЗ № 637 полягає в том, що він проводиться за визначенням орієнтовної договірної ціни під час укладання договору та за визначенням договірної ціни, що погоджується із замовником після завершення виконання кожного з етапів договору.

В ході аудиторського дослідження проведено визначення орієнтовної ціни, що погоджена ПЗ № 637, шляхом аналізу обґрунтованості собівартості на основі розрахунково-калькуляційних матеріалів, складених ВАТ «Меридіан» ім. С.П.Корольова щодо:

- трудомісткості (з огляду на нормо-години, необхідні для виконання замовлення);
- прямих витрат на комплектуючі матеріали, а також сировину та інші матеріали (з огляду на перелік постачальників та ринкової вартості комплектуючих);
- прямих витрат на основну заробітну плату виробничих працівників;
- витрат на оплату послуг залучених сторонніх організацій (з огляду на перелік організацій та вартості їх послуг);
- витрат на відрядження (з огляду на обґрунтування кількості осіб, що планується відрядити);
- витрат за статтями «загальновиробничі витрати» та «адміністративні витрати» (з огляду на відсотки, розраховані шляхом співвідношення загального обсягу відповідних фактичних витрат до обсягу основної заробітної плати виробничих працівників).

Вищевказаним дослідженням встановлено, що орієнтовна ціна, погоджена ПЗ № 637, сформована відповідно до Порядку планування, формування, розміщення та коригування державного оборонного замовлення, а також

здійснення контролю за його виконанням, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.04.2011 № 464[41].

Отже, Товариство дотримується загальних засад, установлених нормативно-правовими актами та методичними рекомендаціями щодо формування собівартості продукції оборонного призначення.

Дослідженням формування договірної ціни встановлено наступне.

Згідно з вимогами Міністерства оборони України, договірна ціна не може перевищувати орієнтовно визначену ціну державних оборонних замовлень.

Дослідженням встановлено, що ПЗ № 637 не погоджує у договірній ціні частину фактичних витрат Товариства, здебільшого це трудові угоди, резерв відпусток, що включаються Товариством до фактичних витрат додаткової заробітної плати, а також обсяг загальновиробничих і адміністративних витрат, що перевищує визначений орієнтовною ціною плановий обсяг.

Зокрема, умовами договорів передбачено, що «економічні показники (відсотки додаткової заробітної плати, загальновиробничих, адміністративних витрат), погоджені протоколом орієнтовної ціни при визначенні договірної ціни не можуть бути перевищені, перегляд її можливий лише в обґрунтованих випадках (обумовлених законодавчим та нормативно – правовими актами змін тарифів, цін на матеріали та замовлені комплектуючі, системи оплати праці)».

Поряд з цим аудитом зосереджено увагу на тому, що відсоток загальновиробничих та адміністративних витрат (далі – накладних витрат) за фактом перевищує відсоток, погоджений ПЗ № 637 на етапі визначення орієнтовної ціни.

Так, за контрактом № 247/1/15/36 від 29.05.2015 на виробництво безпілотних авіаційних комплексів «Spestator-M» (далі – БпАК) у кількості 4 комплектів аудитом встановлено розбіжність між орієнтовними витратами ВАТ «Меридіан» ім. С.П.Корольова з виконання замовлення та витратами, що були узгоджені Замовником при погодженні орієнтовної ціни.

Довідково: *Патент на промисловий зразок № 30053 безпілотний апарат («Spestator-M») належить ТОВ «Політеко АЕРО», який зареєстрований у Державному реєстрі патентів України на промислові зразки 10.08.2015 року*

Між Товариством та ТОВ «Політеко АЕРО» укладено договір від 11.06.2015 № 132 – НТЦ щодо виключного права використання технічної документації для розроблення робочою групою конструкторської документації та серійного виробництва БпАК.

Згідно з результатами аналізу даних за цим договором виявлені відхилення між заявленою Товариством сумою загальної трудомісткості (нормо-годин) та узгодженою Замовником розбіжності на суму 2 505,84 нормо-годин (за планом Товариства – 6 835,61 нормо-годин, узгоджена ПЗ № 637 – 6 835,61 нормо-годин, узгоджена Замовником – 4 329,77 нормо-годин).

Фактична трудомісткість Товариства за вищевказаним замовленням становить –7 403,35 нормо-годин, що практично відповідає заявленій трудомісткості,яка була визначена при складанні орієнтовної ціни.

Отже, під час узгодження орієнтовної ціни Замовник занизив вартість виробу на рівні 866 658,50 грн, при тому що ПЗ № 637 МОУ було погоджено орієнтовну вартість виробу на рівні 1 101 690,53 грн, що на 235 032,03 грн менше погодженої ПЗ №637 МОУ.

Фактичні витрати Товариства на виготовлення 1-го комплекту, станом на 25.12.2015 (в складі трудомісткості були надані на розгляд Замовника із розраховано на 5 комплектів згідно з «Карткою обліку витрат», нарядів на виконання робіт основними виробничими працівниками та очікуваними даними).

Слід зазначити, що Товариством під час виготовлення зазначеної продукції в 2015-2016 роках вищевказаних виробів роялті ТОВ «Політеко АЕРО» за авторські права на БпАК не сплачувались.

При цьому, комплекси знаходились на стадії незавершеного виробництва, через що, при розрахунку трудомісткості одного зразка всі фактичні витрати не врахувати було неможливо.

Станом на 12.04.2016 виробництво п'яти комплектів БпАК було завершено.

Трудові витрати Товариства (фактична трудомісткість у відповідності з «Картки обліку витрат» та згідно з нарядами на виконання робіт основними виробничими робітниками) становлять 37016,72 нормо-годин, що у розрахунку на один комплект становило 7403 нормо-годин у той же час як аналогічні витрати погодженні ПЗ № 637 становили – 33807,914 нормо-годин, що у розрахунку на один комплект складає 6761,58 нормо-годин. Зазначені трудові витрати Товариства визначено відповідно до конструкторської документації БпАК, типових технологічних процесів на окремі види робіт, щодо виготовлення деталей та вузлів БпАК, їх монтажу, складання та налагоджування та на підставі первинних бухгалтерських документів (робочих нарядів за замовленням № 2354273, пронормованих, протарифікованих та оформлених в установленому порядку). Про вищезазначене Товариством було повідомлено МОУ (лист за № 12/437 від 13.04.2016 року).

Водночас, згідно з висновком Департаменту озброєння та військової техніки МОУ в якому здійснено посилання на п.2.4 державного контракту від 26.05.2015 року № 247/1/15/36 Товариству було зараховано трудомісткість на рівні, погодженому Замовником при затвердженні орієнтовної ціни.

Оскільки, згідно з Положенням про облікову політику Товариства собівартість готової продукції складається з прямих матеріальних витрат, прямих витрат на оплату праці, інших прямих витрат і розподілених загальновиробничих витрат, які здійснюються відповідно до відрядної заробітної плати робітників основного виробництва (п. 14.4), не зараховування витрат по відрядній заробітній платі робітників призвело до заниження реальних накладних витрат Товариства. Детальну інформацію наведено у таблиці № 2.

Найменування статей витрат	Різниця вартості на 1 комплект БпАК, грн.			
	За звітом Товариства станом на 12.04.2016 року	Узгоджено ПЗ №637	Договірна ціна, погоджена з МОУ	Відхилення ПЗ №637 та МОУ, (+)(-)
Основна заробітна плата	157211,94	139670,15	55755,04	83915,11
Загальновиробничі витрати	390596,21	347010,49	138568,00	208442,49
Адміністративні витрати	235817,91	209505,23	83632,56	125872,67

Разом	783626,06	696185,87	277955,60	418230,27

Отже, фінансовим результатом виконання замовлення по державному контракту від 26.05.2015 № 247/1/15/36 державного оборонного замовлення, є не лише отримання визначеного орієнтовною ціною прибутку, а й непокриття фактичних витрат ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова на суму 2 091,2тис. грн, здійснених упродовж 2015-2016 років.

За результатами проведеного аудиту виявлено чинники, що впливають на недосягнення ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова планових відсотків накладних витрат, визначених калькуляційними розрахунками ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, погодженими із представництвом замовника № 637 МОУ та узгодженими Міністерством оборони України (Замовник), а саме: неузгодження із ПЗ № 637 включення до калькуляції реалізаційної ціни витрат на відрядну заробітну плату робітників основного виробництва, та відповідно витрат із нарахування єдиного соціального внеску.

Як наслідок, фінансовим результатом виконання замовлень за контрактами з МОУ за державним оборонним замовленням є не лише не отримання визначеного договірною ціною прибутку, а й не покриття фактичних витрат на суму **2 741,4 тис. грн,** здійснених упродовж березня – грудня 2015 року, 2016 року та 9 місяців 2017 року.

2.4. Прийняття окремих управлінських рішень та/або взагалі їх неприйняття в частині здійснення витрат Товариством може призвести до заниження доходів та завищення витрат і, як наслідок, мати негативний вплив на результати фінансово-господарської діяльності ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова.

2.4.1 Накопичення на складах готової продукції впродовж тривалого часу без подальшої реалізації має негативний вплив на результат діяльності Товариства.

Протягом періоду дослідження спостерігається зростання вартості запасів Товариства непропорційно зростанню вартості його активів та доходу, що може свідчити про уповільнення обороту запасів та може негативно вплинути на рівень ефективності використання активів Товариства.

У зв’язку із зазначеним, під час аудиторського дослідження, проведено визначення структури запасів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова.

Так, станом на 01.01.2015 запаси Товариства склали 32 074,0 тис. грн, станом на 01.01.2016 – 44 535,0 тис. грн, станом на 01.01.2017 – 44 256,0 тис. грн та станом на 01.10.2017 – 48 881,0 тис. гривень.

Динаміка та структура запасів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова наведена на рис. №16, №17

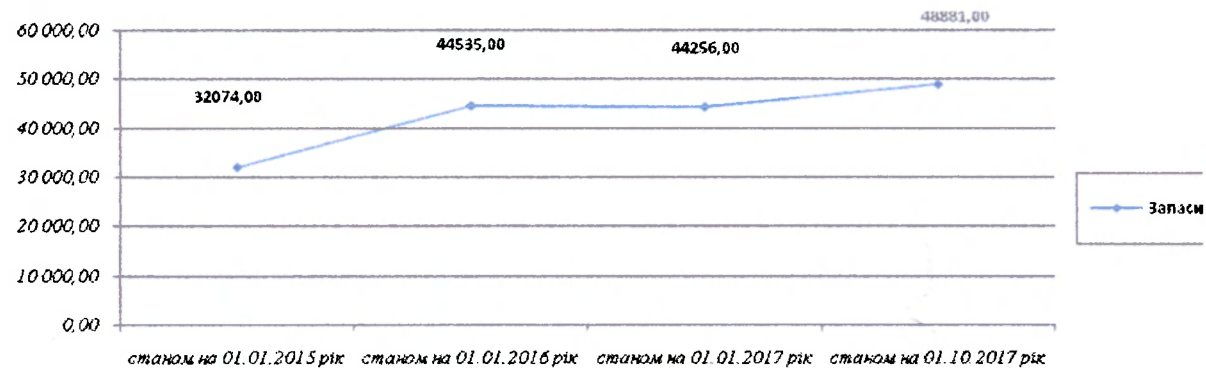

Рис. №16 Динаміка зростання запасів Товариства протягом 2015 – 2016 років та 9 місяців 2017 року (тис. грн).

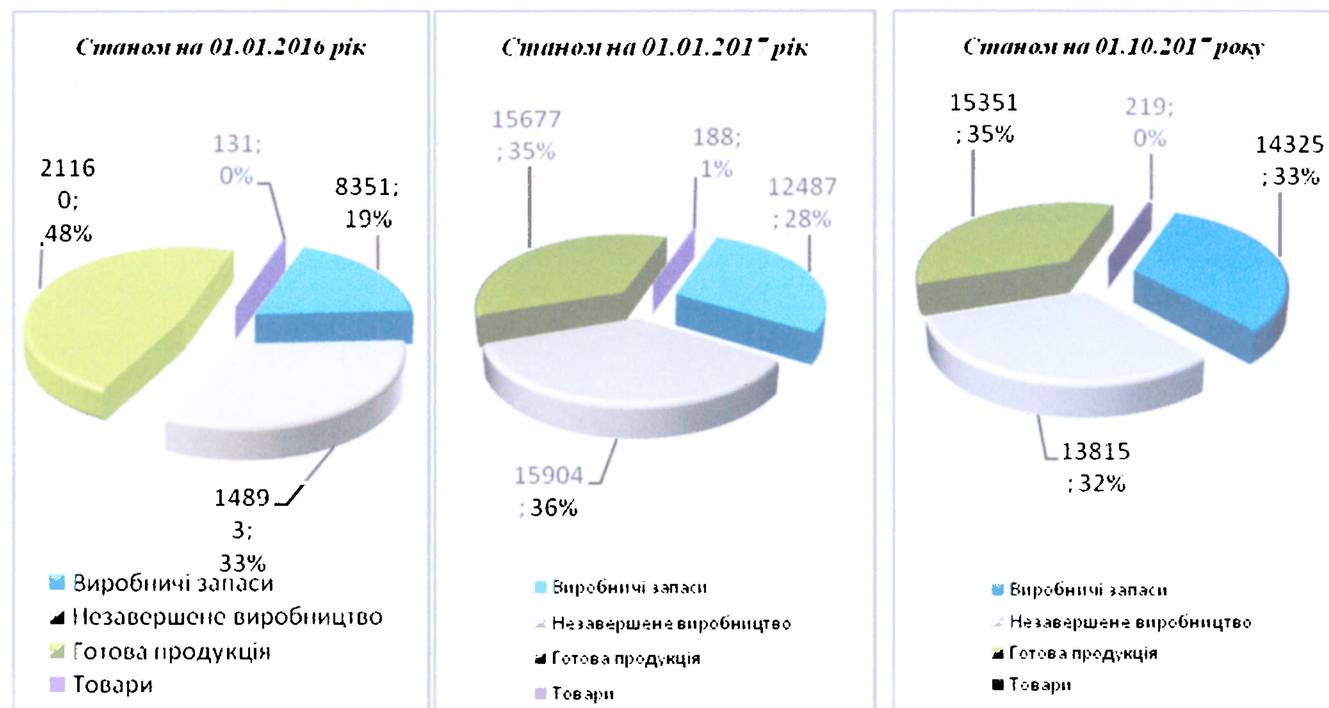

Рис. №17 Структура запасів Товариства станом на 01.01.2016 рік, на 01.01.2017 рік та на 30.09.2017 рік (тис. грн).

Відповідно до рис №17 в структурі запасів найбільшу питому вагу складає готова продукція та має тенденцію до зниження з 48% до 35% відповідно станом на зазначенні дати.

Аналізом рахунку 26 «Готова продукція» встановлено, що на складах Товариства знаходяться товарно-матеріальні цінності, які тривалий час не реалізовуються.

Так, аудиторськими дослідженнями встановлено, що станом на 01.10.2017 року в бухгалтерському обліку Товариства на рахунку 26 «Готова продукція» **понад 3 років** обліковується вимірювальні прилади в загальною вартістю **3 016,3 тис. гривень.**

Реєстр вимірювальних та нереалізованих приладів та реєстр товарів народного вжитку (понад 3 років), виготовлених ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова у додатку 8 до аудиторського звіту

Відповідно до інформації ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, за підписом головного інженера Рогальського В.С. слідує, *що прилади, які виготовлялися для реалізації у відповідності до Державної цільової програми розвитку озброєння та військової техніки Збройних Сил України на загальну суму 3 016,3 тис. грн, але на протязі перевіряємого періоду не було підписано жодного контракту на реалізацію цих приладів. Для підвищення об'ємів збуту та попиту на радіо-вимірювальну апаратуру ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова у 2015 -2017 роках було проведено такі заходи: виставки, розсилка рекламних матеріалів потенційним замовника, знижки (1-5%), доставка замовлення за рахунок виробника, реклама в ЗМІ та телефонний маркетинг.*

Пояснення головного інженера ВАТ «Меридіан» ім С.П. Корольова Рогальського В.С. у додатку 9 до аудиторського звіту

Аудиторським дослідженням встановлено, що Товариством договори (державні контракти) на виконання будь-якого державного замовлення за Державною цільовою програмою розвитку озброєння та військової техніки Збройних Сил України на 2010 – 2014 роки не укладалися. Реєстрація зазначених договорів в Товаристві (згідно до журналу реєстрації договір) не проводилася.

Слід зазначити, що за період з 2010 по 2014 рік ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова не було виконавцем оборонного державного замовлення.

Отже, виготовлення вимірювальних приладів без укладання будь – яких договорів із Замовниками оборонного державного замовлення на загальну суму **3 016,3 тис. грн** та не забезпечення реалізації її на споживчому ринку позбавило Товариство можливості отримати дохід на зазначену суму.

Окрім цього, на рахунку 26 «Готова продукція» Товариства обліковуються пристрої цифрового мовлення DVB –T (або телетюнери) у *загальною вартістю2 528,3 тис. гривень.*

Згідно з наданим пояснення директором науково-технічного центру ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова Присяжнюка О.О. щодо виготовлення пристроїв цифрового мовлення DVB –T слідує: *«Концепція державної програми впровадження цифрового телерадіомовлення (розпорядження КМУ від 30.11.2006р. Обр. №592-р) та ПКМУ від 26.11.2008р. 1085 «Про затвердження Державної цільової програми впровадження цифрового телебачення і радіомовлення» було розроблено та затверджене заступником міністра транспорту та зв'язку України технічне завдання (ТЗ) на дослідну - конструкторську роботу «Розробка конструкторської документації на приймач в стандарті БУВ-Т».*

ТЗ було узгоджено Президентом концерну РРТ та директором науково-дослідного інституту телекомунікацій. Згідно цього ТЗ виробником вітчизняних приймачів БУВ-Т були визначені підприємства ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова м. Київ та ВАТ «Дніпровський машинобудівний завод» м.

Дніпропетровськ.

Також, ВАТ «Меридіан» ім. С.П.Корольова узгодив випуск телетюнерів з наглядовою радою Товариства та затвердив на Загальних зборах акціонерів (Протокол №12 від 25.10.2010 року).

ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова виконав розробку приймачів, затвердив в установленому порядку технічні умови у центрі стандартизації та метрології, виконав підготовку виробництва та у відповідності до Плану заходів з виконання. Державної програми впровадження цифрового телерадіомовлення та на виконання доручення віце-прем'єр-міністра України за узгодженням з Мінпромполітики та Державним Комітетом телебачення і радіомовлення розпочав виготовлення приладів, які за програмою призначалися для закупівлі за державний кошти з метою забезпечення цифровими приймачами малозабезпечених верст населення.

Фінансування не було виділене та замість закупівлі десятків тисяч приймачів було закуплено біля 500 шт.

Ці приймачі могли бути реалізовані через торгову мережу.

Проте, коли Європа розпочинала переходити на новий стандарт мовлення БУВ—Т2, в м. Одесі в червні 2010 року на телевежі було проведено перше тестове мовлення в Україні в цьому стандарті. Подія була значуща лише для фахівців, очевидно, що при цьому ємність телевізійного каналу зростала на 60%. Певно, що пропозиція Нацради у 2010 році розвивати мережу цифрового телемовлення за технологією БУВ-Т, яка в найближчому майбутньому кане в Лету, нікого не зацікавила, крім однієї компанії. Вони щось знали! Вони вгадали, що отримають до своєї майбутньої ліцензії зміни стандарту мовлення з БУВ-Т на БУВ-Т2 взагалі без змагань, що значно поліпшить комерційну привабливість проекту. Враз новий парк телевізорів, і декодерів із тюнерами БУВ-Т, вже придбаних глядачами й тих, що чекали на своїх покупців, став непотрібним для прийому телесигналів чотирьох загальнонаціональних мереж від новоствореного провайдера цифрового мовлення.

А наступне рішення ТОВ «Зелонбуду», що отримав ліцензію з кодування сигналу не просто обмежило перелік обладнання та постачальників, а зробило з цієї фірми монополіста, що фактично отримає право, яке завжди було за Державою на визначення виробників та фактично управляти ринком згаданих виробів в Україні.

Так, у кінці 2011 року Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення було змінено формат передачі динних з Т на Т2, а право на впровадження технології цифрового телебачення в Україні у кінці 2011 року отримало ТОВ «ЗЕЛОНБУД», яке здійснює телерадіомовлення в стандарті БУВ-Т2. Внаслідок чого, ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова не має ринку збуту телетюнерів стандарту БУВ - Т».

Пояснення директора науково-технічного центру ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова Присяжнюка О.О. у додатку 10 до аудиторського звіту

Слід зазначити, що у 2014 році Постановою Кабінету Міністрів України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету Міністрів України» від 05.11.2014 року №597[28] достроково припинено

виконання даної державної програми впровадження цифрового телерадіомовлення, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 26.11.2008 № 1085[27].

Отже, виготовлення телетюнерів «Меридіан» стандарту DVB – T на загальною вартістю 2 528,3 тис. грн без укладання будь – яких договорів із замовниками, визначених Державної програмою № 1085[27] та не забезпечення реалізації їх на ринку призвело до непродуктивних витрат та відсутності можливості отримати доходи на вказану суму.

Також, аудиторським дослідженнями встановлено, що на складах Товариства знаходяться товарно-матеріальні цінності, з терміном виготовлення понад 3 роки, загальною вартістю 1 410,3 тис. грн, а саме: *маніпулятори оптичного персоналізованого МОП-3 та рідерів «ВІК»*.

Щодо виготовлення та не реалізації маніпулятораів оптичного персоналізованого МОП-3 та рідера «ВІК» надано пояснення директором науково-технічного центру ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова Присяжнюком О.О з якого слідує: *«В зв'язку з вивченням попиту на ринку з захисту персональних даних та захисту від несанкціонованого доступу до комп'ютерної техніки нашим підприємством було виготовлено експериментальна партія маніпулятора оптичного персоналізованого МОП-3 та рідера «ВІК», але падіння курсу гривні по відношенню до американського долару вивело на ринок аналогічну продукцію Китайського виробництва, що була на багато дешевше нашого виробу, хоча менш якісною. Завдяки таким подіям реалізація цих продуктів призупинилась. Договари на реалізацію вищенаведеної продукції не укладалися».*

Пояснення директора науково-технічного центру ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова Присяжнюка О.О. додатку 11 до аудиторського звіту

Отже, виготовлення ВАТ «Меридіан» ім. С. П. Корольова експериментальної партії маніпуляторів оптичного персоналізованого МОП-3 та рідерів «ВІК» (за результатом вивчення попиту на ринку) без укладання відповідних договірних відносин із Замовниками, а також у разі неможливості їх подальшої реалізації призведе до понесення Товариством додаткових витрат у розмірі **1 410,3 тис. гривень**.

Інвентаризаційний опис готової продукції на складі Товариства в додатку 12 до аудиторського звіту

Довідково. *Відповідно до п. 22 Міжнародного (стандарту) бухгалтерського обліку 18 «Доходи», затверджений Радою з Міжнародних стандартів фінансової звітності (IASB) від 01.01.2012 № 929-010[47] та п. 20.7 Облікової політики ВАТ «Меридіан» ім.. С.П. Корольова, затвердженої наказом №12 від 29.01.2016 року[55] визначено, що витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені.*

Водночас слід зазначити, що у випадку не вишукування покупців та не укладання Товариством договорів із Замовниками на вищезазначену продукцію, що виготовлена ВАТ «Меридіан» ім. С.Р. Корольова та яка рахуються у складі

готової продукції на суму **6 954,9 тис. грн,** може призвести до погіршення фінансового стану Товариства.

2.4.2. Недостатній контроль за правильністю нарахування та виплатою заробітної плати призвів до безпідставного нарахування окремим працівникам Товариства одноразової грошової винагороди та в частинні відшкодування середнього заробітку мобілізованим працівника в 2015 році та створення фондів розвитку та споживання.

З метою врегулювання трудових і соціально-економічних відносин працівників і Товариства укладено Колективний договір між адміністрацією і трудовим колективом Товариства на 2015-2016 роки [53]***(далі – Колективний договір на 2015-2016 роки),*** який затверджений конференцією працівників Товариства 02 березня 2015 року та Колективний договір між адміністрацією і трудовим колективом Товариства на 2017-2018 роки [54]***(далі – Колективний договір на 2017-2018 роки),*** який затверджений конференцією працівників Товариства 06 березня 2017 року.

Середньооблікова чисельність штатних працівників Товариства у 2015 році становила 576 осіб, з них керівництво Товариства (в т. ч. керівники в підрозділах) – 98 осіб, спеціалісти – 105 осіб, робітники – 362 особи та інші – 11 осіб, у 2016 році – 555 осіб, з них: керівництво Товариства (в т. ч. керівники в підрозділах) – 95 осіб, спеціалісти – 104 особи, робітники – 344 особи та інші – 12 осіб. Протягом січня-вересня 2017 року середньооблікова чисельність працівників налічувала 536 осіб, що на 19 осіб менше порівняно з минулим роком (555 осіб).

Довідково. *Станом на 01.01.2017 середній вік працівників Товариства становить 56 років.*

Фонд оплати праці штатних працівників у 2015 році становив 24369,9 тис. грн, у т. ч. керівництво – 6651,6 тис. грн, спеціалісти – 3772,8 тис. грн, робітники – 13413,7 тис. грн та інші – 531,8 тис. гривень. У 2016 році фонд оплати праці збільшився до 31662,7 тис. грн, у т. ч. керівництво – 9364,1 тис. грн, спеціалісти - 5353,9, робітники – 16327,3 тис. грн та інші 617,4 тис. гривень. Протягом 9 місяців 2017 року фонд оплати праці складав 27795,7 тис. грн, у т. ч. керівництво – 7927, 4 тис. грн, спеціалісти – 5240,8 тис. грн, робітники – 14127,1 тис. грн та інші – 500,4 тис. гривень.

Середньомісячна заробітна плата штатних працівників у 2015 році становила 3,52 тис. грн, у т. ч.: адміністративно-управлінський персонал – 7,4 тис. грн.; інші працівники – 3,22 тис. гривень.

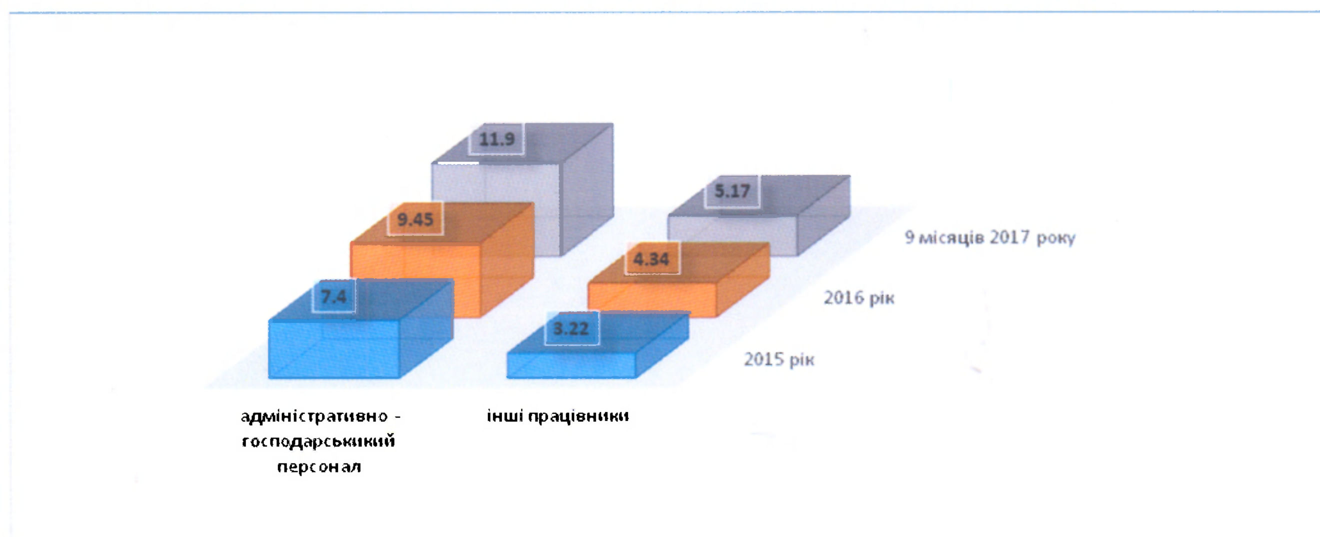

Рис. №18 Середньомісячна заробітна плата штатних працівників ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова (тис. грн)

У 2016 році – 4,75 тис. грн, що на 1,23 тис. грн більше порівняно із 2015 роком (рис № 18), у т. ч.: адміністративно-управлінський персонал – 9,45 тис. грн; інші працівники – 4,34 тис. гривень. Протягом 9 місяців 2017 року (рис №18) середньомісячна заробітна плата зросла до 5,76 тис. грн (за 9 місяців 2016 року становила 4,58 тис. грн), що на 1,18 тис. грн більше порівняно з 9 місяцями 2016 року, в тому числі: адміністративно-управлінський персонал – 11,9 тис. грн; інші працівники – 5,17 тис. гривень.

Структуру фонду оплати праці штатних працівників ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова наведено в *таблиці №4*

Таблиця 4 *(тис. грн)*

Назва показників	*2015 рік*	*%*	*2016 рік*	*%*	*Січень-вересень 2017 року*	*%*
***Середньообікова чисельність чисельність штатних працівників (осіб)**, в т.ч.:*	***576,0***	***100***	***555,0***	***100***	***536,0***	***100***
адміністративно-управлінський персонал	*42,0*	*7,3*	*45,0*	*8,1*	*47,0*	*8,8*
Інші працівники	*534,0*	*92,7*	*510,0*	*91,9*	*489,0*	*91,2*
Фонд оплати праці штатних працівників в т.ч.:	***24369,8***	***100***	***31662,7***	***100***	***27795,6***	***100***
фонд основної заробітної плати	*17160,4*	*70,5*	*23351,5*	*73,8*	*20501,1*	*73,8*
фонд додаткової заробітної плати:	*6963,3*	*28,5*	*7963,0*	*25,2*	*6942,6*	*25,0*
надбавки та доплати до тарифних ставок та посадових окладів	*3394,8*	*x*	*5288,6*	*x*	*4211,4*	*x*
винагороди, що мають систематичний характер (щомісячні, щоквартальні)	*x*	*x*	*x*	*x*	*x*	*x*
виплати пов'язанні з індексацією заробітної плати	*1717,1*	*x*	*402,4*	*x*	*290,9*	*x*
оплата за невідпрацьований час	*1411,7*	*x*	*2049,4*	*x*	*2240,7*	*x*
Заохочувальні та компенсаційні виплати	***246,1***	***1,0***	***348,2***	***1,0***	***345,9***	***1,2***
з них матеріальна допомога	*75,8*	*x*	*179,2*	*x*	*189,7*	*x*

За результатами аналізу фонду оплати праці штатних працівників за 2015 та 2016 роки встановлено наступне.

У 2016 році, порівняно з 2015 роком фонд оплати праці Товариства зріс на 29,9% (або на 7292,9 тис. гривень). При цьому, фонд основної заробітної плати

зріс на 36,1% (або на 6191,1 тис. грн), а фонд додаткової заробітної плати – на 14,3% (на 999,7 тис. гривень).

Зростання відбулося за рахунок підвищення посадових окладів, тарифних ставок на Товаристві у зв'язку з підняттям відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» [9] та Закону України «Про Державний бюджет на 2016 рік» [10] рівня мінімальної заробітної плати, та умовами колективних договорів щодо перерахунку посадових окладів відповідно до коефіцієнтів, визначених галузевою угодою.

Найбільшу частку у фонді оплати праці штатних працівників Товариства за 2015 рік (24369,8 тис. грн), 2016 рік (31662,7 тис. грн) та 9 місяців 2017 року (27795,6 тис. грн) із загальних сум в розрізі років становить фонд основної заробітної плати, а саме: у 2015 році – 17160,4 тис. грн (70,5%), у 2016 році – 23351,5 тис. грн (73,8%) та протягом 9 місяців 2017 року 20507,1 тис. грн (73,8%), що відображено на рис. № 19.

Рис. № 19 Структура фонду оплати праці ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова за 2015, 2016 та 9 місяців 2017 року

Питому вагу у фонді оплати праці (понад 16,5%) становив фонд заробітної плати керівництва та керівників структурних підрозділів, розмір якого був в 2015 році 6651,6 тис. грн, у 2016 році – 9364,1 тис. грн та в січні – вересні 2017 року 7927,4 тис. гривень.

Найбільшу частку у фонді додаткової заробітної плати за період 2015 – 2016 роки та 9 місяців 2017 року від загальної суми 21868,9 тис. грн, що відображено на рис. 17 займають:

- надбавки та доплати до тарифних ставок та посадових окладів - 59%;
- оплата за невідпрацьований робочий час (щорічна відпустка, відпустка на навчання та компенсація за невикористану відпустку) – 19,6%;
- виплати пов'язані з індексацією заробітної плати – 11,02%.

Аналіз структури чисельності працівників окремих структурних підрозділів Товариства наведено на рис. №20.

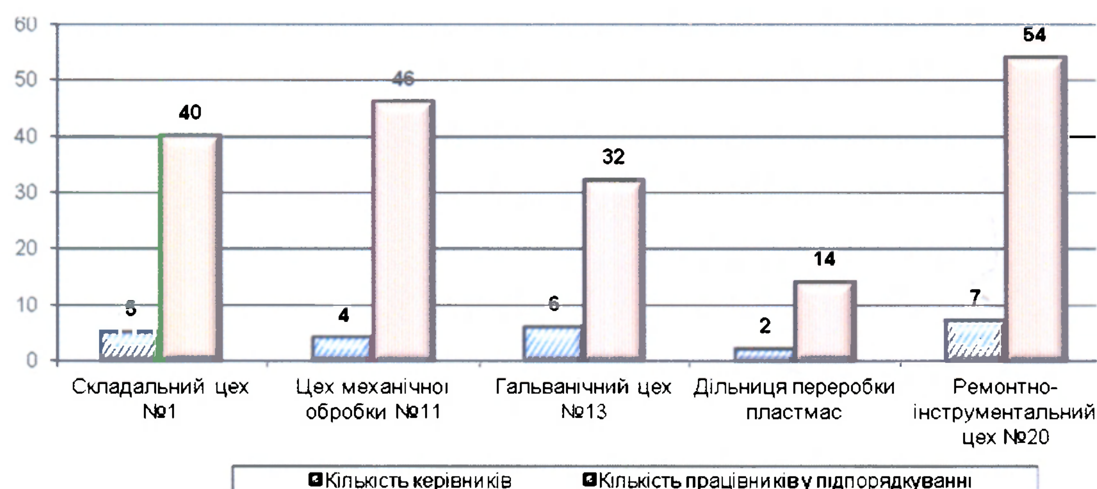

Рис. №20 Структура чисельності працівників основних виробничих підрозділів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова станом на 30.09.2017.

Проаналізувавши структуру чисельності працівників загалом по зазначених на рис. 18 підрозділах щодо співвідношення керівного складу до працівників, установлено, що в середньому на одного керівника припадає 7 працівників.

Наприклад, фактична чисельність складального цеху № 1 (рис.18) становить 45 чоловік, в тому числі 5 начальників яким підпорядковується 40 працівників. Тобто, на одного начальника в середньому припадає 8 працівників.

Проаналізувавши структуру ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова в частині працівників, які безпосередньо не задіяні при виробництві продукції встановлено, що дані працівники сформовані в 19 підрозділів. Структура чисельності наведена в рис №21.

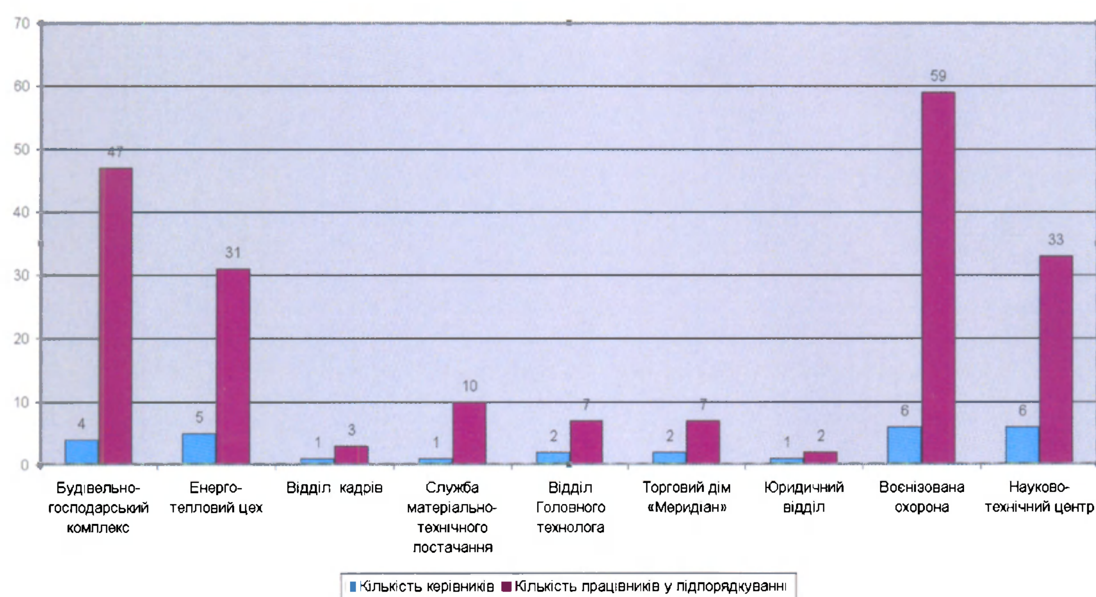

Рис. № 21 Структура чисельності працівників в підрозділах, ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, які безпосередньо не задіяні при виробництві продукції станом на 30.09.2017

Як випливає зі структури, що наведена на рис. №21, з 9 підрозділах на одного керівника в середньому припадає 7 працівників.

Чинним законодавством Товариству надано право, відповідно до ст. 15 Закону України «Про оплату праці» № 108/95-ВР від 24.03.1995 [11], самостійно вирішувати питання оплати праці працівникам шляхом встановлення в колективному договорі форм і систем оплати праці, розцінок, тарифних ставок, схем посадових окладів, умов запровадження та розмірів надбавок, доплат, премій, винагород та інших заохочувальних, компенсаційних і гарантійних виплат з дотриманням при цьому норм і гарантій, передбачених законодавством, генеральною та галузевою угодами.

У відповідності до п. 6.9 колективних договорів Товариства[53,54] працівникам – ювілярам нараховувались та виплачувались одноразові винагороди в розмірі визначеної суми з урахуванням бездоганної праці, виконання ювіляром виробничих завдань і безперервного стажу роботи на підприємстві при наявності фінансових можливостей Товариства.

Проаналізувавши надані до аудиту накази з разового преміювання працівників Товариства, встановлено, що окремим працівникам Товариства нараховувались та виплачувались премії в розмірах більших ніж це передбачено п. 6.9 колективних договорів в сумі 1,1 тис. гривень.

Також мали випадки нарахування та виплати одноразової винагороди працівникам, які добросовісно відпрацювали в Товаристві 50 років, проте виплата зазначеної винагороди не передбачена умовами Колективного договору на 2015-2016 роки. Отже, працівникам нараховано та виплачено одноразової грошової винагороди на загальну суму 31,7 тис. гривень.

Крім цього, аудиторським дослідженням встановлено, що ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова відповідно до Указів Президента України «Про часткову мобілізацію» від 17.03.2014 №303, від 06.05.2014 №454, від 21.07.2014 №607, від 14.01.2015 №1743 [33,34,35] та ст. 119 Кодексу законів про працю України в досліджуваному періоді в досліджуваному періоді здійснювало нарахування та виплату середнього заробітку працівникам, призваним на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період [2].

Протягом досліджуваного періоду Товариством було відшкодовано середнього заробітку мобілізованим працівникам в сумі 452,09 тис. гривень.

Порядок виплати компенсації підприємствам, установам і організаціям у межах середнього заробітку працівників, призваних на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 №105 і лише із зазначеної дати здійснювалася компенсація понесених витрат з Державного бюджету через надані в установленому порядку відповідному органу соціального захисту населення звіти про фактичні витрати на виплату середнього заробітку працівникам, погоджені військовим комісаріатом, який здійснював призов працівників на військову службу, в частині підтвердження призову та проходження військової служби [29].

Протягом березня – грудня 2015 року Товариством виплачено за рахунок власних коштів середній заробіток працівникам, призваним на військову службу на загальну суму 145,72 тис гривень.

Водночас, документи на відшкодування на середнього заробітку мобілізованим працівникам Товариством до Управління соціального захисту населення в Солом'янському районі в 2015 році, не надавалися.

Починаючи з січня 2016 року згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 04.11.2015 №911, якою внесено зміни до Порядку виплати компенсації підприємствам, установам, організаціям у межах середнього заробітку працівників, призваних на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 №105[29], роботодавці повинні виплачувати такий середній заробіток за свій рахунок.

Окреме місце в господарській діяльності ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова займає залучення для роботи фізичних осіб за договорами цивільно-правового характеру та договорами підряду.

Усього за період з 01.03.2015 по 01.10.2017 Товариством було укладено цивільно-правові договори з 187 фізичними особами, з них: в березні-грудні 2015 – 49 договорів, у 2016 – 82 договори та протягом січня-вересня 2017 – 56 договорів на виконання окремих робіт (послуг), зокрема: виконання робіт по пошуку нових клієнтів з метою передачі в оренду вільних приміщень, виконання робіт по пошуку нових замовників для розміщення замовлень на виробництві, токарні та слюсарні роботи.

Умовами укладених Товариством договорів цивільно-правового характеру не передбачено підпорядкування працівників правилам внутрішнього трудового розпорядку, оскільки він сам організовує і виконує свою роботу. Оплата за цивільно-правовими договорами здійснюється на підставі актів здавання-приймання виконаних робіт.

При цьому, відповідно до положень про структурні підрозділи виконання робіт, до яких залучалися спеціалісти за договорами цивільно-правового характеру, передбачені завданнями в деяких положеннях про структурні підрозділи Товариства (відділ по роботі з орендарями, відділ маркетингу та зовнішньоекономічної діяльності, виробничі цехи №11,13). Водночас, в штатному розписі Товариства, наявні відповідні фахівці.

Вищезазначені договори укладалися здебільшого під конкретно визначенні роботи. Заборгованість за виконані роботи та надані послуги по цих договорах відсутня.

Предметом відповідних договорів було виконання робіт за фахом токарів та слюсарів та інших робіт.

Усього, за період, що підлягав аудиту, було укладено та оплачено 28 договорів з виконання фізичними особами робіт на загальну суму 676,41 тис. гривень.

Під час аудиту пояснення щодо доцільності укладення договорів цивільно-правового характеру документи щодо підтвердження їх кваліфікації не надано.

Крім того, протягом періоду з 01.03.2015 по 01.10.2017 Товариством укладались договори на виконання робіт по пошуку нових клієнтів з метою передачі в оренду вільних приміщень та виконання робіт по пошуку нових замовників для розміщення замовлень на виробництві.

Наприклад, Товариством укладено договори з фізичною особою Власенком Ю.К. від 12.05.2016 №38а та 18.04.2017 №37 на виконання робіт по пошукунових клієнтів з метою передачі в оренду вільних площ.

Слід зазначити, що в звіті про проведену роботу до договору від 12.05.2016 №38а зазначено, що станом на 31.05.2016 були підписані договори з наступними компаніями: ТОВ «Сінкел», ПП «УЛК» та ТОВ «Київпромпоставка», також станом на 30.06.2016 підписані договори з наступними компаніями: МПП ВКФ «Корн», ФОП Солдатова Л.О. та ТОВ «Веста Інтернешенел».

Проте, аудитом встановлено, щодоговірні відносини Товариства з ТОВ «Київпромпоставка»не відбулися.

Загальна сума витрачених на такі роботи коштів становить 30,66 тис. гривень.

З огляду на зазначене, оплата робіт за договорами цивільно-правового характеру за наявності відповідних спеціалістів на ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, призвела до додаткових витрат на загальну суму 707,08 тис. гривень.

Щодо відшкодування наукових пенсій Товариством

Згідно із Законом України «Про пенсійне забезпечення 05.11.1991 № 1788- XI [12] на пенсію за віком на пільгових умовах, незалежно від місця останньої роботи, мають право працівники, зайняті повний робочий день на роботах з особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці, роботах із шкідливими і важкими умовами праці за Списком № 1 виробництв, робіт, професій, посад і показників на підземних роботах, на роботах з особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці, зайнятість в яких повний робочий день дає право на пенсію за віком на пільгових умовах, та Списком № 2 виробництв, робіт, професій, посад і показників на підземних роботах, на роботах з особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці, зайнятість в яких повний робочий день дає право на пенсію за віком на пільгових умовах, які затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 16.01.2013 №36 [30].

Крім того, згідно зі ст. 24 Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 13.12.1991 № 1977-XII право на виплату пенсій за особливим умовами мають наукові працівники за наявністю стажу наукової роботи не менше 15 років [ ].

Станом на 01.10.2017 Товариством проводиться відшкодування виплат по пільгових пенсіях за списком № 2 в кількості 48 чоловік та по наукових пенсіях 10 колишнім працівникам.

Щодо виплати відшкодування виплат з пільгових пенсій головним бухгалтером зазначено, що сплата наукових пенсій, здійснюється колишнім працівникам Товариства, які працювали, як науковці в науково-дослідних підрозділах заводу «Радіоприлад» до 1993 року. Але, ці підрозділи потім перейшли до науково-дослідних інститутів, які після 1993 року приватизувались та стали окремими юридичними особами. Тому обов'язок по сплаті витрат на виплату наукових пенсій належить ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова.

Слід зазначити, що заборгованість по їх відшкодуванню перед органами Пенсійного фонду України у Товариства відсутня.

В той же час в березні-грудні 2015 року Товариством було нараховано та сплачено коштів по відшкодуванню пільгових пенсій на загальну суму 1 233,97 тис. грн, або 47,7% від загального обсягу чистого прибутку, отриманого Товариством на цей рік. Нарахування по виплаті наукових пенсій протягом березня-грудня 2015 року склали 18,05 тис. грн, фактично сплачено 18,05 тис. грн, що в порівнянні з чистим прибутком Товариства становить 1,0% від його загального обсягу.

В 2016 році Товариством було нараховано та сплачено коштів по відшкодуванню пільгових пенсій на загальну суму 1064,59 тис. грн, або 22,57% від загального обсягу чистого прибутку, отриманого Товариством на цей рік. Нарахування по виплаті наукових пенсій протягом 2016 року склали 19,52 тис. грн, фактично сплачено 19,52 тис. грн, що в порівнянні з чистим прибутком Товариства становить 0,4% від його загального обсягу.

Також протягом січня-вересня 2017 року Товариством було нараховано та сплачено коштів по відшкодуванню пільгових пенсій на загальну суму 692,75 тис. грн, або 27,5% від загального обсягу чистого прибутку, отриманого Товариством на цей рік. Нарахування по виплаті наукових пенсій протягом 2016 року склали 21,51 тис. грн, фактично сплачено 21,51 тис. грн, що в порівнянні з чистим прибутком Товариства становить 0,9% від його загального обсягу.

Отже, не зважаючи на відсутність кредиторської заборгованості Товариства перед Пенсійним фондом, відшкодування з пільгових та наукових пенсій для ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова на загальну суму 3 050,39 тис. грн в умовах ринкової економіки є обтяжуючим фактором і негативно позначається на результатах його фінансово-економічної діяльності.

Щодо створення Товариством фондів споживання та розвитку виробництва

Товариством, відповідно до протоколу чергових Загальних зборів акціонерів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова від 30.04.2015 № 13 та відповідно до вимог п. 6.2 Статуту створено наступні фонди:

- фонд розвитку виробництва;
- фонд матеріальної винагороди (стимулювання).

Довідково: *У п.6.2 Статуту [51] зазначено, що за рахунок чистого прибутку, що залишається в розпорядженні Товариства створюється та поповняється резервний фонд (капітал), накопичується нерозподілений прибуток (покриваються збитки), виплачуються дивіденди, створюються та поповнюються фонди матеріальної винагороди.*

Фонд матеріальної винагороди витрачається на виплату премій, винагород, інших форм заохочення.

Фонд розвитку виробництва використовується на фінансування дослідно-конструкторських робіт, на оновлення і розширення основних фондів , а також на інші цілі виробничого процесу.

Чистий прибуток, що залишився в розпорядженні Товариства, склав: у 2015 році - 2 585,0 тис. грн, у 2016 році - 4 717,0 тис. грн та за 9 місяців 2017 року - 2 517,0 тис. гривень.

Аудиторським дослідженням встановлено, що протягом досліджуваного періоду, окрім 2016 року, Товариством здійснено відрахування до фонду розвитку виробництва та фонду матеріального стимулювання у сумі 11 491,0 тис. грн та

здійснено виплату одноразової грошової винагороди працівникам Товариства з фонду матеріального стимулювання – 266,09 тис. гривень.

Довідково: у 2016 році Товариством не здійснено відрахування до фондів, у зв'язку з визнанням річних Загальних зборів акціонерів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова не правомочними (протокол від 21.04.2016).

Станом на 01.10.2017 залишок невикористаного Товариством фонду становив 11 224,13 тис. грн в тому числі: фонд розвитку виробництва - 7 850,0 тис. грн та фонд матеріального стимулювання – 3 414,94 тис. гривень.

Сума накопичених коштів у вигляді фонду розвитку виробництва та фонду матеріального стимулювання, акумулюється на бухгалтерському рахунку 4263 «Інші фонди».

Водночас, слід зазначити, що планові показники відрахування до інших фондів (фонд розвитку виробництва та фонд матеріального стимулювання) у 2015 та III кварталі 2017 року Товариством перевиконанні на 1 382,21 грн або на 139,85% від планових показників.

Стан виконання ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова планових показників за іншими фондами за 2015-2016 роки та 9 місяців 2017 року наведено на рис. № 22 (тис. грн).

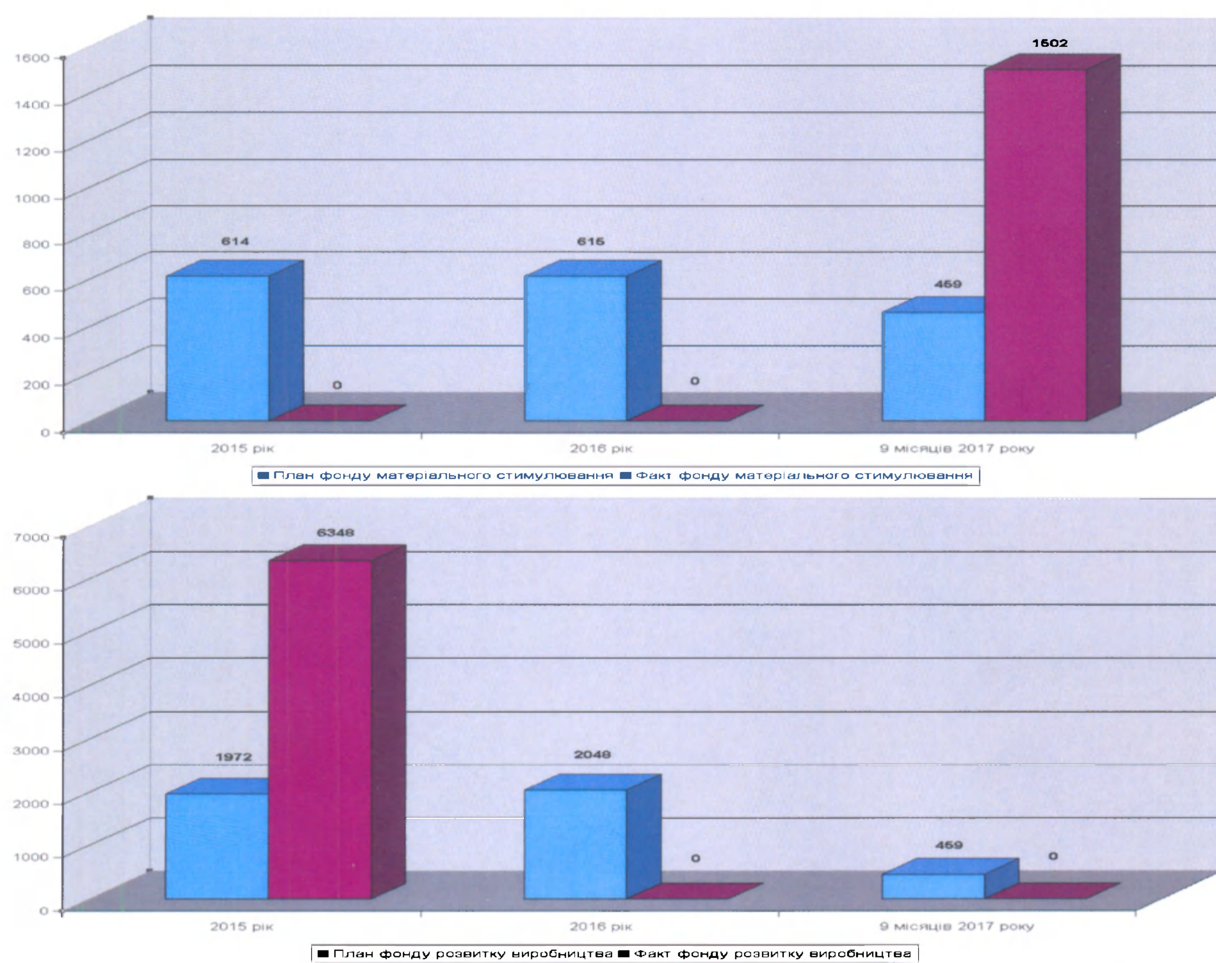

Рис. №22 Стан виконання ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова планових показників за іншими фондами (фонд розвитку виробництва та фонд матеріального стимулювання) за 2015-2016 роки та 9 місяців 2017 року (тис. грн)

Отже, аудиторським дослідження встановлено створені фонди в загальній сумі 11 224,13 тис. грн, не акумулюються на банківських рахунках Товариства та не забезпечені грошовими коштами.

2.4.3. Недостатній контроль за станом розрахункової дисципліни призводить до непогашення дебіторської заборгованості, зростання кредиторської заборгованості та упущення вигоди у вигляді застосування штрафних санкцій.

Аудиторським дослідженням встановлено, що згідно з даними фінансової звітності станом на 01.03.2015 року на балансі Товариства обліковується: дебіторська заборгованість на загальну суму 8 948,0 тис. грн та кредиторська заборгованість на загальну суму 35 552,0 тис. гривень. Динаміку дебіторської та кредиторської заборгованостей за період з 01.03.2015 по 30.09.2017 відображено на рис. № 23.

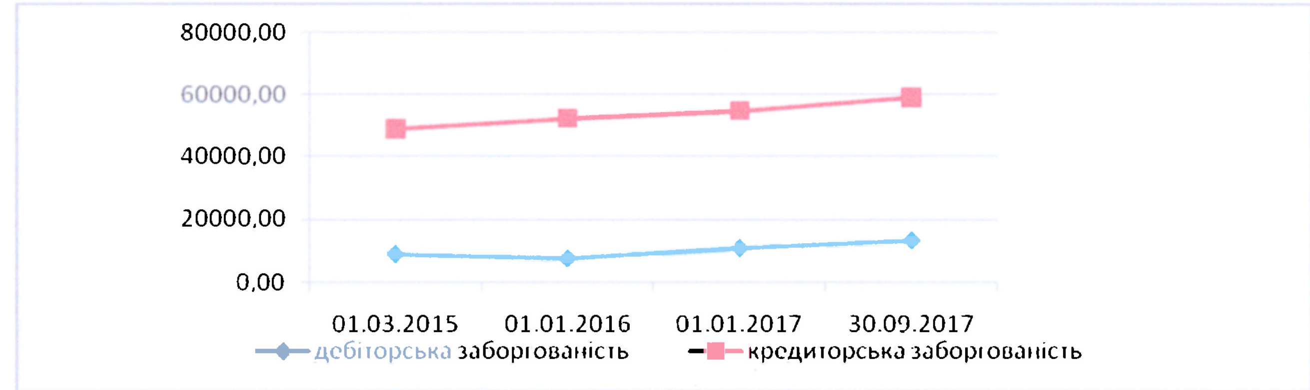

Рис. № 23 Динаміка дебіторської та кредиторської заборгованості ВАТ «Меридіан» ім. С.П.Корольова за період з 01.03.2015 по 30.09.2017 року (тис .грн)

У досліджуваному періоді спостерігається динаміка до системного зростання дебіторської заборгованості, яка загалом зросла на 4 328,0 тис. грн і станом на 30.09.2017 становила 13277,0 тис. гривень.

Зростання дебіторської заборгованості призводить до скорочення обігових коштів, що не дає можливості Товариству своєчасно здійснювати оплату власних зобов'язань та призводить до зростання їх загального розміру.

Варто зауважити, що кредиторська заборгованість за цей же період зросла на 6 060,0 тис. грн. і станом на 30.09.2017 становила 46 009,0 тис. грн, що перевищує суму дебіторської заборгованості майже в 3,5 рази.

У складі поточної дебіторської заборгованості Товариства обліковується дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, за виданими авансами, за розрахунками з бюджетом та інша поточна дебіторська заборгованість, динаміку яких наведено в Таблиці № 5.

Таблиця № 5 Інформація про динаміку поточної дебіторської заборгованості Товариства за період з 01.03.2015 по 30.09.2017 (тис. грн)

Дебіторська заборгованість	Вартість активу		Відхилення, +, -	Вартість активу	Відхилення, +, -	Вартість активу	Відхилення, +, -
	01.03.2015	31.12.2015		31.12.2016		30.09.2017	

За продукцію, товари, роботи, послуги	1313,00	2197,00	884,00	1284,00	-913,00	2012,00	728,00
За виданими авансами	424,00	1043,00	619,00	2108,00	1065,00	2899,00	791,00
За розрахунками з бюджетом	1854,00	1605,00	-249,00	2293,00	688,00	1469,00	-824,00
Інша поточна дебіторська заборгованість	5357,00	2673,00	-2684,00	5185,00	2512,00	6897,00	1712,00
Усього	8948,00	7518,00	-1430,00	10870,00	3352,00	13277,00	2407,00

Дослідженням структури поточної дебіторської заборгованості встановлено, що найбільшу питому вагу станом на 30.09.2017 становила інша поточна дебіторська заборгованість на загальну суму 6897,0 тис. грн. (52 %). Структура дебіторської заборгованості зображена на *рис. №24.*

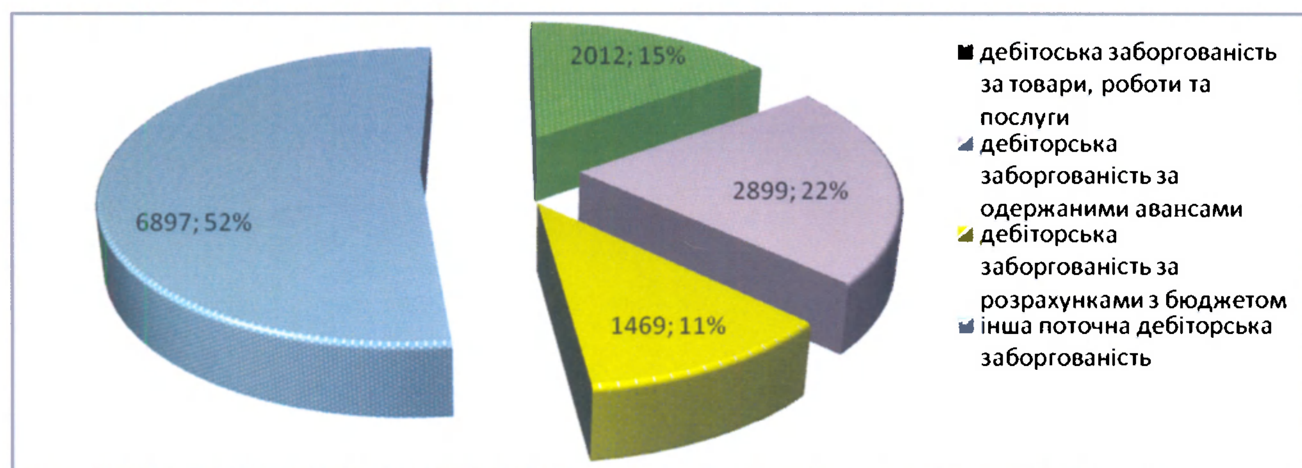

Рис. № 24 Структура дебіторської заборгованості ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова станом на 30.09.2017 року(тис. грн.)

Аналізом іншої поточної дебіторської заборгованості встановлено, що станом на 30.09.2017 найбільшу питому вагу складає заборгованість за ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» в загальній сумі 3 587 376,94 грн або 52,01% (з них: 2 757 094,84 грн за найом приміщення та 830282,10 грн за комунальні послуги), яка виникла з 04.04.2017 року.

Так, на підставі договору майнового найму від 15.03.2016 №1676 (далі – Договір), укладеного між ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова (далі - Наймодавець) та ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» (далі – Наймач) Наймодавець надав Наймачу у тимчасове платне користування з метою розміщення виробничо-торгівельного комплексу, організації закладів громадського харчування, організації роздрібної та/чи оптової торгівлі товарами, розміщення офісів та складських приміщень нежилі приміщення загальною площею 13485 кв. м, що знаходяться за адресою: м. Київ, бульвар Івана Лепсе, 8, корпус №17, 1-й, 2-й, 3-й поверхи та підвал. Також, Наймачеві надано право користування прилеглими до корпусу №17 майданчиком, що знаходиться вздовж фасадної сторони корпусу, облаштований асфальтобетонним покриттям та парканом.

Згідно п.п. 5.1, 5.3 Договору, Наймач повинен сплачувати наймову плату в розмірі 100,0 грн (без ПДВ) за 1 кв. м за приміщення в корпусі №17 в

безготівковому порядку на поточний рахунок Наймодавця наперед, не пізніше 5 го числа кожного поточного місяця.

Пунктом 5.8 Договору визначено, що з метою належного використанн платіжних зобов'язань Наймач за цим Договором перераховує Наймодавцк Гарантійний платіж у розмірі 1 618 200,00 грн з урахуванням ПДВ, який буде зараховано Наймодавцем в рахунок сплати орендної плати за користуванням в цілому об'єктом найму за останній місяць оренди за наступним графіком:

до 25.03.2016 року – 230 400,0 грн з ПДВ;

до 25.08.2016 року – 593 880,0- грн з ПДВ;

до 25.10.2016 року – 499 680,0 грн з ПДВ;

до 10.11.2017 року – 294 240,0 грн з ПДВ.

Водночас, на виконання п. 5.8 вищезазначеного договору ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» сплатив тільки 824 280,0 грн або 50,9% від визначеного гарантійного платежу через касу Товариства у сумі 230 400,0 грн (прибутковий касовий ордер від 25.03.2016 № 670), на розрахунковий рахунок у сумі 593 880,00 грн (платіжне доручення від 09.09.2016 № 36 - 409 122,70 грн та платіжні доручення від 03.10.2016 №№ 37, 38 загальну суму на суму 184 757,30 гривень).

Крім того, між ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова (надалі – Наймодавець), ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» (надалі – Новий наймач) та ТОВ «Таіда» (надалі – Наймач) укладено Угоду від 05.05.2016 про заміну сторони в договорі майнового найму від 02.12.2014 №1407, згідно п.1.1 якої Сторони безумовно погоджуються, що з 31.05.2016 року усі без виключення права та обов'язки Наймача за Основним договором переходять в повному обсязі до Нового наймача.

Слід зазначити, що листом без зазначення номера та дати (вхідний номер 901 від 31.10.2016) ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» на той час визнає існування заборгованості за користування приміщенням в сумі 1 429 125,23 грн, яка нарахована згідно заборгованості у ТОВ «Таіда» та просить надати можливість здійснювати оплату заборгованості частинами протягом 12 місяців згідно графіка. Разом з тим, поточні платежі за приміщення ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» цим же листом зобов'язалось сплачувати вчасно та в повному обсязі.

Також, між ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова та ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» укладено договір від 17.03.2016 № 156/1521 про надання послуг з водопостачання та водовідведення, теплопостачання, електропостачання, обслуговування мереж і устаткування, послуг телефонного зв'язку.

ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» сплачено кошти за оренду приміщення (корпус №17 Товариства), згідно з договором майнового найму від 15.03.2016 № 1676 у сумі 1 908 166,73 грн в т. ч: пеня за невчасну оплату - 29 130,72 грн та за комунальні послуги у сумі 313 787,70 грн, відповідно до договору від 17.03.2016 № 156/1521.

Також, ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» сплачено заборгованість за ТОВ «Таіда» по договору майнового найму від 02.12.2014 №1407 в сумі 87 412,62 грн в т.ч. пеня за невчасну оплату - 2 886,47 гривень.

Відповідно до оборотно-сальдової відомості по рахунку 337 «Розрахунки з іншими дебіторами» дебіторська заборгованість перед ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» станом на 01.10.2017 року склала 3 587 376,94 грн. в т.ч.:

➢ по договору майнового найму від 15.03.2016 №1676 на суму 1 303 836,87 грн в т.ч.: за червень 2016 року – 107 815,09 грн, за липень 2016 року – 220 000,0 грн, за серпень 2016 року – 229 040,0 грн, за вересень 2016 року – 225 225,72 грн, грудень 2016 року – 62 000,0 грн, за січень 2017 року – 239 240,96в т.ч.: пеня – 4 693,76 грн та за лютий 2017 року – 220 516,1 грн в т.ч.: пеня – 4 648,10 гривень.

➢ по договору від 17.03.2016 №156/1521 (комунальні послуги) на суму 830 282,10 грн в т.ч.: за травень 2016 року – 88 912,56 грн, за січень 2017 року – 222 527,83 грн та за лютий 2017 року – 281 181,25 гривень

➢ по договору майнового найму від 02.12.2014 №1407 на суму 1 453 256,97 грн в т.ч.: пеня – 13 922,16 гривень з липня 2016 року.

Динаміка та структура дебіторської заборгованості ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» наведена рис. № 23.

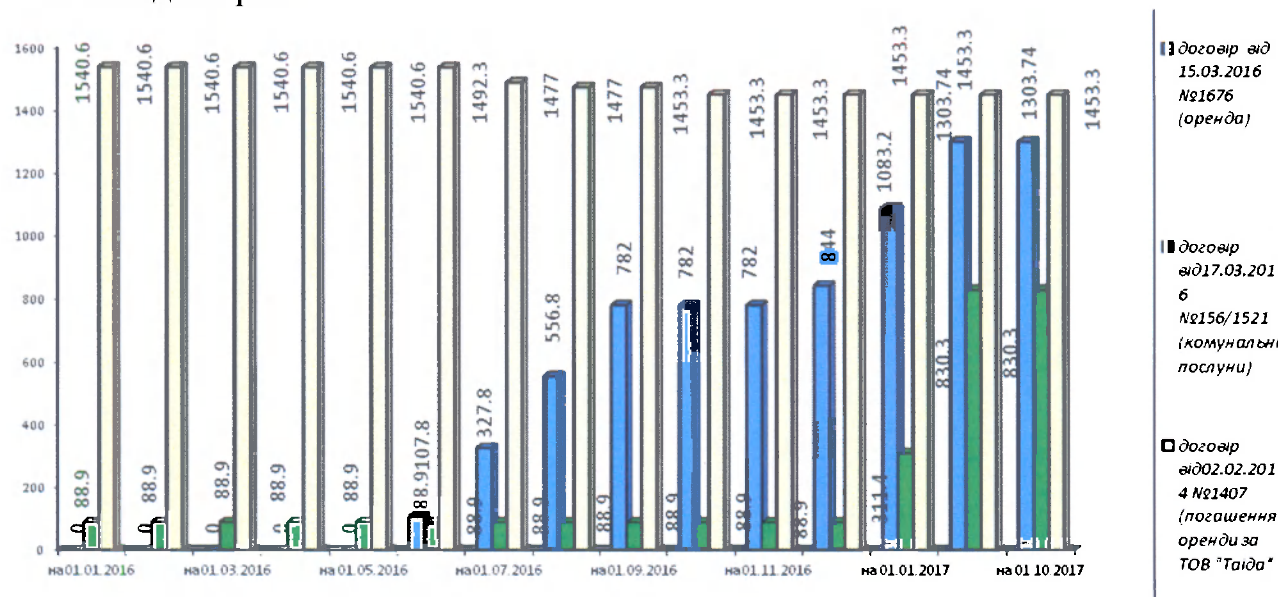

Рис. №23 Динаміка та структура дебіторської заборгованості ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» з 01.01.2016 по 01.10.2017 рік (тис. грн).

Враховуючи термін прострочення платежів ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» більше 3-х місяців та відповідно до умов п.10.1 договору найму № 1407 від 02.12.2014 та п. 10.4 договору найму № 1676 від 15.03.2016 Товариство 26.01.2017 в **односторонньому порядку розірвало вищезазначені договори** (лист – повідомлення від 26.01.2017 року № 12/93 про розірвання договору майнового найму № 1407 від 02.12.2014 року на підставі п.п. 10.1 договору та лист – повідомлення від 12.01.2017 року № 12/25 про розірвання договору майнового найму № 1676 від 15.03.2016 року на підставі п.п. 10.4 договору).

На підставі наказів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова від 10.03.2017 року № 28 та від 24.03.2017 року № 32 Товариством створено комісію в кількості п'яти осіб для проведення робіт по відкриттю приміщень корпусу 17, що були здані внайм ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» для встановлення відсутності/наявності майна орендаря та/або третіх осіб. За результатом відкриття та огляду приміщень, складено відповідні акти, де зазначено, що майно та представників ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» у цих приміщеннях відсутні.

Слід зазначити, що починаючи з червня 2016 року по квітень 2017 року, ВАТ «Меридіан» на адресу ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» було направлено чотири претензії з вимогою погасити наявну заборгованість. Однак відповідна заборгованість станом на 01.10.2017 погашена так і не була.

Виходячи з вищенаведеного, Товариством 04.04.2017 року було направлено позовну заяву до Господарського суду м. Києва про стягнення з ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» заборгованості в сумі 2 733830,82 грн (в позивній заяві з загальної заборгованості 3 587 376,94 грн вирахувано гарантійний (авансовий) платіж сплачений ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» відповідно до умов та п. 5.8 договору найму від 15.03.2016 № 1676 у сумі 824 280,0 гривень).

Слід зазначити, що відповідно до п. 10.4 Договору від 15.03.2016 року № 1676 за умови, якщо Наймодавець (Товариство) використав надане в п.10.4 договору право (розірвання договору в односторонньому порядку), договір вважається розірваним на наступний день після отримання Наймачем (ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП») повідомлення про розірвання договору та сплаченні найомні платежі (в тому числі частини авансового платежу), **Наймачу не повертаються.**

Під час аудиту пояснення щодо стягнення з ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» дебіторської заборгованості в сумі 2 733 830,82 грн, а не 3 587 376,94 грн, яка перебуває в обліку Товариства надано начальником юридичного відділу Товариства Скаржинським М.В. з якого слідує: *На підставі Договорів майнового найму за №№ 1407 та 1676 та у відповідності до оборотно-сальдової відомості по рахунку 377 за січень 2016р., по грудень 2017р., у ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» перед нашим Товариством є наявна дебіторська заборгованість (в розумінні бухгалтерського обліку) 3587376 гривень 94 копійки.*

В травні місяці 2017 року, юридичним відділом Товариство було підготовлено (та в подальшому подано до Господарського суду міста Києва) позовну заяву про стягнення боргу ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» в розмірі 2733830 гривень 82 копійок в судовому порядку на підставі вищезазначених Договорів. Суд першої інстанції, позовні вимоги задовольнив в повному обсязі та зобов'язав боржника перерахувати суму заборгованості на користь нашого Товариства, в розмірі 2733830 гривень 82 копійок. Справа перебуває на стадії апеляційного оскарження.

Як вбачається з вищевикладеного, різниця між дебіторською заборгованістю в розумінні бухгалтерського обліку (без нарахування пені) та заборгованістю, що підлягає стягненню в судовому порядку, складає 824280 гривень 00 копійок.

Зазначена різниця в розумінні Договорів майнового найму, є сума авансового внеску для належного виконання договірних зобов'язань і повинна бути наділена статусом «кредиту» (в розумінні бухгалтерського обліку) до закінчення судових господарських справ по визнанню Договорів майнового найму недійсним (така справа перебуває на стадії апеляційного провадження) або закінчення строку позовної давності по таким категоріям справ. Обґрунтування: при визнанні угод недійсними, похідними зобов'язаннями сторони, що отримала авансовий платіж є його повернення і як наслідок не може бути віднесено до дебіторської заборгованості.

Крім того, юридичним відділом Товариства, підготовлено проекти звернень до Господарського суду міста Києва, про стягнення заборгованості з ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» в розмірі 824280 гривень 00 копійок з нарахуванням штрафних санкцій та пені, для подання таких звернень після набуття зазначеної заборгованості статусу «дебіторської».

Пояснення начальника юридичного відділу Товариства Скаржинського М.В. в додатку 13 до аудиторського звіту.

Рішенням Господарського суду м. Києва від 17.07.2017 по справі № 910/5678/17 позов у сумі 2 733 830,82 грн задоволено повністю.

Однак, ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» подано до Київського апеляційного господарського суду (через Господарський суд міста Києва)апеляційну скаргу від 14.08.2017 щодо скасування вищезазначеного Рішення Господарського суду м. Києва від 17.07.2017.

Крім того, ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» подано до Господарського суду міста Києва позовну заяву від 08.09.2017, про визнання недійсною вищевказаної угоди від 05 травня 2016 року про заміну сторони в договорі майнового найму від 02.12.2014 № 1407. Слід зазначити, що ТОВ «ТАІДА», в свою чергу, 20.09.2017 направлено до Господарського суд міста Києва відзив на позовну заяву ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» від 08.09.2017 про визнання недійсною угоди від 05 травня 2016 року про заміну сторони в договорі майнового найму від 02.12.2014 року № 1407.

В ході проведення аудиту, надано Рішення Господарського суду міста Києва від 01.11.2017 за справою №910/15384/17, згідно якого ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» відмовлено у позові до ВАТ «Меридіан» про визнання вищезазначеної угоди недійсною.

Отже, незважаючи на судові рішення, дебіторська заборгованість на загальну суму 2 733 830,82 грн ТОВ «ЕЛЕКТРО МЕТАЛ ГРУП» не погашена.

Також, в обліку Товариства обліковується заборгованість, щодо якої є впевненість про її неповернення боржником, за якою минув строк позивної давності, та щодо якої є невпевненість її погашення боржником.

Довідково. *П(С)БО № 10 «Дебіторська заборгованість», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 №237 [49] визначено, що безнадійна дебіторська заборгованість - поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позивної давності, сумнівний борг - поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує невпевненість її погашення боржником.*

Проведеним дослідженням вказаної дебіторської заборгованості встановлено, що станом на 01.10.2017 за бухгалтерським обліком Товариства рахується сумнівна дебіторська заборгованість, за якою минув термін позовної давності, а саме: за 14 контрагентам на загальну суму 136,12 тис. гривень.

Слід зазначити, що по вищезазначених контрагентах протягом періоду з 01.03.2015 по 01.10.2017 ВАТ «Меридіан» С.П. Корольова проведено неповною мірою проведено претензійно-позовну роботу, а саме: до боржників протягом трьох років направлялись претензії, без звернення з позовами до суду щодо

примусового стягнення заборгованості та застосування штрафних санкцій. Інформація щодо контрагентів та сум заборгованості наведена у Таблиці № 6.

Таблиця №6

Контрагент	Код ЄДРПОУ	№ договору (рахунку-фактури), дата	Дата виникнення заборгованості	Сума заборгованості, грн.	Претензійно-позовні роботи
Алексіс і К ЗАТ СУПП	24267297	№28177 від 18.11.2009	18.11.2009	11524,00	направлення претензій про стягнення заборгованості
АНТК	14307529	№31270 від 27.06.2007	27.06.2007	10044,82	направлення претензій про стягнення заборгованості
Аціанюк Лариса Петрівна СПД	2281507547	№31140 від 24.02.2010	24.02.2010	7000,00	направлення претензій про стягнення заборгованості
АВЕКС-ГРУП	34613469	№156/901 від 01.03.2010	01.05.2014	31420,86	направлення претензій про стягнення заборгованості
БРИЗ СЕВАСТОПОЛЬ	22233101	№1033 від 12.05.2011	01.03.2014	17120,21	направлення претензій про стягнення заборгованості
БТЛ ДИЗАЙН	38970531	№1327 від 15.01.2014	01.04.2014	22660,12	направлення претензій про стягнення заборгованості
ВИДАВНИЦТВО КРУЖОК	38943817	№1324 від 27.12.2013	01.07.2014	1056,86	направлення претензій про стягнення заборгованості
ЄВРОСІТІ ЛЮКС ПП	32252598	№1249 від 13.08.2013	01.04.2014	6597,06	направлення претензій про стягнення заборгованості
ІСТА-СІТАЛПРАТ	23510212	№156/876 від 01.09.2009	01.06.2014	60,00	направлення претензій про стягнення заборгованості
КОНСАЛТ-ДИСТРИБЬЮШЕН	37226672	№156/1248 від 25.05.2013	01.03.2014	1014,4	направлення претензій про стягнення заборгованості
СВОЇ ТОВ	35032738	№807 від 11.06.2007	01.04.2014	11343,03	направлення претензій про стягнення заборгованості
СКТ-КОМПОНЕНТ	38792677	№156/1309 від 01.04.2014	01.04.2014	15776,36	направлення претензій про стягнення заборгованості
ТД ОВІС ШОП	39235893	№156/1365 від 01.08.2014	01.12.2014	207,48	направлення претензій про стягнення заборгованості
ФІРМА КАРЕ	19409105	№156/1246 від 20.05.2013	01.06.2014	297,67	направлення претензій про стягнення заборгованості
Всього				**136122,29**	

Отже, не проведення Товариством у відповідності до ч. 2 ст. 258 та п. 2 ст. 625 Цивільного кодексу України від 16.01.2003 №435-IV [19], ч. 6 ст. 232 та ч. 2 ст. 343 Господарського кодексу України від 16.01.2003 №436-IV [19,20], всіх можливих претензійно-позовних дій щодо стягнення з 14-и дебіторів заборгованості за надані послуги може призвести до втрати можливості отримання доходу на загальну суму 136,12 тис. гривень.

Окрім цього, через нездійснення своєчасного контролю за виконанням договорів, наведених у таблиці № 3,Товариство не скористалося можливістю отримання доходів від застосування заходів впливу до боржника, зокрема, нарахування штрафних санкцій (нарахування пені, інфляційних втрат, 3% річних) за прострочення платежів.

Довідково*: ч. 2 ст. 625 Цивільного кодексу України [3] передбачено, що боржник, який прострочив виконання грошового зобов'язання, на вимогу кредитора зобов'язаний сплатити суму боргу з урахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення, а також три проценти річних від простроченої суми, якщо інший розмір процентів не встановлений договором або законом.*

Згідно з ч. 2 ст. 343 Господарського кодексу України [4] платник грошових коштів сплачує на користь одержувача цих коштів за прострочення платежу пеню в розмірі, що встановлюється за згодою сторін, але не може перевищувати подвійної облікової ставки

Національного банку України, що діяла у період, за який сплачується пеня.

При цьому, відповідно до ч. 6 ст. 232 Господарського кодексу України [4] нарахування штрафних санкцій за прострочення виконання зобов'язання, якщо інше не встановлено законом або договором, припиняється через шість місяців від дня, коли зобов'язання мало бути виконано.

Крім того, ч. 2 ст. 258 Цивільного кодексу України [3] визначено, що позовна давність в один рік застосовується до вимог про стягнення неустойки (штрафу, пені).

Згідно з даними бухгалтерського обліку по рахунку 38 «Резерв сумнівних боргів» резерв сумнівних боргів на початок 2015 року становив 1971,0 тис. грн, протягом 2015 року нараховано резерву на суму 472,0 тис. грн, використано на суму 2 443,0 тис. грн. Протягом 2016 року нараховано резерву в сумі 760,0 тис. грн, використано в сумі 219,0 тис. гривень.

***Довідково**. Резерв сумнівних боргів створюється щодо поточної дебіторської заборгованості, до якої відповідно до п. 4 П(С)БО 10 [49] належить сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом 12 місяців з дати балансу.*

Проведеним аудиторським дослідженням віднесення сумнівної дебіторської заборгованості до резерву сумнівних боргів та її списання встановлено наступне.

Вищезазначена дебіторська заборгованість за 16 контрагентами на загальну суму 285305,57 грн в грудні 2016 року визнана Товариством сумнівною та відображена по бухгалтерському рахунку 38 «Резерв сумнівних боргів». Однак, всупереч тому, що станом на 01.10.2017 термін позовної давності за вказаною дебіторською заборгованістю минув, з обліку Товариства вона не списана.

Крім того, по бухгалтерському рахунку 38 «Резерв сумнівних боргів» обліковується заборгованість, яка виникла ще з 2013 року на загальну суму 394073,93 грн та станом на 01.10.2017 не списана.

Вищенаведене дебіторська заборгованість у сумі 679 379,5 тис. грн обліковується на позабалансовому субрахунку 071 «Списана дебіторська заборгованість» до позабалансового рахунку 07 «Списані активи» Товариства.

У складі пасиву балансу Товариства за досліджуваний період обліковувались довгострокові зобов'язання, а саме відстрочені податкові зобов'язання (сума податків на прибуток, що підлягають сплаті в майбутніх періодах) станом на 01.03.2015 в сумі 27514,0 тис. грн, станом на 01.01.2016 в сумі 27183,0 тис. грн і станом на 01.01.2017 та 30.09.2017 в сумі 26481,0 тис. гривень.

Так, довгострокові відстрочені податкові зобов'язань виникли за рахунок не відповідності бухгалтерського обліку (до переходу на МСБО) та податкового обліку, а саме: нарахована амортизація основних засобів в бухгалтерському обліку, що проведена Товариством до 2013 року за результатом дооцінки основних засобів враховується в податковому обліку враховується без дооцінки основних засобів.

Дослідженням структури поточної кредиторської заборгованості встановлено, що найбільшу питому вагу станом на 30.09.2017 становила поточна

кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги на загальну суму 6434,0 тис. грн. (32,95%). Структура кредиторської заборгованості зображена на *Рис. №24, тис. грн.*

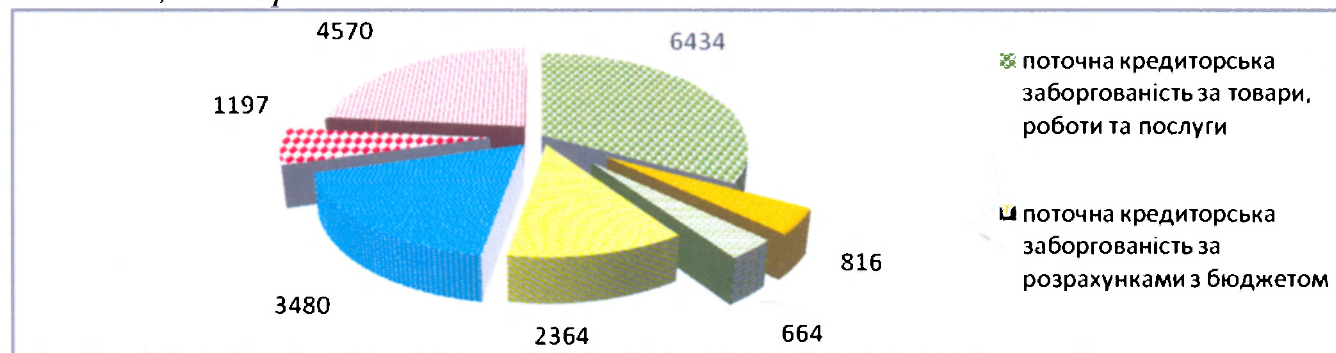

Рис. № 24 Структура кредиторської заборгованості ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова станом на 01.10.2017 рік.

Аналізом поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги встановлено, що станом на 30.09.2017 найбільшу питому вагу в сумі 4 296349,97 грн (66,7%) займає заборгованість по договору від 14.03.2006 №15000 перед Zhejiang Yongtailong Electronic CO.LTD (Електронна компанія «Тонгсианг Юнгтайлунг Електронік») за електронне устаткування. Умовами даного договору сплата пені чи штрафу за невчасні розрахунки не визначено, термін дії договору до повного виконання зобов'язань.

Слід також зазначити, що значну частку в складі інших поточних зобов'язань станом на 30.09.2017 складає поточна кредиторська заборгованість за комунальні послуги, а саме: перед Дочірне підприємство КиївгазенерджиПАТ «Київгаз» в сумі 2287000,0 грн (50,0%)та перед Акціонерною енергопостачальна компанія «Київенерго» в сумі 1809664,41 грн (40,0%). Кредиторська заборгованість перед Дочірнім підприємством Київгазенерджи ПАТ «Київгаз» виникла в лютому 2017 року (умовами договору нарахування пені чи штрафу за невчасні розрахунки не визначено) та перед Акціонерною енергопостачальна компанія «Київенерго» в вересні 2017 року.

3. Стан збереження майна Товариством та ефективність його використання.

Проведеним аналізом структури та динаміки активів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова (на підставі даних балансу) встановлено, що загальна вартість активів мала тенденцію до незначного збільшення. За період з 01.03.2015 по 01.01.2017 відбувались зміни, як в структурі, так і в загальній вартості активів. Аналіз показників майнового стану показав, що за досліджуваний період загальний обсяг активів ВАТ «Меридіан» збільшено на 11 447,0 тис. грн, що становить 1,02%, а саме: з 583 731,0 тис. грн (станом на 01.01.2015) до 595 178,0 тис. гривень (станом на 01.10.2017).

Збільшення відбулося за рахунок збільшення незавершеного виробництва, збільшення виробничих запасів, грошових коштів та розміру дебіторської заборгованості.

Значну частку в структурі активів ВАТ «Меридіан» займають необоротні активи, питома вага яких складала 93,07%, 90,89 %, 90,52% та 98,7% відповідно, що свідчить про важку структуру активів.

Структуру необоротних активів ВАТ «Меридіан» наведено в *Таблиці № 6*

показник	*01.01.2015*	*01.01.2016*	*01.01.2017*	*01.10.2017*
Нематеріальні активи: залишкова вартість	2(0%)	-	-	12 (0%)
первісна вартість	101,00	101,00	101,00	113,0
Основні засоби: залишкова вартість	166819 (30,71%)	159678 (29,75%)	159686 (29,69%)	157743 (29,42%)
первісна вартість	791021,00	791725,00	796959,00	798641,00
Незавершені капітальні інвестиції	0,00	0,00	0,00	0,00
Відстрочені податкові активи	0,00	0,00	97,00 (0,02%)	97,00 (0,02%)
Інвестиційна нерухомість	376442,00 (69,29%)	377144,00 (70,25%)	378031,00 (70,29%)	378275,00 (70,55%)
Загальна вартість необоротних активів	**543263,00**	**536822,00**	**537814,00**	**536127,00**

Таблиця №6 Структура необоротних активів ВАТ «Меридіан» в 2015 – 2016 роках та за 9 місяців 2017 року (тис. грн).

Проведеним аналізом необоротних активів встановлено тенденція до зменшення вартості майна ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова.

Найбільшу питому вагу у структурі необоротних активів займає інвестиційна нерухомість, зокрема: станом на 01.01.2015 - 69,29% (376442,0 тис. грн), станом на 2016 – 70,25% (377144,0 тис. грн), станом на 01.01.2017 – 70,29% (378031,0 тис. грн) та станом на 01.10.2017 – 70,55% (378275,0 тис. грн).

До складу інвестиційної нерухомості Товариства входять приміщення, будівлі та споруди, які перебувають в оренді (наймі).

Протягом досліджуваного періоду балансова вартість основних засобів збільшилась, а саме: за 2015 рік на 704,0 тис. грн. (0,09%), за 2016 рік на 5234,0 тис. грн. (0,66%), що зображено на *рис .№ 25.*

	01.01.2015	01.01.2016	01.01.2017	01.10.2017
амортизація (тис. грн)	624202	632047	637273	640898
первісна вартість (тис. грн)	791021	791725	796959	798641

Рис. № 25 Динаміка вартості активів за рахунок амортизації ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова за період з 01.01.2015 по 30.09.2017 року (тис. грн).

Товариством протягом 2015-2016 та 9 місяців 2017 року придбано та модернізовано основних засобів на загальну суму 10973,41 тис. гривень (у 2015 році – 990,63 тис. грн (*комп'ютерна техніка, принтери, кондиціонер та інше*), у 2016 році – 2971,95 тис. грн (*автоматизована гальванічна лінія цинкування, термопластичний автомат, литформа та інше*) та за 9 місяців 2017 року - 7010,83 тис. грн(*комп'ютерна техніка, монітори, мотокоса, електроерозійний верстат та інше*).

Упродовж досліджуваного періоду придбання та списання нематеріальних активів Товариством не здійснювалось.

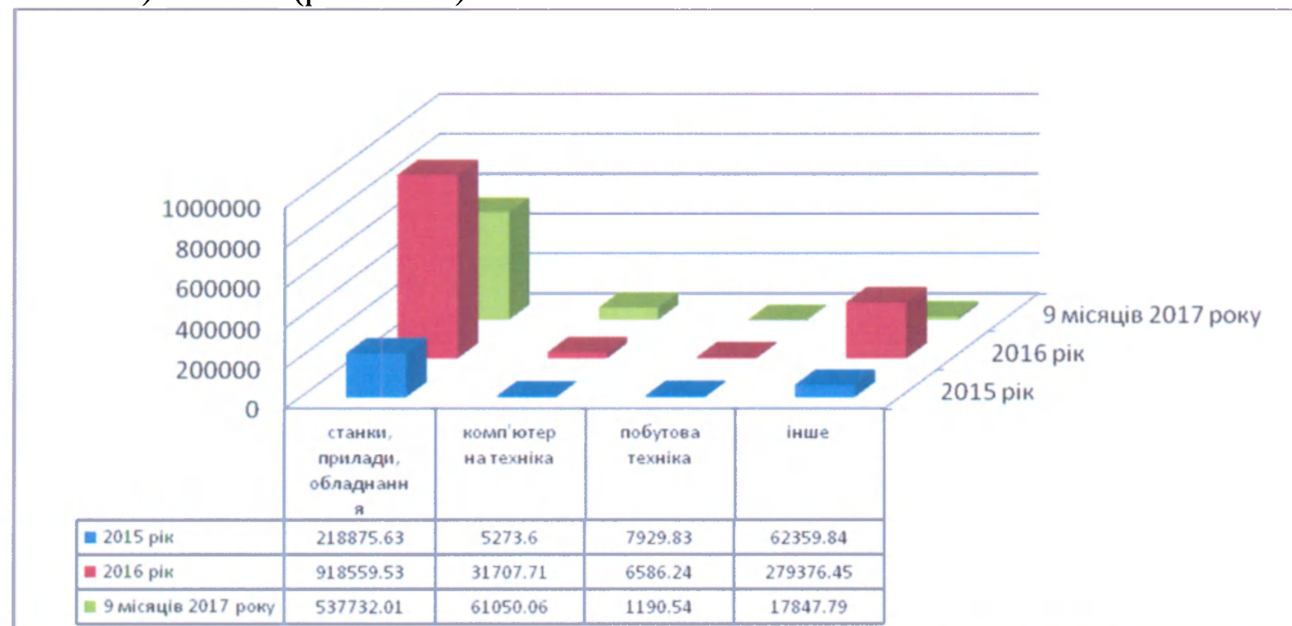
Аудитом встановлено, що вибуття необоротних активів здійснювалось внаслідок їх списання.

Так, протягом досліджуваного періоду ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова списано з балансу основних засобів на суму 43,66 тис. гривень.

Аудиторським дослідженням встановлено, що в основному списувались станки, комп'ютерна техніка та вимірювальні прилади та інше.

В ході аудиту виявлені необоротні активи, вартість яких не відповідає справедливій вартості. Так, на балансі Товариства станом на 01.10.2017 обліковуються *156 одиниць основних засобів із нульовою залишковою вартістю, первісною вартістю 1 854,05 тис. грн*, при цьому, частина яких до теперішнього часу використовуються в господарській діяльності ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова.

Зокрема, залишкову нульову вартість мали: виробничі обладнання (станки, агрегати, бойлер, насоси, гідравлічні преси),комп'ютерна техніка (ксерокси, принтери, монітори, системні блоки, ноутбуки), побутова техніка (холодильники, пилосос) та інше (рис. №26).

	станки, прилади, обладнання	комп'ютерна техніка	побутова техніка	інше
2015 рік	218875.63	5273.6	7929.83	62359.84
2016 рік	918559.53	31707.71	6586.24	279376.45
9 місяців 2017 року	537732.01	61050.06	1190.54	17847.79

Рис. № 26 Динаміка необоротних активів із нульовою залишковою вартістю ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова за період з 01.01.2015 по 30.09.2017 року у тис. гривень.

Отже, вартість вищенаведених необоротних активів не відповідає їх справедливій вартості основних засобів. Протягом досліджуваного періоду дооцінка основних засобів із залишковою вартістю Товариством не проводилась.

При цьому, слід зазначити, що відповідно до ст. 4 Закону № 996-XIV [14] одним з основних принципів бухгалтерського обліку, є обачність і повнота висвітлення фінансової інформації. Зазначені принципи вказують на відображення у фінансовій звітності повної та достовірної інформації щодо вартості активів і зобов'язань. А істотна різниця між залишковою і справедливою вартістю об'єктів основних засобів призводить до неповного висвітлення оцінки стану активів Товариства.

Крім того, п. 7 Міжнародного (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби»,затверджений Радою з Міжнародних стандартів фінансової звітності (IASB) від 01.01.2012 № 929-014[48](далі - М(с)БО 16)передбачено, що об'єкт основних засобів визнається активом, якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди від його використання та вартість його може бути достовірно визначена. Пунктом 15 М(с)БО 16 передбачено, що Об'єкт основних засобів, який відповідає критеріям визнання активу, слід оцінювати за його собівартістю.

***Довідково**: пунктом 1.4. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 (далі - Положення № 879)[39], визначено, що у разі виявлення придатних для використання об'єктів основних засобів, залишкова вартість яких дорівнює нулю, Інвентаризаційна комісія (робоча інвентаризаційна комісія) передає відповідні матеріали керівнику підприємства.*

За результатами інвентаризацій 2015-2016 років Протоколи засідання робочих інвентаризаційних комісій за результатами проведення річної інвентаризації не складалися та пропозиції про визначення справедливої та ліквідаційної вартості не надавалися.

Аудиторським дослідженням нарахування та повноти використання амортизаційних відрахувань для оновлення активів установлено, що амортизація основних засобів нараховується із застосуванням прямолінійного методу, малоцінних швидкозношуваних предметів – у першому місяці використання об'єкта у розмірі 100 % його вартості, як передбачено пунктом 7.10 наказу ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова від 29.06.2016 № 12 «Про облікову політику» [55], з урахуванням вимог МСБО 16 «Основні засоби»[48].

Сума накопиченої амортизації, у вигляді амортизаційного фонду акумулюється на позабалансовому рахунку 09 «Амортизаційні відрахування» відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року №291 [40].

Станом на 01.10.2017 залишок невикористаного Товариством амортизаційного фонду (накопичених амортизаційних відрахувань) становив 61416,58 тис. грн, для поповнення якого у березні – грудні 2015 року віднесено 6680,7 тис. грн нарахованої амортизації, у 2016 році – 6471,07 тис. грн, за 9

місяців 2017 року – 4243,3 тис. грн, які протягом досліджуваного періоду Товариством не використовувалися.

Указом Президента України від 07 березня 2001 року № 169/2001 схвалено Концепцію амортизаційної політики, метою якої є перетворення амортизації в інструмент активізації інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання в державі[36]. При цьому ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова у період з 01.03.2015 по 01.10.2017 не досягло планованих обсягів капітальних інвестицій, у тому числі, спрямованих на придбання основних засобів та їх оновлення, які значно менше накопичених амортизаційних відрахувань.

Так, Фінансовим планом на 2015 рік заплановано капітальні інвестиції у розмірі 6897,0 тис. грн, а саме придбання (виготовлення) основних засобів – 4538,0 тис. грн, придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів – 387,0 тис. грн, придбання (створення) нематеріальних активів – 355,0 тис. грн, модернізація, модифікація (добудова, дообладнання, реконструкція) основних засобів – 1617,0 тис. гривень.

Аналізом звіту про виконання фінансового плану на 2015 рік встановлено, що фактичне виконання запланованих показників капітальних інвестицій склало у 2015 році 991,0 тис. грн або 14,4 % від запланованого рівня (в тому числі: придбання (виготовлення) основних засобів – 253, тис. грн або 5,6 %, придбання(виготовлення) інших необоротних матеріальних активів – 141,0 тис. грн або 36,4 %, придбання (створення) нематеріальних активів не проводилось, модернізація, модифікація (добудова, дообладнання, реконструкція) основних засобів – 597,0 тис. грн або 36,9 %).

Фінансовим планом на 2016 рік заплановано капітальні інвестиції у розмірі 7870,0 тис. грн, а саме придбання (виготовлення) основних засобів – 5083,0 тис. грн, придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів – 433,0 тис. грн, придбання (створення) нематеріальних активів – 456,0 тис. грн, модернізація, модифікація (добудова, дообладнання, реконструкція) основних засобів – 1898,0 тис. гривень.

Аналізом звіту про виконання фінансового плану на 2016 рік встановлено, що фактичне виконання запланованих показників капітальних інвестицій склало у 2016 році 2972,0 тис. грн або 37,8 % від запланованого рівня (в тому числі: придбання (виготовлення) основних засобів – 378,0 тис. грн або 7,4%; придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів – 34,0 тис. грн або 7,9%, придбання (створення) нематеріальних активів не здійснювалось; модернізація, модифікація (добудова, дообладнання, реконструкція) основних засобів – 2560,0 тис. грн або 134,9 %).

Фінансовим планом за 9 місяців 2017 року заплановано капітальні інвестиції у розмірі 2615,0 тис. грн, а саме: придбання (виготовлення) основних засобів – 2 208,0 тис. грн; придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів - не планувалося; придбання (створення) нематеріальних активів -- не планувалося; модернізація, модифікація (добудова, дообладнання, реконструкція) основних засобів – 407,0 тис. грн.; капітальний ремонт – не планувалося.

Аналізом звіту про виконання фінансового плану за 9 місяців 2017 року встановлено, що фактичне виконання запланованих показників капітальних інвестицій склало за 9 місяців 2017 року 889,0 тис. грн або 34 % від запланованого

рівня, в тому числі: придбання (виготовлення) основних засобів – 23,0 тис. грн або 1,04 %; придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів – не здійснювалось; придбання (створення) нематеріальних активів не здійснювалося; модернізація, модифікація (добудова, дообладнання, реконструкція) основних засобів – 866,0 тис. грн; капітальний ремонт – не здійснювалось. Динаміку виконання планованих обсягів капітальних інвестицій спрямованих на придбання обладнання та їх оновлення наведено на рис. №27.

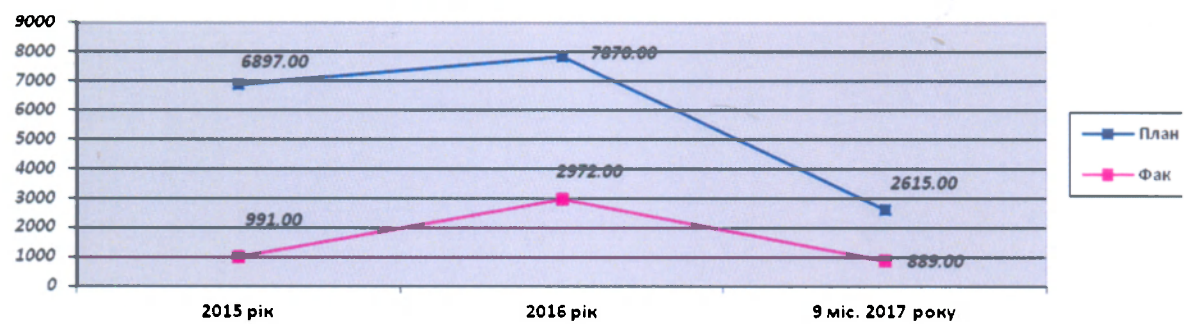

Рис. № 27 Динаміка виконання планованих обсягів капітальних інвестицій спрямованих на придбання обладнання та їх оновлення ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова за період з 01.01.2015 по 30.09.2017 року (тис. грн).

Отже, планові показники капітальних інвестицій ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова протягом 2015-2016 роки та 9 місяців 2017 року не виконувались.

Аудиторське дослідження питання ефективності та цільового використання активів проведено в частині використання будівель і споруд, земельних ділянок, на яких вони розміщені. Інформація наведена у *Таблиці № 7.*

№ п\п	Об’єкт	Загальна площа, кв. м	Первісна вартість, тис. грн	Залишкова вартість, тис. грн	Площа земельної ділянки, га
1	Адміністративно-виробничі будівлі та споруди по бульвару Вацлава Гавела м. Києві	133666,78	1766559,7	506609,9	19,2014
2	Адміністративно-виробничі будівлі та споруди по пров. Радищева, 18, м. Києві	12752.0	79443,3	28988,4	2,7531
3	Нежитловий будинок – магазин по вул. Героїв Севастополя, 10В	208,0	8205,8	887,9	0,0599

На балансі ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова обліковується комплекс будівель та споруд із **78 об’єктів нерухомості**, а саме:виробничі та адміністративні корпуси, трансформаторна підстанція, котельня, ДОК, магазин, склади загальна площа яких становить **146 626,78 кв. м.**

Слід, зазначити, що розмір статутного фонду ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова в розмірі **503 716,5 грн.** сформований за рахунок вартості цілісного майнового комплексу заводу «Радіоприлад» ім. С.П. Корольова, який підлягав приватизації в 1994 році.

Акт оцінки вартості цілісного майнового комплексу заводу «Радіоприлад» ім. С.П. Корольова, затвердженого міністром машинобудування військово – промислового комплексу і конвенції України Черненком Д.О. в додатку 14 до аудиторського звіту.

В ході аудиторського дослідження встановлено, що в 2010 році на підставі договору про проведення оцінки від 23.06.2010 Товариством здійснено незалежну оцінку вартості майна будівель та споруд, що перебувають на балансі ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова.

За результатом незалежної оцінки проведеного Закритим акціонерним товариством «Інвестиційно-промислова група «Експотранс» ринкова вартість майна (будівель та споруд) становить 579 949,3 тис. гривень.

Довідково: *Фонд державного майна України листом від 14.03.2011 року № 10-17 -3365 надав позитивну рецензію на вищезазначений звіт про оцінку майна та в загальну висновку зазначив, що звіт відповідає вимогам нормативно правових актів з оцінки майна, але має незначні недоліки, що не вплинули на достовірність оцінки.*

За результатом дооцінки майна, що перебувають на балансі ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, було відображено по рахунку № 425 «Інший додатковий капітал» в сумі 579 949,3 тис. грн, а у 2013 році відповідно вимог Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (далі – МСБО) та Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ) на рахунку № 41 «Капітал у дооцінках» та на рахунку № 42 «Додатковий капітал».

Відповідно до даних Балансу (Звіту про фінансовий результат) станом на 30.09.2017 рік в Товаристві капітал у дооцінках склав 532 782,0 тис. грн та додатковий капітал – 11 238,0 тис. гривень.

Згідно з Порядком збільшення (зменшення) статутного капіталу публічного або приватного акціонерного товариства, затвердженого рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 14.05.2013 року № 822 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.06.2013 року за № 858/23390, збільшення статутного капіталу акціонерного товариства за рахунок спрямування до статутного капіталу додаткового капіталу (його частини) та/або спрямування до статутного капіталу прибутку (його частини) здійснюється **шляхом підвищення номінальної вартості акцій.**

Довідково:*Порядком збільшення (зменшення) статутного капіталу публічного або приватного акціонерного товариства, затвердженого рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 14.05.2013 року № 822 (далі – Порядок № 822)[46] визначено* ***джерела збільшення статутного капіталу акціонерного товариства*** *це додаткові внески;****додатковий капітал або його частина*** *(крім банків і небанківських фінансових установ) та за рахунок прибутку або його частина,* ***збільшення статутного капіталу акціонерного товариства здійснюється шляхом підвищення номінальної вартості акцій*** *та/або розміщення додаткових акцій існуючої номінальної вартості. (п. 2,3 частини 1 розділу ІІ. Порядку № 822).*

Пунктом 1 розділу ІІІ Порядку № 822 визначено, що збільшення статутного капіталу

акціонерного товариства за рахунок спрямування до статутного капіталу додаткового капіталу (його частини), прибутку (його частини) здійснюється ***виключно шляхом підвищення номінальної вартості акцій****[46].*

Рішення щодо внесення змін до статуту Товариства, пов'язаних зі збільшенням статутного капіталу шляхом підвищення номінальної вартості акціє приймається виключно загальними зборами (п.2 ч.3 розділу III Порядку № 822)[46].

Отже,збільшення статутного капіталу на 544 020,0 тис. грн збільшить номінальну вартість акції з 0,50 грн до 54,06 грн (розрахунок 544 524,0 тис. грн (статутний капітал + капітал у дооцінках + додатковий капітал станом на 30.09.2017 рік) / 1 007 433 акцій Товариства).

Водночас,в ході аудиторського дослідження встановлено, що Товариством оформлено (посвідчено) право власності на 29 об'єктів нерухомості (корпуси та споруди)загальною площею 85 169,3 кв.м або 58,09% загальної площі майнового комплексу (78 об'єктів нерухомості - 146 626,78 кв. м), що обліковуються в обліку Товариства в тому числі:

- 18 свідоцтв на право власності на 18 корпусів загальною площею 78 122,5 кв. м *(виробничий комплекс № 14 – 7548,5 кв.м, корпус № 10 (заводоуправління) – 3233,5 кв.м, корпус 28 (будівля контори) – 83,2 кв.м, ДОК – 2 (будівля складу) – 164,8 кв.м, корпус № 37 (офісно-складське приміщення) – 404,9 кв.м, корпус № 1 (котельня) – 2615,5 кв.м, виробничий корпус №17- 14 647,5 кв.м, будівля складу промтоварів 121а – 706,9 кв.м, корпус № 48 (матеріальний склад) – 2 906,8 кв.м, корпус № 59 (управління центром) – 7 169,3 кв.м, корпус № 58 (склад ЦКЦ КОР) – 5 650,0 кв.м, виробничий корпус № 12 - 10 602,9 кв.м, виробничий корпус № 7 – 2 505,4 кв.м, виробничий корпус № 9 – 1 1874,8 кв.м, виробничий корпус № 3 (збірний корпус) – 4 614,7 кв.м, корпус № 64 – 890,1 кв.м, компресорна – 865,9 кв.м, корпус № 4 (МСЧ) – 1 637,8 кв. м)*або 58,45% від майнового комплексу (площа 133666,78 кв.м), який розташований за адресою: м. Київ, бульвар Вацлава Гавела, 8;
- 10 свідоцтв на право власності загальною площею 6 889,8 кв.мна 10 нежитлових будівель *(корпус №3 (будівля трансформаторної) – 29,8 кв.м (літра Р), будівлю адміністративного корпусу – 379,7 кв.м (літра Е), будівлю лісо цеху – 1 490.1 кв.м (літра У), корпус №49 (будівля столярної дільниці) – 3 029,0 кв.м (літра Г), споруда прохідної – 43,6 кв.м (літра К), будівлю цеху по виготовленню паркету – 253,6 кв.м (літра З), будівлю збірно – розбірного складу – 596,0 кв.м(літра М), будівлю деревообробної майстерні – 1 042,2 кв.м (літра Д), будівлю блок кімнати – 11,6 кв.м (літра С), будівлю блок кімнати – 14,2 кв.м (літра И)* або 54,03% від майнового комплексу (площа 12 752 кв.м), який розташований за адресою: м. Київ, пров. Радищева, 18;
- 1 свідоцтво на право власності на нежитловий будинок – магазин площею 157,0 кв.м, який розташований за адресою: м. Київ, вул. Героїв Севастополя, 10 В (літра А), або 75,48%нежитлових об'єктів, що розташовані за даною адресою (208, 0 кв.м).

Інформацію щодо вищевказаних 29 об'єктів нерухомості внесено до державного реєстру речових прав на нерухоме майно на підставі вищезазначених 29 свідоцтв на право власності, *а саме: від 27.07.2001 серії НБ № 0100014258, від 17.09.2002 серії НБ № 010005790, від 27.09.2002 серії НБ № 010005690, від 11.12.2002 серії НБ*

№ 010006448, від 17.06.2004 серії САА № 181683, від 12.07.2004 серії САА № 181864, від 14.03.2005 серії ЯЯЯ. № 376416, від 20.04.2005 серії ЯЯЯ. № 376339, від 28.09.2005 серії ЯЯЯ. № 479970, № 479971, від 09.11.2005 серії ЯЯЯ № 734551, №734552, від 11.05.2006 серії ЯЯЯ № 501552, від 01.03.2006 серії ЯЯЯ. № 734941, № 734942, № 734943, № 734944, № 734945, № 734946, № 734947, № 734948, № 734949, від 27.12.2006 серії ЯЯЯ.№ 802311, від 28.02.2008 серії САВ № 552808, № 552809, від 24.02.2010 серії САВ № 922048, від 12.01.2011 серії САЕ № 178877 від 16.02.2011 серії САЕ № 178093, від 05.03.2011 серії САЕ № 300371.

Інформаційна довідка про майно внесене до державного реєстру речових прав на нерухоме майно станом на 01.10.2017 у додатку 15 до аудиторського звіту

Враховуючи вищенаведене у ВАТ «Меридіан» ім. С. П. Корольова відсутні право установчі документи, що підтверджують право власності на **49 об'єктів нерухомості загальною площею 61 457,48 кв.м,**які входять до статутного фонду Товариства, а саме:

по бульвару Вацлава Гавела, 8 на 41 об'єктів нерухомості загальною площею 55 544,28 кв.м: *корпус № 21 (склад готової продукції, інв. № 23) - 2030,00 кв.м;корпус №24 (склад металу, інв. № 25) - 1520,00 кв.м;корпус №56 (складський, інв. № 22837) - 698,00 кв.м;корпус заготівельного відділу (інв. №55272) - 504,00 кв.м;блок кімната (інв. № 28179) - 210,00 кв.м; корпус № 100 (будівля склад, інв. № 39385) - 684,00 кв.м; виробничий корпус (інв. № 46156) - 639,00 кв.м; корпус № 49 (виробничий, інв. № 46157) - 1300,00 кв.м; кафе «Минутка» (інв. № 22456) - 190,00 кв.м; кафе"Минутка" (інв. № 34358) - 145,00 кв.м; корпус № 46 (інв. № 270) - 4707,00 кв.м; корпус № 32 (кузня, інв. № 22268) - 455,00 кв.м; корпус 52 (інв. № 54537) - 140,00 кв.м; об'єкт -4 (МСЧ, інв. №71) - 1637,80 кв.м; споруда охорони «Блок-пост» (інв. № 62342) - 6,00 кв.м; павільйон кострома (інв. № 46457) - 161,00 кв.м; корпус № 62 (склад, інв. № 32592) - 235,00 кв.м; корпус № 58 (склад ЦКЦ, інв. № 26212) - 5650,00 кв.м; корпус № 55 (складський, інв. № 22838) - 802,00 кв.м; корпус № 57 (складський, інв. № 22839) - 648,00 кв.м; корпус № 36 (технологічний, інв. № 22786) - 3444,00 кв.м; павільйон (інв. № 80009) - 240,00 кв.м.; кіоск 2,4 х 3,2 (інв. № 62533) - 7,68 кв.м; корпус № 120 (склад готової продукції, інв. № 51072) - 3696,00 кв.м; корпус № 20 (склад металу, інв. № 24707) - 1702,00 кв.м; блок корпус № 45 (інв. № 26487) –251,50 кв.м; РБУЗ-ДАРАДИОПРИБОР (інв. № 55273) - 28,00 кв.м; будівля блок-кімнати (інв. №28735) - 27,00 кв.м; корпус № 2 (будівля, інв. №8) - 4217,00 кв.м; будівля складу (інв. № 1022) - 127,00 кв.м; будівля складу (інв. № 22) - 320,00 кв.м; виробничий корпус № 25 (інв. № 6) - 8859,00 кв.м; виробничий корпус № 50 (інв. № 32) - 1266,00 кв.м; збірно-розбірний склад (інв. № 55274) - 200,00 кв.м; збірно-розбірний склад (інв. № 55275) - 200,00 кв.м; корпус № 26 (інструментальний, інв. № 4) - 5417,00 кв.м;інженерний корпус № 27 (інв. № 3) - 7640,00 кв.м; контрольно-пропускний пункт (інв. № 61980) - 10,00 кв.м; корпус № 47 (мех. майстерня) (інв. № 36) – 608,00 кв.м; побутове приміщення корпус № 44 (інв. № 37) - 1559,00 кв.м; склад (інв. № 11474) - 15,00 кв.м та корпус 51 (інв. № 22270) - 100,00 кв.м*

по пров. Радищева, 18 на 8 об'єктів нерухомості загальною площею 5 862,2 кв.м:*блок кімната (інв. №5148) - 601,8 кв.м, блок-кімната (інв. №29633) 718,50 кв.м, корпус тарної дільниці (інв. №33785) - 325,00 кв.м, склад №1 (інв. №62694) - 125,00 кв.м, склад №2 (інв. №62695) - 136,10 кв.м, склад №3 (інв. №62696) - 190,50 кв.м, споруда контейнерного типу (інв. №39374) - 450,3 кв.м, шлях під козловий кран (інв. №33789) - 3315,00 кв.м.*

***Довідково:** Відповідно до пункту 1 частини першої статті 2 Закону України «Про*

*державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» від 1 липня 2004 року № 1952-IV (далі – Закон № 1952-IV) [15]**державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень** (далі – державна реєстрація прав) – **це офіційне визнання і підтвердження державою фактів набуття, зміни або припинення речових прав на нерухоме майно, обтяжень таких прав шляхом внесення відповідних відомостей до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно** (далі – Державний реєстр прав).*

*Згідно з положеннями пункту 2 частини першої статті 4 Закону № 1952-IV [15]**підлягає право власності на об'єкти нерухомості.** В свою чергу, ст. 5 даного закону зазначено, у Державному реєстрі прав реєструються речові права та їх обтяження на земельні ділянки, а також на об'єкти нерухомого майна, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких неможливе без їх знецінення та зміни призначення, а саме: підприємства як єдині майнові комплекси, житлові будинки, будівлі, споруди, а також їх окремі частини, квартири, житлові та нежитлові приміщення.*

Водночас, згідно з пунктом 2 частини першої статті 395 Цивільного кодексу України [3], право користування є одним з видів речових прав на чуже майно.

Частина перша статті 182 Цивільного кодексу [3] наголошує на тому, що речові права на нерухомі речі підлягають державній реєстрації.

Під державною реєстрацією речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень розуміється офіційне визнання і підтвердження державою фактів набуття, зміни або припинення речових прав на нерухоме майно, обтяжень таких прав шляхом внесення відповідних відомостей до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. (пункт 1 частини першої статті 2 Закону № 1952-IV[15]).

Таким чином, не забезпечення оформлення права власності на вищезазначені будівлі та споруди (49 об'єктів нерухомості загальною площею 61 457,48 кв.м), що становлять статутний капітал Товариства, створює ризики зловживань щодо незаконного заволодіння майном Товариства сторонніми особами, та, як наслідок, може призвести до втрати прав держави (корпоративні права 50% + одна акція), як співвласника таких об'єктів.

Аудиторським дослідженням питання ефективного та цільового використання комплексу будівель та споруд, розташованих по буд. Вацлава Гавела, 8, пров. Радищева, 18 та по вул. Героїв Севастополя, 10-в у м. Києві встановлено наступне.

Так, відповідно до інформації ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, загальна площа адміністративно-виробничих приміщень по 59 корпусах за адресою: бул. Вацлава Гавела, 8 у м. Києві складає 133 666,78 кв. м, з яких 61 908, 2 кв. м. (46,32%) – приміщення, задіяні у виробництві (адміністративні приміщення, науково-дослідні відділи, виробничі цехи, склади тощо); 47 430,48 кв. м (35,48%) – площі,які передані в оренду;11 751,10 кв. м. (8,79%) – площі загального користування (технічні приміщення та приміщення загального користування тощо); 12 577,0 кв. м. (9,41%) – вільні приміщення (не передані в оренду та не задіяні у виробництві). Загальна площа по 17 будівлях за адресою: пров. Радищева, 18 складає 12 754,0 кв. м., з яких: 10 650,2 кв. м. (83,52%) -- площі, що передані в оренду; 2 072,0 кв. м. (16,25%) - площі загального користування;29 кв. м. (0,24%) – приміщення, задіяні у виробництві. Нежитловий

будинок – магазин по вул. Героїв Севастополя 10,В передано в оренду ПАТ «Державний Ощадний Банк України» – 208,0 кв.м.(100%).

Довідка по обліку площі комплексу будівель ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова у додатку 16 до аудиторського звіту

Співвідношення використання адміністративно-виробничих приміщень ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова станом на 01.10.2017 по бульвару Вацлава Гавела, 8 та по пров. Радищева, 18 відображено на *рис. №28 та рис. №29.*

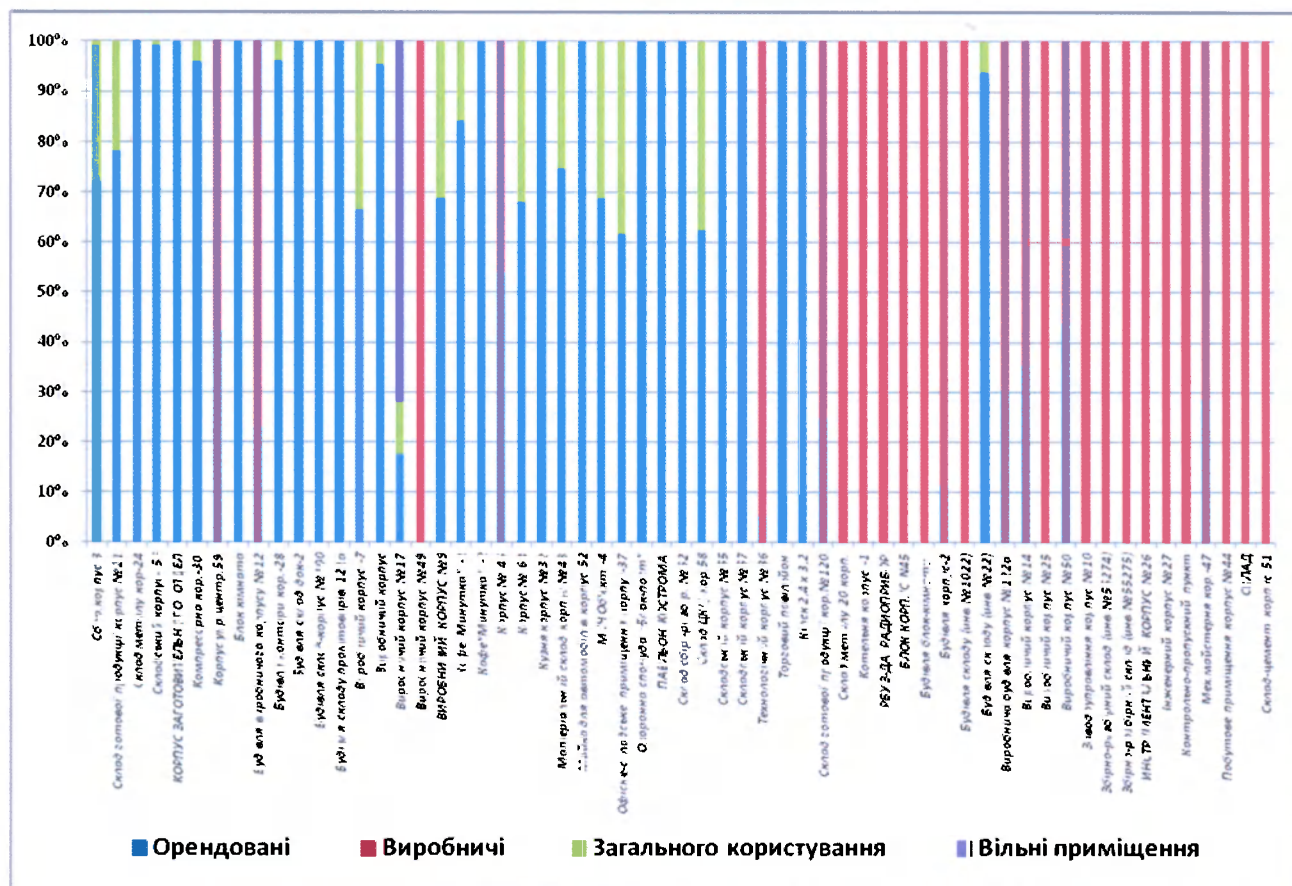

Рис. №28 Співвідношення використання адміністративно-виробничих приміщень ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова станом на 01.10.2017 по бульвару Вацлава Гавела,8

Рис. № 29 Співвідношення використання адміністративно-виробничих приміщень ВАТ «Мeридіан» ім. С.П. Корольова станом на 01.10.2017 по пров. Радищева, 18

Проведеним аудиторським дослідженням щодо ефективності управлінських рішень при договірних відносинах в частині укладених договорів по оренді приміщень встановлено, що у Товариства станом на звітні дати, а саме: на 01.03.2015 діяло 194 договорів оренди; станом на 01.01.2016 – 199 договорів; станом на 01.01.2017 – 212 договорів; станом на 01.10.2017 – 221 договорів.

Загальний розмір доходу від оренди за досліджений період становить 61 791, 7 тис. грн, а саме: (в т.ч.: з 01.03.2015 по 31.12.2015 – 23 880,9 тис. грн., з 01.01.2016 по 31.12.2016 – 31 456,5 тис. грн, з 01.01.2017 – 30.09.2017 – 27 947,1 тис. грн).

Відповідно даних бухгалтерського обліку по субрахунку 37730 «Розрахунки з орендарями» рахується дебіторська заборгованість в сумі 2 729,3 тис. гривень.

Слід зазначити, що порядок здачі в оренду нежитлових приміщень Товариства визначений внутрішнім Положенням «Про порядок розгляду питань щодо розпорядження та використання майна ВАТ «Меридіан» ім. С.П.Корольова»,яке затверджене наглядовою радою даного Товариства (протокол від 05.03.2008 року № 46), що розроблено відповідно до Цивільного та Господарського кодексів України, Законів України «Про господарські товариства», «Про власність», «Про управління об'єктами державної власності», Положення «Про порядок здійснення контролю за розпорядженням активами, що належать господарським товариствам» та затвердженого наказом Фонду державного майна України від 08.11.2005 №2946 (втратив чинність 26.07.2013).

Станом на 01.10.2017 рік Товариством передано в найм (користування) адміністративно-виробничі приміщення загальною площею 52 061,0 кв. м.

Відповідно до договорів найму приміщень суб'єктам господарювання передано в строкове платне користування.

Однак, відповідно до умов укладених договорів найму приміщень Товариством не надано Орендарям право користування земельними ділянками, на яких знаходяться орендовані будівлі (їх окремі частини) та право користування земельними ділянками, які прилягають до будівель. Також, договорами найму приміщень не передбачено справляння (відшкодування) з орендарів будівель плати за користування земельними ділянками. Плата за земельні ділянки під орендованими будівлями орендарями, відповідно не сплачувалась.

Проведеними зустрічними звірками в ТОВ «Тексіка», ТОВ «Авібудсервіс» та ТОВ «ЕНЕРГОМ», що є орендарями приміщень Товариства на підставі укладених договорів найму приміщень встановлено, договори на право користування земельними ділянками, на яких знаходяться орендовані будівлі (їх окремі частини) не укладались та плата за землю (відшкодування) не здійснювалась. Інші розрахунки, що наданні згідно до актів виконаних робіт (комунальні послуги та плата оренда приміщень) підтверджено в повному обсязі.

Зустрічні звірки в ТОВ «Тексіка», ТОВ «Авібудсервіс» та ТОВ «ЕРГОКОМ» в додатку 17 до аудиторського звіту.

> ***Довідково:** Ст. 796 Цивільного кодексу України [3] визначено, **що одночасно з правом найму будівлі або іншої капітальної споруди (їх окремої частини) наймачеві надається право користування земельною ділянкою, на якій вони знаходяться**, а також право користування земельною ділянкою, яка прилягає до будівлі або споруди, у розмірі, необхідному для досягнення мети найму.*
>
> *У договорі найму сторони можуть визначити розмір земельної ділянки, яка передається наймачеві.*
>
> *Якщо розмір земельної ділянки у договорі не визначений, наймачеві надається право користування усією земельною ділянкою, якою володів наймодавець.*
>
> *Якщо наймодавець не є власником земельної ділянки, вважається, що власник земельної ділянки погоджується на надання наймачеві права користування земельною ділянкою, якщо інше не встановлено договором наймодавця з власником земельної ділянки.*
>
> *Ст. 797 даного кодексу, також визначено, **що плата, яка справляється з наймача будівлі або іншої капітальної споруди (їх окремої частини), складається з плати за користування нею і плати за користування земельною ділянкою[3].***
>
> *Також, п.287.7 ст. 287 Податкового кодексу України [5] визначено, що у разі надання в оренду земельних ділянок (у межах населених пунктів),окремих будівель (споруд) або їх частин власниками та землекористувачами податок за площі, що надається в оренду обчислюється з дати укладання договору оренди земельної ділянки або з дати укладання договору оренди будівель (їх частин).*

Отже, внаслідок не визнання в договорах найму приміщень розміру земельних ділянок, які передаються орендарям та плати за них, Товариством протягом досліджуваного періоду недоотримано плату за землю від орендарів в сумі **7 519,0 тис. гривень.**

Відповідно до наказу заступника Голови Правління ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова Акимової А.О. від 09.10.2017 № 97 інвентаризаційною комісією *(голова комісії – головний інженер Рогальський В.С. та заступник голови комісії – головного бухгалтера Нескоромова І.М. члени комісії: заступник голови правління з виробництва Покидько С.В., заступника Голови Правління з комерційних питань – директор Торгового дому «Меридіан» Проценко Ю.О., заступника головного бухгалтера Клименко Р.С., бухгалтера – ревізора Лахомова К.М.)* за участю державних фінансових аудиторів проведено інвентаризацію будівель та споруд балансоутримувачем, яких ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, зокрема комплексу будівель та споруд розташованих по бульвару Вацлава Гавела,8 у м. Києві.

Копія наказу ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова від 09.10.2017 № 97 у додатку 18 до аудиторського звіту

За результатами проведених в ході інвентаризації оглядів нежитлових приміщень встановлено, що ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова не в повному обсязі використовує наявні основні фонди, зокрема виробничі приміщення (корпуса), загальною площею 12 577 кв. м., що становить 8,58% загальної площі (корпус №17 – 10540 кв. м., корпус №12 – 2037 кв. м), які потенційно можуть бути передані в оренду.

Акт інвентаризації нежитлових приміщень ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова в додатку 19 до аудиторського звіту

Всі зазначені вільні приміщення опалюються, вони є електрифікованими, оснащені водопроводом і каналізацією та за умови проведення ремонту можуть бути передані в оренду за ринковими цінами.

Слід зазначити, що протягом періоду з 01.03.2015 по 01.10.2017 ВАТ «Меридіан» несло витрати на опалення приміщень (корпусів (№ 12 та № 17), які не використовувалися, на загальну суму 894,87 тис. грн, а саме: витрати на опалення корпусу №12 склали - 299,05 тис. грн та витрати на опалення корпусу № 17 склали – 595,83 тис. гривень.

З метою залучення потенційних орендарів, Товариством розміщено інформацію, щодо надання в оренду приміщень, які не використовуються ним у господарській діяльності лише на корпоративному сайті ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова.

Також, згідно пояснення головного бухгалтера Товариства Нескоромової І.М. *«для залучення потенційних орендарів на вільні площі Товариством провадяться заходи, а саме: постійний моніторинг об'яв щодо передачі нерухомого майна в оренду, розміщених у засобах масової інформації та в мережі Інтернет, а також інформації, що надійшла на телефон або в письмовому вигляді для встановлення економічно виправданих і обґрунтованих розмірів орендної плати, забезпечення відкритості, прозорості процедури надання нерухомого майна в оренду та поширення інформації про передачу в оренду нерухомого майна в друкованих засобах масової інформації (aviso.ua), мережі Інтернет (realt.ua, 100 realt.ua, dom.ria.com, est.ua, olx.ua), на офіційному сайті підприємства, зовнішня реклама».*

Пояснення головного бухгалтера ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова Нескоромової І.М. в додатку 20 до аудиторського звіту

За умови проведення реконструкції адміністративно-виробничих корпусів та перепланування їх приміщень Товариство має можливість отримати додаткові корисні площі для передачі їх в оренду та отримання додаткових обігових коштів.

За наявними в Товаристві договорами середня вартість оренди 1 кв. м. виробничого приміщення по бульвару Вацлава Гавела, 8 (Івана Лепсе, 8) в середньому складає 60 гривень.

Таким чином, активізація маркетингових дій Товариством на ринку оренди нерухомості, навіть в умовах низького попиту, надасть змогу отримувати додаткові доходи в середньому щомісячно становитимуть 754,6 тис. грн без урахування частки відшкодування орендарями комунальних, експлуатаційних та інших витрат ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, за рахунок передачі в оренду незадіяних у виробничому процесі нежитлових приміщень, тоді як по них Товариство понесено витрати на їх утримання, що призвело до неефективних витрат на 894,87 тис. гривень.

Розрахунок понесених Товариством витрат на опалення корпусів № 12 та № 17 в додатку 21 до аудиторського звіту

Водночас, слід зазначити, що протягом періоду, який підлягав дослідженню 3-й поверх виробничого приміщення корпусу №46 площею 1036,5 кв. м

Товариством, також не використовувався. Зазначене приміщення протягом періоду з 01.03.2015 по 01.07.2017 не опалювалось, витрати на утримання приміщення Товариством не здійснювалось.

На момент проведення аудиту Товариством укладено договір оренди з Фізичною особою-підприємцем Луцковським Вадимом Сергійовичем (договір майнового найму від 20.04.2017 №1775), відповідно до якого 3-й поверх корпусу №46 зданий в оренду.

Під час огляду адміністративно-виробничих корпусів №3, №56, №59 Товариства за адресою: вул. Вацлава Гавела, 8, що здані в найм 89 орендарям(40% від усіх укладених договорів найму приміщень) розбіжностей щодо розміру площ та умов використання орендованих приміщень з умовами укладених договорів найму, не встановлено.

Акти контрольних обмірів орендованих площ в корпусах № 3, №56, №59 у додатку 22 до аудиторського звіту.

При цьому, проведеною інвентаризацією встановлено, що частина нежитлового приміщення, що знаходиться за адресою: м. Київ, буд. І. Лепсе, 8, корпус № 59 поверх 8 загальною площею 215,0 кв. м. та корпус № 3 поверх 2 загальною площею 15,0 кв. м. перебуває у безоплатному користуванні 637 представництва замовника Міністерства оборони України, яке не здійснює оплату за користування приміщеннями та не відшкодовує вартість їх утримання.

Акт огляду майна ВАТ «Меридіан» за адресою м. Київ. бульвар Вацлава Гавела, 8, яким користується 637 представництво замовника у додатку 23 до аудиторського звіту.

Інвентаризацію проведено за участю начальника 637 представництва замовника Міністерства оборони України Трачука Дмитра Володимировича.

До аудиту надано договір про співробітництво від 17.04.2015 № 170415, який укладено між ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, в особі Голови правління Проценка В.О. та Представництвом замовника № 637, в особі Начальника Трачука Д.В.

Предметом вищезазначеного договору є співробітництво сторін у напрямках розміщення та забезпечення діяльності Представництва на території Товариства з метою контролю якості продукції оборонного призначення на всіх стадіях розроблення, виробництва, модернізації, постачання, монтажу і ремонту відповідно до вимог нормативних документів, технічної документації умов контрактів (договорів), зокрема шляхом забезпечення необхідним службовими приміщеннями, що знаходяться за адресою: м. Київ, буд. І. Лепсе, 8, корпус №59 поверх 8 загальною площею 215,0 кв. м. та корпус №3 поверх 2 загальною площею 15,0 кв. м. Службові приміщення згідно з умовами договору надаються Представництву на безоплатній основі. Термін дії договору до 25.02.2018 року.

Також до аудиту надано акт здачі-приймання від 17.04.2015 до договору від 17.04.2015 №170415 укладений між Товариством та Представництвом щодо передачі службових приміщень, що знаходяться за адресою: м. Київ, буд. І. Лепсе,

8, корпус №59 поверх 8 загальною площею 215,0 кв. м. та корпус №3 поверх 2 загальною площею 15,0 кв. метрів.

Довідково. *Пунктами 3, 4, 5 та 12 Положення про представництва державних замовників з оборонного замовлення на підприємствах, в установах і організаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.09.2009 року № 1107[26] визначено, що державні замовники можуть утворювати на підприємствах свої представництва або залучати до цієї роботи на договірній основі існуючі представництва інших державних замовників.*

Державні замовники розміщують свої представництва на окремих підприємствах або кількох підприємствах на період виконання такими підприємствами оборонних замовлень, розміщених цими державними замовниками, або на інший період. Рішення про утворення на підприємствах представництв чи їх ліквідацію (розформування) приймається державними замовниками. Державний замовник та керівник конкретного підприємства узгоджують питання, пов'язані з розміщенням та забезпеченням діяльності представництва на підприємстві.

Пiд час державного фінансового аудиту направлено звернення від 29.11.2017 №26-07-14-14/11621 до Управління військових представництв Міністерства оборони України, щодо надання відповідних документів про узгодження Міністерством оборони України з ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова питань, пов'язаних з розміщенням та забезпеченням діяльності представництва на цьому підприємстві відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2009 року №1107 [26].

Управління військових представництв Міністерства оборони України на вищевказаний запит Північного офісу Держаудитслужби повідомлено, що питання розміщення та забезпечення діяльності представництва на підприємстві, належить виключно до Державного замовника на підприємстві на підставі п. 12 Положення про представництва державних замовників з оборонного замовлення на підприємствах, в установах і організаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.09.2009 року № 1107, а саме: - «Державний замовник та керівник підприємства узгоджують питання, пов'язанні з розміщенням та забезпеченням діяльності представництва на підприємстві, а саме: документацією, довідниками та науково-технічною інформацією, які необхідні для здійснення контролю за якістю продукції оборонного призначення та здійснення її приймання; контрольно-вимірювальними приладами, інструментами та оснащенням, а також можливістю залучення працівників підприємства для проведення випробувань, здійснення контролю якості та приймання продукції оборонного призначення; обладнаними службовими приміщеннями згідно із санітарними нормами, послугами з ведення таємного та нетаємного діловодства, засобами зв'язку та оргтехнікою, а також у разі необхідності приміщеннями для осіб, що прибувають для отримання та супроводу продукції оборонного призначення (у разі необхідності); допуску персоналу представництв до службових, виробничих і складських приміщень підприємства у порядку, встановленому на підприємстві; за можливості усіма видами соціально-побутового та медичного обслуговування цивільного персоналу представництв нарівні з відповідними категоріями працівників підприємства.

Запит Північного офісу Держаудитслужби Лист від 29.11.2017 №26-07-14-14/11621 та відповідь Управління військових представництв Міністерства оборони України від 06.12.2017 року №259/3764 в у додатку 24 до аудиторського звіту.

Загальна розрахункова сума витрат на утримання 637 представництва замовника (комунальні послуги, оренда приміщення) у період з 01.03.2015 по 01.10.2017 склала 558,67 тис. грн, в тому числі комунальні послуги – 106,84 тис. грн (опалення – 30,23 тис. грн, електроенергія – 70,86 тис. грн та водопостачання – 5,74 тис. грн) та оренда приміщення – 345,00 тис. грн (230,0 кв. м. х 50,0 грн. х 24 міс = 254,40 тис. грн.)

Розрахункові витрати на утримання представництва замовника 637 Міністерства оборони за березень – грудень 2015 року, за 2016 рік та за січень-вересень 2017 року у додатку 25 до аудиторського звіту.

Неналежний рівень організації роботи з оформлення технічної документації та правовстановлюючих документів на право постійного користування земельними ділянками створює ризики зловживань щодо незаконного заволодіння майном Товариства сторонніми особами, та, як наслідок, можливої втрати ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова контролю за такими земельними ділянкам.

Під час проведення аудиту встановлено, що на Товариства відсутні (не оформленні) правовстановлюючі документи на земельні ділянки на яких розташовані адміністративно - виробничий комплекс, за адресами: м. Київ, Солом'янський р-н, бульвар Вацлава Гавела (бульвар Івана Лепсе), 8, м. Київ, Солом'янський р-н, пров. Радищева, 18, м. Київ, Солом'янський р-н, вул. Герої Севастополя, 10-В, загальною площею 22,0144 га.

Згідно з відомостями Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та реєстру прав власності на нерухоме майно станом на час проведення аудиту за Товариством не зареєстровані речові права на використання вищезазначених земельних ділянок.

Під час проведення аудиторського дослідження направлено запит до Департаменту земельних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради Київської міської державної адміністрації від 29.11.2017 № 26-07-13-15/11601, та до Головного управління Держгеокадастру у м. Києві від 12.10.2017 № 26-07-14-14/1022 щодо надання інформації про статус, розмір та цільове призначення земель, які перебувають у власності та/або користуванні Товариства.

Запити Північного офісу Держаудитслужби від 29.11.2017 №26-07-13-15/11601 та 12.10.2017 №26-07-14-14/1022 в додатку 26 до аудиторського звіту

Головне управління Держгеокадастру у м. Києві, листом від 08.11.2017 року № 19-260.10-8029/2-17 повідомило, що 01.12.2015 року державним кадастровим реєстратором Головного управління Держгеокадастру у м. Києві за заявами ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова внесено відомості до державного земельного кадастру за наступними кадастровими номерами: 8000000000:69:028:005, 8000000000:69:011:0037, 8000000000:69:032:0001, 8000000000:69:018:005 на загальну площу 22,0936 га, однак відомості про державну реєстрацію речових

прав на вищезазначені земельні ділянки від органу державної реєстрації прав до головного управління Держгеокадастру у м. Києві не надходили.

Лист Головного управління Держгеокадастру у м. Києві від 08.11.2017 року №19-260.10-8029/2-17 у додатку 27 до аудиторського звіту.

Для з'ясування стану дотримання Товариством законодавства з обліку земельних ділянок, якими користується об'єкт аудиту, слід звернутись до норм та положень Земельного кодексу України від 25 жовтня 2001 року № 2768-ІІІ(далі – Кодекс №2768-ІІІ)[28], адже він разом із Конституцією України від 28.06.1996 [29]та прийнятими відповідно до них нормативно - правовими актам, безпосередньо регулює земельні відносини.

Згідно зі статтею 125 Кодексу №2768-ІІІ[28]право власності на земельну ділянку та право постійного користування земельною ділянкою виникають з моменту державної реєстрації цих прав.

> ***Довідково:*** *Відповідно до пункту 1 частини першої статті 2 Закону № 1952-IV[26]**державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень** (далі – державна реєстрація прав) – це офіційне визнання і підтвердження державою фактів набуття, зміни або припинення речових прав на нерухоме майно, обтяжень таких прав шляхом внесення відповідних відомостей до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно (далі – Державний реєстр прав).*
>
> *Згідно з положеннями пункту 2 частини першої статті 4 Закону № 1952-IV [26] підлягає право постійного користування земельної ділянки.*
>
> *Водночас згідно з пунктом 2 частини першої статті 395 Цивільного кодексу України [19], право користування є одним з видів речових прав на чуже майно.*
>
> *Частина перша статті 182 Цивільного кодексу [19] наголошує на тому, що речові права на нерухомі речі підлягають державній реєстрації.*
>
> *Під державною реєстрацією речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень розуміється офіційне визнання і підтвердження державою фактів набуття, зміни або припинення речових прав на нерухоме майно, обтяжень таких прав шляхом внесення відповідних відомостей до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. (пункт 1 частини першої статті 2 Закону № 1952-IV [26]).*

Виходячи з цих норм, Товариство не має право постійного користування земельними ділянками за адресами: м. Київ, Солом'янський р-н, бульвар Вацлава Гавела (бульвар Івана Лепсе), 8, м. Київ, Солом'янський р-н, пров. Радищева, 18, м. Київ, Солом'янський р-н, вул. Герої Севастополя, 10В загальною площею 22,0144 га.

Отже, Товариством не вжито достатніх заходів щодо оформлення правовстановлюючих документів користування даними земельними ділянками, які знаходяться у розпорядженні Товариства впродовж тривалого часу, що створює ризики зловживань щодо незаконного заволодіння майном Товариства сторонніми особами, та, як наслідок, можливої втрати ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова контролю за такими земельними ділянкам.

Щодо сплати податку на землю

До аудиту надано податкові декларації зі сплати податку за землю за 2015, 2016 та 2017 роки, згідно з якими Товариством задекларовано земельний податок

на загальну суму 16 112,4 тис. грн, у тому числі за березень-грудень 2015 рік – на суму 1 811,1 тис. грн, за 2016 рік – на суму 11 526,5 тис. грн та за 9 місяців 2017 року - на суму 4 560,5 тис. гривень.

Станом на 01.10.2017 в бухгалтерському обліку Товариства перебувала поточна кредиторська заборгованість зі сплати земельного податку на суму 192,4 тис. гривень.

Фактично за 2015-2017 роки Товариством перераховано до бюджету м. Києва кошти на сплату земельного податку на загальну суму 15 920,0 тис. грн тому числі за березень – грудень 2015 році сплачено земельного податку на суму 2 200,7 тис. грн, у 2016 році сплачено земельного податку на суму 9 875,6 тис. грн; за 9 місяців 2017 році сплачено земельного податку на суму 3 843,7 тис. гривень.

Довідково: *Об'єктом оподаткування є земельні ділянки, які перебувають у власності або користуванні (підпункт 270.1.1 пункту 270.1 статті 270 Податкового кодексу України [5]).*

Відповідно до пунктів 269.1.1 та 269.1.2 статті 269 Податкового кодексу України (далі – Податковий кодекс) [5] ***платниками земельного податку є власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувачі****.*

Землекористувачі *– це юридичні та фізичні особи (резиденти і нерезиденти), яким відповідно до закону надані у користування земельні ділянки державної та комунальної власності, у тому числі на умовах оренди (підпункт 14.1.73 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу [5]).*

Власники землі та землекористувачі сплачують плату за землю з дня виникнення права користування земельною ділянкою *(пункт 287.1 статті 287 Податкового кодексу[5]).*

Відповідно до статті 125 Земельного кодексу України [6] ***право постійного користування земельною ділянкою виникає з моменту державної реєстрації цих прав. Пункт 2 частини першої статті 4 Закону про державну реєстрацію прав*** *[12] також наголошує на тому, що право постійного користування земельною ділянкою підлягає державній реєстрації.*

Водночас згідно з пунктом 2 частини першої статті 395 Цивільного кодексу України [3] право користування є одним з видів речових прав на чуже майно.

Частина перша статті 182 Цивільного кодексу [3] також наголошує на тому, що речові права на нерухомі речі підлягають державній реєстрації.

Під ***державною реєстрацією речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень розуміється офіційне визнання і підтвердження державою фактів набуття****, зміни або припинення речових прав на нерухоме майно, обтяжень таких прав шляхом внесення відповідних відомостей до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. (пункт 1 частини першої статті 2 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» [12]).*

Підставою для нарахування земельного податку є дані державного земельного кадастру *(пункт 286.1 статті 286 Податкового кодексу [5]).*

Відомості про розподіл земель між власниками та користувачами вносяться до Державного земельного кадастру відповідно до даних Державного реєстру речових прав на нерухоме майно (частина 9 статті 21 Закону України «Про Державний земельний кадастр» [])

В Товариства відсутні (не оформленні) правоустановчі документи на земельні ділянки на яких розташовані виробничі потужності Товариства.

При цьому згідно з відомостями Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та реєстру прав власності на нерухоме майно станом на час проведення аудиту суб'єкт господарювання не зареєстрував речові права на використання земельних ділянок на яких розташовані виробничі потужності Товариства.

Отже, Товариством через не проведення у встановленому законом порядку державної реєстрації права постійного користування земельними ділянками фактично не оформлено право постійного користування земельними ділянками загальною площею 22,0144 га:

- 19,1366 га, на яких розташовані об'єкти нерухомості Товариства за адресою бульвар Вацлава Гавела (бульвар Івана Лепсе), 8;
- 2,7531 га на яких розташовані об'єкти нерухомості Товариства за пров. Радищева, 18;
- 0,0599 га, на якій розташований магазин Товариства вул. Герої Севастополя, 10В.

Довідково:*Товариство розраховує земельний податок на основі щорічних довідок про нормативну грошову оцінку земельних ділянок, виданих Департаментом земельних ресурсів Виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація).*

Отже, як випливає з викладеного, Товариство не є землекористувачем земельних ділянок, у розумінні цього терміна, встановленого Податковим кодексом, а тому підстав для сплати Товариством земельного податку відсутнє.

4. Запроваджена організація внутрішнього контролю не забезпечує своєчасне та повною мірою виявлення проблем у діяльності Товариства та може призвести до надання уповноваженим користувачам недостовірної інформації.

Під час аудиторського дослідження встановлено, що в дослідженому періоді Товариством не повною мірою здійснювався комплекс заходів для запобігання окремих негативних наслідків, які виникли при діяльності Товариства, про що свідчить інформація, викладена у попередніх розділах звіту.

Склад Наглядової ради Товариства відповідно до Статуту складає 7 членів, склад Ревізійної комісії відповідно до Статуту складає 3 члени.

Склад вищезазначених органів обраний Загальними зборами акціонерів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова 25 березня 2010 року (протокол №12)

Станом на 01.03.2015 Наглядова рада працювала в складі 6 членів, у зв'язку з припиненням повноважень члена наглядової ради Згурського В.А. (в зв'язку з його смертю)

Станом на 30.09.2017 року змін у складі зазначених органів не відбувалось.

Під час аудиторського дослідження встановлено, що відповідно до протоколу чергових загальних зборів акціонерів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова від 30.04.2015 №13 на порядок денний поставлені питання щодо прийняття рішення про припинення повноважень Голови та членів наглядової ради Товариства, обрання членів наглядової ради Товариства; прийняття рішення

про припинення повноважень Голови та членів ревізійної комісії Товариства та обрання членів ревізійної комісії Товариства.

Загальна кількість голосів акціонерів – власників голосуючих акцій товариства, які зареєструвалися для участі у річних загальних зборах акціонерів: 932066 голосів.

За результатами проведеного голосування щодо припинення повноважень Голови та членів наглядової ради Товариства рішення не прийнято (проти проголосували 526387 голосів, що становить 56,475%) таким чином, прийнято рішення не припиняти повноваження голови та членів наглядової ради Товариства.

Також, за результатами голосування щодо припинення повноважень Голови та членів ревізійної комісії Товариства рішення не прийнято (проти проголосували 527023 голосів, що становить 56,544%) таким чином, прийнято рішення не припиняти повноваження голови та членів ревізійної комісії Товариства.

Аналогічна ситуація склалася під час загальних зборів акціонерів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, які відбулися 31.03.2017 (протокол №14 ВІД 31.03.2017) рішення щодо припинення повноважень Голови та членів наглядової ради та ревізійної комісії не прийнято (проти проголосували 526834 голосів, що становить 56,11% та 526802 голосів, що становить 56,107% відповідно) таким чином, прийнято рішення не припиняти повноваження голови та членів наглядової ради та ревізійної комісії Товариства.

Отже, на Товаристві склад наглядової ради та ревізійної комісії не змінний з 2010 року.

Також, слід зазначити, що будь – які винагороди складу наглядовій раді Товариством протягом досліджуваного періоду не виплачувались.

Відповідно до Статуту, роботою правління Товариства керує Голова правління, який обирається загальними зборами акціонерів терміном на 5 років. У разі його тимчасової відсутності або довгострокового припинення повноважень, його обов'язки виконує перший заступник в термін до скликання загальних зборів.

Контракт з Головою Правління від імені Товариства укладається органом, який здійснює функцію управління державною часткою до реалізації в процесі приватизації в повному обсязі або частково держаної частки у статутному фонді Товариства (пункт 7.25 Статуту).

До компетенції Правління належать всі питання діяльності Товариства , крім тих, що віднесені до компетенції інших органів Товариства. До виключної його компетенції належать: розробка проектів річного бюджету, бізнес-планів, програм фінансово-господарської діяльності Товариства; розробка та затвердження поточних фінансово-господарських планів і оперативних завдань Товариства та забезпечення їх реалізації; організація ведення бухгалтерського обліку та звітності Товариства, складання та надання наглядовій раді квартальних та річних звітів Товариства до їх оприлюднення та (або) подання на розгляд загальних зборів акціонерів; розробка штатного розкладу та затвердження посадових інструкцій та посадових окладів працівників Товариства, та інше. (пункт 7.22 Статуту).

Слід зазначити, що в періоді з 01.03.2015 по 13.08.2017 року Голова правління Проценко В.О., виконував функції згідно до п.7.26 Статуту Товариства, яким визначено, що у випадку, коли дата закінчення повноважень Голови правління не співпадає з датою скликання загальних зборів, на яких обирається або переобирається голова правління, то у такому разі повноваження діючого Голови правління продовжується до дати ухвалення загальними зборами рішення про обрання або переобрання Голови правління.

Державним концерном «Укроборонпром», як суб'єктом управління корпоративними правами держави щодо ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, в особі тимчасово виконуючого обов'язки генерального директора Кострицького Володимира Віталійовича, з одного боку та Проценком В'ячеслава Олександровича, який обраний Головою Правління ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова (протокол Загальних зборів акціонерів від 31.03.2017 №14), з другого боку укладено контракт від 14.08.2017 №19 (далі – Контракт) [51] на термін з 14.08.2017 по 13.08.2018.

Вищезазначений Контракт є трудовим договором. На підставі Контракту виникають трудові відносини між Керівником та Товариством, які з боку останнього реалізуються ДК «Укроборонпром».

Керівник підзвітний Загальним зборам акціонерів, Наглядовій раді Товариства і ДК «Укроборонпром», у межах установлених чинним законодавством, статутом Товариства та цим контрактом (пункт 1.4 Контракту)[51].

Керівник зобов'язаний здійснювати оперативне управління Товариством, організовувати його виробничо-господарську, соціальну та іншу діяльність, забезпечувати виконання завдань, передбачених статутом Товариства та річним фінансовим планом. (пункт 2.2.1 Контракту) [51].

Дослідженням змісту контракту 14.08.2017 №19[51]встановлено, що Керівник зобов'язаний забезпечувати: виконання затвердженого річного з поквартальною розбивкою фінансового плану Товариства; прибуткову діяльність Товариства, діяльність керівника спрямована на збільшення прибутку Товариства, не повинна здійснюватися на шкоду Товариству; раціональне використання грошових коштів, що не використовується Товариством, шляхом їх розміщення на депозитних рахунках; недопущення в Товаристві заборгованості із виплати заробітної плати та інших грошових виплат працівникам та інше. (пункт 2.2.3 Контракту) [51].

Структуру Товариства формують фінансовий відділ, відділ контролінгу та оплаті праці, бухгалтерський відділ, відділ кадрів, відділ діловодства, відділ охорони праці та екологічної безпеки, відділ по роботі з орендарями, воєнізована охорона, режимно–секретний орган,відділ інформаційних технологій, відділ маркетингу та зовнішньої діяльності, служба якості та метрологічного забезпечення, відділ продажу, відділ матеріального постачання та комплектації виробів, відділ головного технолога, відділ головного енергетика, виробничо–диспетчерський відділ, цехи тощо.

Положення про відділи, цехи та служби, а також посадові інструкції відповідальних фахівців Товариства, затверджені головою правління Проценком В.О.

Наказом Товариства від 22.11.2010 № 93 затверджено розподіл повноважень між головою правління та заступниками голови Товариства.

На виконання Закону України від 16.07.1999 № 966-XIV «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні»[14], Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної, комунальної власності», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 26.12.2006 № 1213[41] з метою забезпечення єдиних методологічних принципів організації та ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, наказом від 29.01.2016 № 12 затверджено облікову політику ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова (далі – Облікова політика). Відповідно до п. 2.3 Облікової політики ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова[55] фінансова звітність у 2015 - 2017 роках складається за Міжнародними стандартами фінансової звітності.

Дослідженням відповідності облікової політики Товариства вимогам законодавства встановлено, що облікова політика Товариства відповідає вимогам Наказу 1213 [41]

Ведення бухгалтерського обліку в Товаристві здійснюється за єдиним робочим планом рахунків, розробленим на підставі Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженого Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 №291.

Для ведення бухгалтерського обліку ВАТ «Меридіан» застосовує облікові регістри, адаптовані до системи обліку з використанням комп'ютерної техніки. Товариство використовувало комп'ютерну програму 1С: Підприємство 8.0.

На виконання п. 5.1 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95 № 88[42], Головою правління ВАТ «Меридіан» Проценком В.О. наказом від 22.05.2017 №52 створено експертну комісію для проведення попередньої експертизи цінності службових документів і відбору їх до знищення та затверджено графік документообігу.

Товариством з працівниками укладено низку договорів про повну матеріальну відповідальність.

У 2015 - 2016 роках під час проведення річних інвентаризацій лишків та нестач нестачу активів, у т. ч. основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів не встановлено.

В ході аудиту з метою документального та фактичного підтвердження виду, обсягу і якості операцій та розрахунків для з'ясування та повноти відображення в обліку ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова ініційовано проведення зустрічних звірок в ТОВ «Торнодо – 8», ПАТ «Макрохім», ТОВ «ТД ВК Альянс», ТОВ «Технотел Стандарт» та ТОВ «ВКФ «Сталькомплект».

Проведеними зустрічними звірками стан взаєморозрахунків підтверджено в повному обсязі.

Зустрічні звірки в ПАТ «Макрохім» від 20.12.2017 року №10-31/1122, в ТОВ «ТД ВК Альянс» від 22.12.2017 року №08.08.22/48, в ТОВ «Технотел Стандарт»

від 26.12.2017 року № 09-31/1137 та в ТОВ «ВКФ «Сталькомплект» від 26.12.2017 року №07-31/1136 в додатку 28 до аудиторського звіту.

Аудитом встановлено, що в Товаристві відсутній підрозділ, щодо здійснення функцій внутрішнього контролю, завданнями якого мало стати надання оцінки стану збереження активів та інформації, стану управління державним майном, правильності ведення бухгалтерського обліку та достовірності фінансової звітності тощо. Проте, в штаті Товариства наявна посада бухгалтера-ревізора, до повноважень якої відноситься здійснення таких функцій.

Так, відповідно до посадової інструкції головною метою бухгалтера – ревізора є проведення планових та спеціальних перевірок господарсько-фінансової діяльності. Головними обов'язками бухгалтера – ревізора є здійснення планових та спеціальних ревізій господарсько-фінансової діяльності Товариства, своєчасне оформлення результатів перевірок і дача їх керівництву для прийняття необхідних заходів, надання оперативних даних про порушення та недоліки з обліку товарно-матеріальних цінностей, основних засобів та своєчасне відображення їх в бухгалтерському обліку.

З метою забезпечення додаткового контролю та запобігання допущення порушень і помилок, які можуть впливати на формування статей доходів і витрат та фінансового результату, Товариство щорічно проводить зовнішній аудит, який є обов'язковим відповідно до ст. 86, 90 Господарського Кодексу [4], ст. 8 Закону України № 3125 – XII [17], ст. 13 та ст. 18 Закону України № 1576 – XII [18], ст. 75, 76 Закону України № 514 – VI [8]. У висновках, складених зовнішніми аудиторами, за результатами наданих аудиторських послуг, підтверджені показники балансу,які дають дійсне і повне уявлення про реальний склад активу, пасиву та акціонерного капіталу на звітні дати. Товариством за надані аудиторські послуги сплачено протягом досліджуваного періоду 139,3 тис. гривень.

Загалом, за результатами проведеної оцінки система внутрішнього контролю ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова заслуговує на умовно позитивну оцінку.

III. Висновки

Результати державного фінансового аудиту ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова засвідчили, що у досліджуваному періоді Товариством досягнуто мету діяльності – одержання прибутку.

За результатами проведеного аналізу фінансово-господарської діяльності ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова та оцінкою виконання фінансового плану ефективність управління Підприємством за 2015, 2016 роки та 9 місяці 2017 року має умовно-позитивний рівень.

За результатами аналізу діяльності ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова групою аудиторів визначені окремі чинники як зовнішнього, так і внутрішнього характеру, що вплинули на ефективність управління Товариства.

Зовнішні фактори:

- законодавча невизначеність та неприведення установчих документів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова у відповідність з нормами законодавства унеможливлюють ефективне управління корпоративними правами держави в оборонно-промисловому комплексі в тому числі щодо ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, що призвело не приведення типу акціонерного товариства до вимог чинного законодавства та відповідно не внесення змін до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань; не визнання ДК «Укроборонпром», як уповноваженого з управління корпоративними правами держави в оборонного – промисловому комплексі;

- залежність господарської діяльності ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова від отримання державного оборонного замовлення на спеціалізовану продукцію (безпілотних авіаційних комплексів (БпАК) короткої тривалості польоту, переносних комплектів повірочного обладнання (ПКПО), пересувних лабораторій вимірювальної техніки (ПЛВТ)). При максимально задіяних виробничих потужностях, на виконання державного оборонного замовлення, Товариство могло б отримати додатковий дохід тільки за 9 місяців 2017 року, близько **60 299,95 тис. грн;**

- відсутність (припинення) державного замовлення за «Державною цільовою програмою розвитку озброєння та військової техніки Збройних сил України на 2010 – 2015 роки», а також державної цільової програми «Впровадження цифрового телебачення і радіомовлення» позбавило Товариство можливості отримати доходи від основної діяльності в частинні реалізації готової продукції в сумі **5 544,6 тис. гривень.**

Внутрішні фактори

- перевищення фактичних витрат в сумі **2 741,4 тис. грн** над реалізаційною ціною за державними контрактами, укладеними за державним оборонним замовленням, не дало змоги Товариству покращити фінансовий стан Товариства на вказану суму;

- через окремі рішення керівництва ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова понесенні витрати на суму **1 410,3 тис. грн** на виготовлення власної продукції, без її подальшої реалізації (строк виготовлення понад 3 роки) та відсутності ринку збуту.

- активізація маркетингових дій Товариством на ринку оренди нерухомості, навіть в умовах низького попиту, надасть змогу отримувати додаткові доходи в середньому щомісячно становитимуть **754,6 тис. грн** без урахування частки відшкодування орендарями комунальних, експлуатаційних та інших витрат ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, за рахунок передачі в оренду незадіяних у виробничому процесі нежитлових приміщень, тоді як по них Товариство понесено витрати на їх утримання, що призвело до неефективних витрат на **894,87 тис. гривень**

➢ недостатнє забезпечення контролю Товариством за дотриманням умов договорів, через не проведення претензійно-позовної роботи до Замовників, є наслідком втрати доходу у сумі **136,12 тис. гривень;**

➢ не забезпечення керівництвом Товариства оформлення прав постійного користування на 21,2 га земельних ділянок землекористувачем яких є ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова та не внесення до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно може спричинити втрату прав держави (корпоративні права 50% плюс 1 акція), як співвласника таких об'єктів;

➢ не забезпечення оформлення прав власності на 49 об’єктів нерухомості загальною площею 61 457,48 кв.м, що становлять частину статутного фонду Товариства, створює ризики зловживань щодо незаконного заволодіння майном Товариства сторонніми особами, та, як наслідок, може призвести втрати прав держави (корпоративні права 50% + одна акція) як співвласника таких об'єктів.

IV. Рекомендації

З метою покращення ефективності діяльності ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова Північний офіс Держаудитслужби рекомендує здійснити заходи щодо забезпечення підвищення ефективності управління коштами і майном ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, покращення фінансових результатів його діяльності, а саме:

<u>На рівні Товариства:</u>

1. Винести на чергові загальні збори акціонерів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова питання щодо внесення змін до Статуту Товариства в частинні назви Товариства, визнання ДК «Укроборонпром», як уповноваженого з управління корпоративними правами держави в оборонного – промисловому комплексі та затвердити відповідні зміни до Статуту ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, після чого внести зміни до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

2. Привести у відповідність до норм чинного законодавства правовстановлюючі документи на земельні ділянки, розташовані за адресами м. Київ, Солом’янський р-н, бульвар Вацлава Гавела (бульвар Івана Лепсе), 8, м. Київ, Солом’янський р-н, пров. Радищева, 18, м. Київ, Солом’янський р-н, вул. Герої Севастополя, 10-В, загальною площею 22,0144 га та відобразити їх у бухгалтерському обліку Товариства.

3. Оформити право власності на 49 об’єктів нерухомості загальною площею 61 457,48 кв. м, що входять до статутного фонду Товариства.

4. При виготовленні продукції за власною ініціативою, випуск якої здійснюється за власні кошти вживати, всіх необхідних дій та заходів щодо її подальшої реалізації з метою отримання прибутку.

5. Прийняти дієві заходи щодо передачі в оренду або інше платне використання вільних приміщень Товариства, що дасть можливість отримати додаткові доходи.

V. Додатки

4.1. Перелік додатків.

4.2. Джерела використаної інформації.

4.3. Протокол розбіжностей

Заступник начальника відділу контролю
в органах влади, оборони, правоохоронних органах ____________ Т.В. Приходько
Один примірник аудиторського звіту отримав:

«27» грудня 2017 року ________________ А.О. Акимова
заступник голови Правління
ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова

4.1. Перелік додатків

1. Перелік банківських рахунків ВАТ «Меридіан» ім.. С.П.Корольова
2. Детальна інформація щодо організаційної структури ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова.
3. Аналіз фінансово – господарської діяльності ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова та оцінка виконання фінансового плану.
4. Пояснення начальника юридичного відділу ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова Скаржинського М.В.
5. Копія листа ДК «Укроборонпром» від 21.12.2017.
6. Пояснення головного бухгалтера ВАТ «Меридіан» Нескоромової І.М.
7. Інформація щодо виробничих спроможностей ВАТ «Меридіан» на 2017 рік.
8. Реєстр вимірювальних та нереалізованих приладів та реєстр товарів народного вжитку (понад 7 років), виготовлених ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова.
9. Пояснення головного інженера ВАТ «Меридіан» ім С.П. Корольова Рогальського В.С.
10. Пояснення директора науково-технічного центру ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова Присяжнюка О.О.
11. Пояснення директора науково-технічного центру ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова Присяжнюка О.О.
12. Інвентаризаційний опис готової продукції на складі Товариства.
13. Пояснення начальника юридичного відділу Скаржинського М.В.
14. Акт оцінки вартості цілісного майнового комплексу заводу «Радіоприлад» ім. С.П. Корольова, затвердженого міністром машинобудування військово – промислового комплексу і конвенції України Черненком Д.О.
15. Інформаційна довідка про майно внесене до державного реєстру речових прав на нерухоме майно станом на 01.10.2017 року.
16. Довідка по обліку площі комплексу будівель ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова.
17. Зустрічні звірки в ТОВ «Тексіка», ТОВ «Авібудсервіс», ТОВ «ЕРГОКОМ»
18. Копія наказу ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова від 09.10.2017 № 97
19. Акт інвентаризації нежитлових приміщень ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова.
20. Пояснення головного бухгалтера ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова Нескоромової І.М.
21. Розрахунок понесених Товариством витрат на опалення корпусів №12 та №17.
22. Акти контрольних обмірів орендованих площ в корпусах № 3, №56, №59 ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова.

23. Акт огляду майна ВАТ «Меридіан» за адресою м. Київ, бульвар Вацлава Гавела, 8, яким користується 637 представництво замовника МОУ.

24. Запит Північного офісу Держаудитслужби Лист від 29.11.2017 №26-07-14-14/11621 та відповідь Управління військових представництв Міністерства оборони України від 06.12.2017 року №259/3764.

25. Розрахункові витрати на утримання представництва замовника 637 Міністерства оборони за березень – грудень 2015 року, за 2016 рік та за січень-вересень 2017 року.

26. Запити Північного офісу Держаудитслужби від 29.11.2017 №26-07-13-15/11601 та 12.10.2017 №26-07-14-14/1022.

27. Лист Головного управління Держгеокадастру у м. Києві від 08.11.2017 року №19-260.10-8029/2-17.

28. Зустрічні звірки в ПАТ «Макрохім» від 20.12.2017 року №10-31/1122, в ТОВ «ТД ВК Альянс» від 22.12.2017 року №08.08.22/48, в ТОВ «Технотел Стандарт» від 26.12.2017 року № 09-31/1137 та в ТОВ «ВКФ «Сталькомплект» від 26.12.2017 року №07-31/1136 та акт про неможливість проведення зустрічної звірки в ТОВ «Торнадо – 8» від 19.12.017 року.

4.2. Джерела використаної інформації

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII.
3. Цивільного кодексу України від 16.01.2003 №435-IV.
4. Господарського кодексу України від 16.01.2003 №436-IV.
5. Податковий кодексу Українивід02.12.2010 № 2755-VI.
6. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III.
7. Закон України «Про особливості управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі» від 16.06.2011 № 3531-VI.
8. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 № 514-VI.
9. Закон України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» від 28.12.2014 № 80-VIII.
10. Закон України «Про Державний бюджет на 2016 рік»від 25.12.2015 № 928-VIII.
11. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995№ 108/95-ВР.
12. Закон України «Про пенсійне забезпечення» від 05.11.1991 №1788- XI.
13. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 13.12.1991 № 1977-XII.
14. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV.

15. Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» від 1.07 2004 № 1952-IV.

16. Закон України «Про Державний земельний кадастр»від 07.07.2011№3613-VI.

17. Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.1993№3125 – XII.

18. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 № 1576 – XII.

19. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2006 № 361.

20. Постанова Кабінету Міністрів України від 04.07.2012 №716 «Деякі питання управління Державним концерном «Укроборонпром» корпоративними правами держави» здійснює функції з управління корпоративними правами держави.

21. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку об'єктів державної власності, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави»від 04.03.2015 № 83.

22. Постанова Кабінету Міністрів України «Про утворення Державного концерну «Укроборонпром»від 29.12.2010 №1221.

23. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання Державного концерну «Укроборонпром» від 31.08.2011 року №993.

24. Постанова Кабінету Міністрів України «Питання державного оборонного замовлення» від 27.04.2011 № 464.

25. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку формування ціни на продукцію, роботи, послуги оборонного призначення у разі, коли відбір виконавців з постачання (закупівлі) такої продукції, робіт, послуг здійснюється без застосування конкурентних процедур» від 08.08.2016 № 517.

26. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про представництва державних замовників з оборонного замовлення на підприємствах, в установах, організаціях» від 21.10.2009 № 1107.

27. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної програма впровадження цифрового телерадіомовлення» від 26.11.2008 № 1085.

28. Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету Міністрів України» від 05.11.2014 року №597.

29. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку виплати компенсації підприємствам, установам і організаціям у межах середнього заробітку працівників, призваних на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період» від 04.03.2015 №105.

30. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження списків виробництв, робіт, професій, посад і показників, зайнятість в яких дає право на пенсію за віком на пільгових умовах» від 16.01.2013 №36.
31. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про закріплення у державній власності пакету акцій ВАТ «Меридіан»від 09.11.1998 №888-р.
32. Указ Президента України «Про корпоратизацію підприємств» від 15.06.1993 № 210 /9.
33. Указ Президента України «Про часткову мобілізацію» від 17.03.2014 №303.
34. Указ Президента України «Про часткову мобілізацію» від 06.05.2014 №454.
35. Указ Президента України «Про часткову мобілізацію» від 21.07.2014 №607.
36. Указ Президента України «Про Концепцію амортизаційної політики, метою якої є перетворення амортизації в інструмент активізації інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання в державі» від 07 березня 2001 року № 169/2001.
37. Методика проведення Державною фінансовою інспекцією України, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 26.06.2014 року №728.
38. Методика аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 14.02.2006 № 170.
39. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 року №897.
40. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 №291.
41. Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної, комунальної власності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 26.12.2006 № 1213.
42. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95 № 88.
43. Методичні рекомендації з питань методологічного забезпечення складання середньо- та довгострокових стратегічних планів розвитку державних підприємств, державних акціонерних товариств та господарських структур, затверджені наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 14.08.2013 № 971.
44. Методичні рекомендацій формування собівартості продукції у промисловості, затверджені наказом Міністерства промисловості України від 09.07.2007 № 373.

45. Наказ Міністерства машинобудування, військово-промислового комплексу і конвекції України від 17.06.1994 року № 927.
46. Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про Порядок збільшення (зменшення) статутного капіталу публічного або приватного акціонерного товариства» від 14.05.2013 року № 822.
47. Міжнародного (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Доходи»,затверджений Радою з Міжнародних стандартів фінансової звітності (IASB) від 01.01.2012 № 929-010.
48. Міжнародний (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби», затверджений Радою з Міжнародних стандартів фінансової звітності (IASB) від 01.01.2012 № 929-014.
49. П(С)БО № 10 «Дебіторська заборгованість», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 №237.
50. Статут (нова редакція) ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова, затверджений загальними зборами акціонерів ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова від 23.03.2009 № 11 (державна реєстрацію змін до установчих документів від 02.04.2009 за № 10731050009003144).
51. Контракт з головою правління ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова Проценком В.О. від 14.08.2017 №19.
52. Стратегія розвитку та інноваційний план ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова на 2015- 2017 роки.
53. Колективний договір між адміністрацією і трудовим колективом ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова на 2015-2016, прийнятий на конференції працівників Товариства 02.03.2015 року.
54. Колективний договір між адміністрацією і трудовим колективом ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова на 2017-2018 роки, прийнятий на конференції працівників Товариства 06 березня 2017 року.
55. Наказ ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова«Про облікову політику ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова» від 29.01.2016 № 12 .

ПРОТОКОЛ
розбіжностей до аудиторського звіту

Відкритого акціонерного товариства «Меридіан» ім. С.П. Корольова
(найменування об'єкта аудиту)

за період з 01.03.2015 по 01.10.2017 року

заступник начальника відділу контролю в органах влади, оборони, правоохоронних органах

Приходько Тетяна Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові державного аудитора)

та

заступник голови правління

Акимова Алла Олександрівна
(прізвище, ім'я, по батькові керівника об'єкта аудиту)

розглянули та обговорили аудиторський звіт щодо діяльності

Відкритого акціонерного товариства «Меридіан» ім. С.П. Корольова

за період з 01.03.2015 по 01.10.2017
(найменування об'єкта аудиту)

Зауваження до аудиторського звіту, які не враховані державним аудитором:

Зауваження додаються

Приходько Тетяна Володимирівна — Акимова Алла Олександрівна

(заступник начальника відділу контролю в органах влади, оборони, правоохоронних органах Північного офісу Держаудитслужби)

(заступник голови правління ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова)

___ (підпис) Т.В. Приходько (ініціали, прізвище)

___ (підпис) А.О. Акимова (ініціали, прізвище)

«27» грудня 2017 року

«27» грудня 2017 року

Начальнику Північного офісу
Держаудит служби
Державної аудиторської служби України
Карабанову О.В.

04053,м. Київ вул. Січових Стрільців, 18

ЗАУВАЖЕННЯ
до аудиторського звіту про результати державного фінансового аудиту діяльності Відкритого акціонерного товариства «Меридіан» ім. С.П. Корольова за період з 01.01.2014р. по 01.10.2017 р.

Під час проведення державного фінансового аудиту за період 01.01.2014р., по 01.10.2017 рік, державним аудитом встановлено, що ВАТ «Меридіан» ім. С.П.Корольова не вжито ефективних заходів по оформленню (отримання) правовстановлюючих документів (Витяг з реєстру речових прав на нерухоме майно) на нежитлові приміщення та земельні ділянки за наступними адресам: м. Київ, бульвар Вацлава Гавела, 8, провулок Радищева, 18 та по вулиці Героїв Севастополя, 10а. І як наслідок, за суб'єктивною думкою посадових осіб – аудитора (ів), Товариство створює ризики зловживань щодо незаконного заволодіння зазначеним майном, сторонніми особами та можливої втрати контролю над нерухомим майном, щодо якого не отримано правовстановлюючого документу. Таку позицію викладено в Акті державного фінансового аудиту діяльності Відкритого акціонерного товариства «Меридіан» ім. С.П. Корольова за період з 01.01.2014р. по 01.10.2017 р.

З такою позицією Аудитора погодитися не можна, виходячи з наступного.

В період з 02.11.2000 року до сьогоднішнього часу, ВАТ «Меридіан» ім. С.П.Корольова з метою отримання правовстановлюючого документу на право постійного або строкового користування земельною ділянкою вчинило наступні дії: не одноразово направляло листи - звернення, прохання до Головного управління земельних ресурсів Київської міської адміністрації (*лист за № 51/444 з проханням надання державного Акту на право користування земельними ділянками, на яких розміщене підприємство),* Київською міською радою (як єдиний представницький орган місцевого самоврядування міста Києва, що наділений повноваженнями по передачі земельних ділянок в строкове або безстрокове користування по місту Києву)

прийнято рішення Київради від 30.09.2004р. № 520/1930, яким Товариству було передано в оренду земельні ділянки для експлуатації та обслуговування адміністративно-виробничих та складських будівель та споруд, які знаходяться за адресою:м. Київ, бульвар Івана Лепсе, 8, та провулок Радищева, 18, про що можна довідатися з офіційного сайту Київської міської ради (порядок денний сесій та Рішення зазначеної ради міських депутатів), але не направлено проекту Договору оренди земельної ділянки для його візування та не проголосоване питання, щодо передачі земельної ділянки в довгострокове користування з визначенням строку дії Договору (про що можна також довідатися з офіційного сайту Київської міської ради-порядок денний сесій ради міських депутатів).

Виходячи з вище викладеного, вбачається, що Товариством (як ініціатором) здійснено всіх можливих дій по отриманню в користування земельних ділянок, що знаходяться за наступними адресам: м. Київ, бульвар Вацлава Гавела, 8, провулок Радищева, 18 та по вулиці Героїв Севастополя, 10а., і як наслідок відсутність правовстановлюючого документу на земельні ділянки є не що інше, як обставина, що прямо та (або) не опосередковано не залежать від волевиявлення Товариства. Таким чином, дії посадових осіб Товариства, щодо отримання правовстановлюючого документа на користування земельною ділянкою, можна кваліфікувати, як системно-допустимі (в розумінні законності) та такі, що виключають ознаку «не ефективні». Отже, висновки аудиту в частині «*не було вжито достатніх заходів по оформленню (отримання) правовстановлюючих документів*»є не об'єктивними та такими, що не відповідають фактичним обставинам.

Щодо відсутності правовстановлюючих документів на нежитлові приміщення, що перебувають на балансі Товариства:

Якщо право власності не внесено до Державного реєструречових прав на нерухомемайно, підтвердитийогоможливовиключно за умовиподаннявідповідногоправовстановлюючогодокумента, а саме;на підставі постанови Кабінету Міністрів України №1127 від 25 грудня 2015 р. «Про державнуреєстраціюречових прав на нерухомемайно та їхобтяжень»державнареєстрація прав проводиться на підставідокументів, необхідних для відповідноїреєстрації, передбачених статтею 27 Закону України "Про державнуреєстраціюречових прав на нерухомемайно та їхобтяжень", так однією із підстав для державноїреєстрації прав є подання державного акта на право приватноївласності на землю, державного акта на право власності на землю, державного акта на право власності на земельнуділянкуабо державного акта на право постійногокористування землею, виданих до 1 січня 2013 року.

Так для здійсненнядержавноїреєстрації права власності на об'єктинерухомогомайна, будівництвоякого завершено та право власності на який не зареєстровано до 1 січня 2013 р., завідсутностідокумента, щопосвідчуєнабуття права власності на такийоб'єкт, подаються:

1) технічний паспорт на об'єктнерухомого майна;

2) документ, щопідтверджує факт перебуванняоб'єктанерухомого майна у комунальнійвласності, виданийвідповідним органом місцевогосамоврядування (у разідержавноїреєстрації права комунальноївласності);

3) документ, щопідтверджує факт відсутностіперебуванняоб'єктанерухомого майна у державнійвласності, виданий Фондом державного майна чийогорегіональнимвідділенням (у разідержавноїреєстрації права комунальноївласності).

4) Правовстановлюючий документ на земельну ділянку на якій безпосередньо знаходиться нежитлове приміщення.

Підсумовуючи вище викладене, вартозазначити, що у ВАТ «Меридіан» ім. С.П.Корольова, у зв'язку з обмеженням на законодавчому рівні одержання прав власності на нежитлові приміщення без наявності правовстановлюючих документів на земельні ділянки, відсутні законні підстави отримання Витягу з реєстру речових прав на нерухоме майно на нежитлові приміщення Товариства, які перебувають на його балансі. У зв'язку з чим Товариство, не може забезпечити оформлення правовстановлюючих документів на такі приміщення, і позбавлення такого права є об'єктивними причинами, що пов'язані з не урегулюванням такої колізії на законодавчому рівні.

Додатки : 1.Належним чином завірена копія листа № 51/444 від 2.11.2000 року з проханням надання державного Акту на право користування земельними ділянками, на яких розміщене Товариство(1арк);

2. належним чином завірена копія листа звернення № 12/303 від 23.05.03року (1арк).

Заступник Голови правління **А.О. Акимова**

Korolyov open joint-stock company
"Meridian"

Boulevard I.Lepse, 8, Kyiv, 03680, Ukraine
fax +10 38 (044) 488-44-00
tel/fax (044) 488-59-11, 488-85-18, 238-86-49

Відкрите акціонерне товариство
"Меридіан"
ім. С.П. Корольова

Україна, 03680, м.Київ, бул. І.Лепсе, 8
Факс +10 38 (044) 488-44-00
тел/факс (044) 488-59-11, 488-85-18, 238-86-49

№ 12/303 **від** 23.05.03р
від________**на№**________

Заступнику голови міської державної адміністрації - начальнику головного управління земельних ресурсів Київської міської державної адміністрації Муховикову А.М.

Шановний Анатолію Миколайовичу!

На адресу Голови Київської міської ради 2 листопада 2000 року правлінням ВАТ "Меридіан" ім. С.П. Корольова був направлений лист за № 51-444 з проханням надання державного Акту на право користування земельними ділянками, на яких розміщене підприємство що знаходяться за адресами: бул. Івана Лепсе,8 та пров. Радищева,18 у Солом'янському районі м. Києва, який із супровідним листом Київради №225-кр-5731 2 **16 листопада 2000 року** був направлений на адресу вашого управління для опрацювання, яке продовжується і по сьогоднішній день, тобто по **22 травня 2003 року**.

Просимо Вашого сприяння у вирішенні вказаної проблеми.

Додатки : 1. Копія листа ВАТ " Меридіан" ім. С.П. Корольова №51-444 від 2.11.2000р. – на 1 аркуші.
2.Копія листа Київради № 225-кр-5731 2 від 16.11. 2000р. – на 1 аркуші.
3.Копія листа Мінпромполітики №9 2-2-1008 від 19.10.2000р. – на 2 аркушах.

З повагою,

Голова правління ***В. Проценко***

Державний комітет промислової політики України

225-10935/13.11.2000

Korolyov open joint-stock company «Meridian»

Boulevard I.Lepse, 8, Kyiv, 03680, Ukraine
fax +380 (044) 488-00-44
tel/fax (044) 488-59-11, 488-65-10, 488-85-18

Відкрите акціонерне товариство «Меридіан» ім.С.П.Корольова

Україна, 03680, м.Київ, бул.І.Лепсе, 8
Факс: (044) 488-00-44
тел/факс: (044) 488-59-11, 488-65-10, 488-85-

№ 51/444 від 2.11.2000р
від ________ на № ________

Голові Київської міської ради
ОМЕЛЬЧЕНКУ О.О.

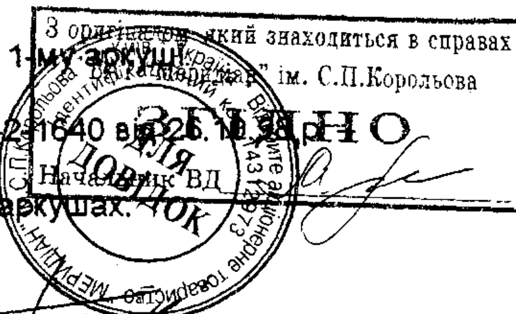
"Про надання Акту на право постійного користування земельними ділянками"

На виконання термінового доручення Кабінету Міністрів України від 21.10.2000 р. № 15853/46 щодо вирішення питання включення до переліку суб'єктів космічної діяльності, які звільняються від сплати земельного податку в 2000 році, ВАТ "Меридіан" ім.С.П.Корольова, м.Київ та на вимогу Національного космічного агенства України просимо надати ВАТ "Меридіан" ім.С.П.Корольова *Акт на право постійного користування земельними ділянками* на яких розміщене Товариство, що знаходяться за адресою :

- бул. Івана Лепсе, 8, реєстровий номер 6903201, площа ділянки 199228,28 кв.м.;
- пров. Радіщева, 18, реєстровий номер 6901802, площа ділянки 25764,84 кв.м.;
- вул.Г. Севастополя,10, реєстровий номер 6908908, площа ділянки 598,63 кв.м ;
- бул. Івана Лепсе, 8, реєстровий номер 6903205, площа ділянки 3042,69 кв.м.;
- вул. Радіщева, реєстровий номер 6903206, площа ділянки 648,01 кв.м.;
- вул.Гарматна, 20, реєстровий номер 6902506, площа ділянки 3096,47 кв.м.

Додатки :

1. Копія доручення КМУ до № 15853/46 від 21.10.2000 р. – на 1 аркуші.
2. Копія листа Національного космічного агенства України № 8/3320-4 від 27.10.2000 р. – на 1 аркуші.
3. Копія Свідоцтва про державну реєстрацію на 1-му аркуші.
4. Копія Статуту – на 18 аркушах.
5. Копія листа Мінпромполітики України № 10/6-2-1640 від 26.10.2000 р. на 7 аркушах.
6. Копія довідки Держкомстату України – на 2-х аркушах.

Голова Правління Доброскок М.М.

Петрушенко І.М.
Тел. 488-84-22

Вх.25802
16.11.2000

Київська міська державна адміністрація

001777

228-34-45

ЗАТВЕРДЖУЮ
Начальник Північного офісу
Держаудитслужби
_________ О. Карабанов
« 19 » січня 2018 року

ВИСНОВКИ

на зауваження до аудиторського звіту за результатом діяльності державного фінансового аудиту Відкритого акціонерного товариства «Меридіан» ім. С.П. Корольова від 27.12.2017 № 07-32/1139

Викладено в аудиторському звіті	Зауваження до аудиторського звіту	Висновок
Стор. 66 аудиторського звіту Отже, не забезпечення оформлення права власності на вищезазначенні будівлі та споруди (49 обєктів нерухомості загальною площею 61 457,48 кв. м), що становлять статутний фонд Товариства, створює ризики зловживань щодо незаконного заволодіння майном Товариства сторонніми особами, та, як наслідок, може призвести до втрати прав держави (корпоративні права держави 50 % + одна акція), як співласника таких обєктів.	Якщо право власності не внесено до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, підтвердити його можливо виключно за умови подання відповідного правовстановлюючого документа, а саме: на підставі постанови Кабінету Міністрів України №1127 від 25 грудня 2015 р. «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» державна реєстрація прав проводиться на підставі документів, необхідних для відповідної реєстрації, передбачених статтею 27 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», так однією із підстав для державної реєстрації прав є подання державного акта на право приватної власності на землю, державного акта на право власності на землю, державного акта на право власності на земельну ділянку або державного акта на право постійного користування землею, виданих до 1 січня 2013 року. Так для здійснення державної реєстрації права власності на об'єкти нерухомого майна, будівництво якого завершено та	**Зауваження не приймаються,** оскільки не спростовує викладеного в аудиторському звіті, а пояснює причини не оформлення ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова прав власності 49 обєктів нерухомості загальною площею 61 457,48 кв. м, що становлять статутний фонд Товариства.

	право власності на який не зареєстровано до 1 січня 2013 р., за відсутності документа, що посвідчує набуття права власності на такий об'єкт, подаються: 1) технічний паспорт на об'єктнерухомого майна; 2) документ, щопідтверджує факт перебування об'єктанерухомого майна у комунальній власності, виданий відповідним органом місцевогосамоврядування (у разі державної реєстрації права комунальної власності); 3) документ, що підтверджує факт відсутності перебування об'єкта нерухомого майна у державній власності, виданий Фондом державного майна чийого регіональним відділенням (у разі державної реєстрації права комунальної власності). 4) Правовстановлюючий документ на земельну ділянку на якій безпосередньо знаходиться нежитлове приміщення. Підсумовуючи вище викладене, варто зазначити, що у ВАТ «Меридіан» ім. С.П.Корольова, у зв'язку з обмеженням на законодавчому рівні одержання прав власності на нежитлові приміщення без наявності правовстановлюючих документів на земельні ділянки, відсутні законні підстави отримання Витягу з реєстру речових прав на нерухоме майно на нежитлові приміщення Товариства, які перебувають на його балансі. У зв'язку з чим Товариство, не може забезпечити оформлення правовстановлюючих документів на такі приміщення, і позбавлення такого права є об'єктивними причинами, що пов'язані з не урегулюванням такої колізії на законодавчому рівні.	
Стор. 74 аудиторського звіту Отже, Товариством не	В період з 02.11.2000 року до сьогоднішнього часу, ВАТ «Меридіан» ім. С.П.Корольова з метою отримання	**Зауваження не приймаються,** оскільки має

вжито достатніх заходів щодо оформлення правоустановчих документів користування даними земельними ділянками, які знаходяться у розпорядженні Товариства впродовж тривалого часу, що створює ризики зловживань щодо незаконного заволодіння майном Товариства сторонніми особами, та, як наслідок, можливої втрати ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова контролю за такими земельними ділянками.	правовстановлюючого документу на право постійного або строкового користування земельною ділянкою вчинило наступні дії: не одноразово направляло листи - звернення, прохання до Головного управління земельних ресурсів Київської міської адміністрації (*лист за № 51/444 з проханням надання державного Акту на право користування земельними ділянками, на яких розміщене підприємство),* Київською міською радою (як єдиний представницький орган місцевого самоврядування міста Києва, що наділений повноваженнями по передачі земельних ділянок в строкове або безстрокове користування по місту Києву) прийнято рішення Київради від 30.09.2004р. № 520/1930, яким Товариству було передано в оренду земельні ділянки для експлуатації та обслуговування адміністративно-виробничих та складських будівель та споруд, які знаходяться за адресою:м. Київ, бульвар Івана Лепсе, 8, та провулок Радищева, 18, про що можна довідатися з офіційного сайту Київської міської ради (порядок денний сесій та Рішення зазначеної ради міських депутатів), але не направлено проекту Договору оренди земельної ділянки для його візування та не проголосоване питання, щодо передачі земельної ділянки в довгострокове користування з визначенням строку дії Договору (про що можна також довідатися з офіційного сайту Київської міської ради-порядок денний сесій ради міських депутатів). Виходячи з вище викладеного, вбачається, що Товариством (як ініціатором) здійснено всіх можливих дій по отриманню в користування земельних ділянок, що знаходяться за наступними адресам: м. Київ, бульвар Вацлава Гавела, 8, провулок Радищева, 18 та по вулиці Героїв Севастополя, 10а., і як наслідок відсутність	пояснювальний характер та не спростовує викладеного в аудиторському звіті. Водночас, в підтвердження наданих зауважень до протоколу розбіжностей ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова надано листи від 02.11.2000 року № 51/444 та від 23.05.2013 року №12/303, які направлялись Товариством близько 5 років тому. Інших документів, що підтверджують здійснення дій ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова у 2014-2017 роках щодо оформлення правоустановчих документів на земельні ділянки, які фактично використовує Товариство до зауважень до протоколу розбіжностей не надано.

	правовстановлюючого документу на земельні ділянки є не що інше, як обставина, що прямо та (або) не опосередковано не залежать від волевиявлення Товариства. Таким чином, дії посадових осіб Товариства, щодо отримання правовстановлюючого документа на користування земельною ділянкою, можна кваліфікувати, як системно-допустимі (в розумінні законності) та такі, що виключають ознаку «не достатні». Отже, висновки аудиту в частині «*не було вжито достатніх заходів по оформленню (отримання) правовстановлюючих документів»* є не об'єктивними та такими, що не відповідають фактичним обставинам.	

Начальник відділу Ю. Гребенюк